

ΕΞΑΓΓΕΛΙΕΣ ΤΖΑΝΕΤ ΤΣΑΝΕΤ

Αύξηση φόρων για τους κροίσους

Ολοταξίως προς εφαρμογή του προγράμματος Μπρίντεν οδεύει η εν αναμονή υπ. Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάνετ Γέλεν. Ετοιμάζεται να φορολογήσει σκληρά τα υψηλά εισοδήματα και τον μεγάλο πλούτο για να χρηματοδοτήσει έργα υποδομής και να δημιουργήσει δίκτυ κοινωνικής προστασίας. Ταυτόχρονα, δεν σκοπεύει να αλλάξει πολιτική στη διαμάχη με το Πεκίνο. **Σελ. 11**

ΕΛΛΑΔΑ

Φοβούνται πανδημία απολύσεων

Ο κίνδυνος εκδήλωσης «πανδημίας απολύσεων» μετά την πανδημία του κορωνοϊού απασχολεί την ελληνική κυβέρνηση, που επεξεργάζεται μέτρα. Για τη χρηματοδότησή τους σκοπεύει να διεκδικήσει επιπλέον 2 δισ. ευρώ από το πρόγραμμα SURE που δεν απορρόφησαν άλλες χώρες. Στο πλαίσιο της προστασίας απασχόλησης έχουν έως τώρα καταβληθεί 3,47 δισ. ευρώ. **Σελ. 16**

ΠΟΤΟ ΑΠΟ ΧΡΥΣΑΦΙ

Ούισκι προς 2 εκατ. δολ. το μπουκάλι

Ενα παλιό, αυθεντικό σκωτσέζικο ούισκι είναι το ιδανικό περιοριστικό στοιχείο. Μέσα στην τελευταία δεκαετία η τιμή των σπάνιων ούισκι έχει σημειώσει άνοδο 564%. Εξαιτίας μεγάλης αύξησης της ζήτησης από Ασιάτες επενδυτές, διοργανώνονται ειδικές δημοπρασίες για μπουκάλια ούισκι, τα οποία αναμένεται να πωληθούν έναντι 2 εκατ. δολαρίων. **Σελ. 12**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Σταδιακό ξεκλείδωμα και ένεση 200 εκατ.

Ανάσα στην αγορά με την επαναλειτουργία του λιανικού από την ερχόμενη Δευτέρα - Το βλέμμα στον τουρισμό

Ανάσα στην αγορά αναμένεται να δώσει από την ερχόμενη Δευτέρα η λειτουργία του λιανικού εμπορίου. Ενός τομέα που έχει μερίδιο στην προστιθέμενη αξία 5,6%, μερίδιο στην απασχόληση 9,4% και συνεισφορά στα κρατικά έσοδα σε

ποσοστό 12%. Το συντηρητικό ξεκλείδωμα της οικονομίας λοιπόν αναμένεται να έχει λιγότερες ανοιχτές δραστηριότητες σε σχέση με το ξεκλείδωμα της πρώτης φάσης του Μαΐου του 2020. Ο συνδυασμός του ανοίγματος του λιανικού

εμπορίου με τον ανοιχτό τομέα των κατασκευών, δίνουν μαζί το 28% των συνολικών συνεισφορών στα κρατικά έσοδα. Σημειώνεται πως οι κατασκευές συνεισφέρουν το 16% στα κρατικά έσοδα. Μαζί με το πλάνο επανεκκίνησης της οι-

κονομίας το κράτος προετοίμασε αρχές Ιανουαρίου και μέτρα για μετριασμό των επιπτώσεων στους τομείς που θα υποστούν το μεγαλύτερο πλήγμα και στήριξη βιώσιμων επιχειρήσεων μέσω υφιστάμενων σχεδίων και χορηγιών. Από την

Δευτέρα, αναμένεται να δοθούν τα πρώτα τσεκ προς τις επιχειρήσεις, σχέδιο που θα κοστίζει στο κράτος 200 εκατ. ευρώ και θα αφορά 30.000 δικαιούχους. Πρόκειται ουσιαστικά για ένεση ρευστότητας ώστε να ξεσταθεί το παζάρι. **Σελ. 4**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

«Δέχθηκα πιέσεις για τα διαβατήρια»

Μια νοσηρή εικόνα για το επενδυτικό πρόγραμμα με κύριο χαρακτηριστικό τις αφόρητες πιέσεις, πολιτικές και όχι μόνο, αποκαλύπτεται στην κατάθεση που έδωσε στην ερευνητική επιτροπή στις 24 Νοεμβρίου για τις πολιτογραφήσεις ο τέως Υπουργός Εσωτερικών και νυν υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης. Έκανε λόγο για παρεμβάσεις από ευρωβουλευτή, βουλευτή και δικηγόρο γραφείο καθώς και πιέσεις. **Σελ. 8**

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Μίλησε για όλα χωρίς να πει τίποτα καινούριο

Χωρίς νέα στοιχεία κύλησε η κατάθεση του Αρχιεπισκόπου ενόψει της Ερευνητικής Επιτροπής για τις κατ'εξίρρηση πολιτογραφήσεις. Ο Μακαριότατος μίλησε για το πρόγραμμα πολιτογραφιών, το Κυπριακό, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Χριστόδουλο Βενιζαμίν λέγοντας πως ουδέποτε πήρε χρήματα σε σακούλες. **Σελ. 8**

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΡΟΥΣΟΥ

110 εκατ. για το νέο Μουσείο Λευκωσίας

Τις επόμενες ημέρες αναμένεται η μελέτη για το Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας - προϋπολογισμού 110 εκατ. ευρώ - από την αρχιτέκτονα προς έγκριση και όταν λάβει την έγκριση το έργο από το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα είναι έτοιμο να βγει σε προσηφορά, λέει στην «Κ» ο υπ. Μεταφορών Γιάννης Καρούσος. **Σελ. 5**

ΥΔΡΟΓΟΝΟ

Τεράστιες επενδύσεις στο καύσιμο του μέλλοντος

Στο υδρογόνο εναποθέτει η ανθρωπότητα τις ελπίδες της για την απελευθέρωσή της από τα ορυκτά καύσιμα, από τις συνέπειές τους στο περιβάλλον και στην καταστροφή του κλίματος. Σήμερα καταλαμβάνει κεντρικό ρόλο στο πρόγραμμα του νέου προέδρου των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, για την ενέργεια, το περιβάλλον και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Το υδρογόνο βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο της ενεργειακής πολιτικής κυβερνήσεων αλλά και πολυμερών σχημάτων όπως η Ε.Ε. Στο πλαίσιο του φιλόδοξου σχεδίου της για μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς ορυκτά καύσιμα και εκπομπές καυσαερίων, η Ε.Ε. σχεδιάζει να επενδύσει έως το 2050 κεφάλαια ύψους 470 δισ. ευρώ σε προγράμματα υδρογόνου. Την ίδια στιγμή, το ενδιαφέρον των επενδυτών αυξάνεται θεαματικά ειδικότερα για τις βιομηχανίες που υπόσχονται να παράγουν το καύσιμο του μέλλοντος, το λεγόμενο πράσινο υδρογόνο, που παράγεται με ηλεκτρόλυση και διάσπαση του νερού στα συστατικά του, υδρογόνο και οξυγόνο. **Σελ. 10**

Οι πλούσιοι έγιναν πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι

Οι λίγοι πλούσιοι του κόσμου όχι μόνο αντιστάθμισαν ήδη τις απώλειές τους λόγω πανδημίας, αλλά κατόρθωσαν ακόμα και να αυξήσουν τις περιουσίες τους, διευρύνοντας περαιτέρω τις ανισότητες με τον υπόλοιπο πληθυσμό στον πλανήτη. Αυτή την εικόνα αποτυπώνει η έκθεση της διεθνούς οργάνωσης για την καταπολέμηση της φτώχειας Oxfam. Η διεθνής οργάνωση διατύπωσε και πάλι την πρότασή της να φορολογηθούν περισσότερο οι μεγάλες περιουσίες, ώστε να καταπολεμηθεί ένας εξίσου σοβαρός ιός, ο «ιός της ανισότητας». «Για τους 1.000 πλουσιότερους ανθρώπους στον κόσμο οι περιουσίες τους μέσα σε μόλις εννέα μήνες επανήλθαν σε επίπεδα ρεκόρ, την ίδια στιγμή κατά την οποία οι φτωχότεροι θα χρειαστούν πάνω από δέκα χρόνια για να συνέλθουν από τον αντίκτυπο της υγειονομικής και της συνεπακόλουθης οικονομικής κρίσης», υπογραμμίζει η Oxfam. **Σελ. 13**

Τα καταστήματα ανοίγουν, αλλά τα SMS μένουν για 15 ημέρες

Περιορισμοί συναθροίσεων

Σε παράταση των περιοριστικών μέτρων με ελάχιστες εξαιρέσεις αναμένεται να προχωρήσει η κυβέρνηση. Τα μέτρα θα παραταθούν μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου. Τα καταστήματα θα σηκώσουν ρολά τη Δευτέρα, αλλά παραμένουν τα SMS και η απαγόρευση της κυκλοφορίας κατά τις βραδινές ώρες, όπως επίσης και οι περιορισμοί στις συναθροίσεις εντός και εκτός οικιών. **Σελ. 4**

Στους βουλευτές θα παραδοθεί την Πέμπτη η λίστα Γιωρκάτζη

Το επικρατέστερο σενάριο

Μονόδρομος θεωρείται πλέον η δημοσιοποίηση της λίστας Γιωρκάτζη από την Βουλή. Την Πέμπτη στη Βουλή θα αποφασιστούν οι χειρισμοί, με τους νομικούς να εκφράζουν ανησυχίες. Το ενδεχόμενο ανάρτησης της λίστας στην ιστοσελίδα της Βουλής απομακρύνεται, ενώ μελετάται το ενδεχόμενο ο Πρόεδρος του σώματος Αδάμος Αδάμου να παραδώσει τη λίστα στους βουλευτές κατά τη διάρκεια της Ολομέλειας. **Σελ. 6**

ΚΥΠΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ανατροπή

Μια χρονιά που όλοι υποδέχθηκαν με τις καλύτερες προσδοκίες έχοντας στο πίσω μέρος του μυαλού τους τα εμβόλια, δεν εξελίσσεται καθόλου όπως αναμενόταν, τουλάχιστον σε αυτόν τον πρώτο μήνα του 2021. Η δήλωση του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Charles Michel δεν χωρεί διαφορετικές ερμηνείες. Σύμφωνα με τον κορυφαίο αξιωματούχο, ο στόχος που έθεσε η Κομισιόν να έχει εμβολιαστεί το 70% του ενήλικου πληθυσμού της Ευρώπης μέχρι το καλοκαίρι, θα είναι δύσκολο να επιτευχθεί. Η δήλωση ήρθε μετά την αιφνιδιαστική για πολλούς ανακοίνωση της εταιρείας AstraZeneca την Παρασκευή ότι η προσηφορά εμβολίων στην Ευρώπη θα είναι χαμηλότερη από ό,τι είχε εκτιμηθεί αρχικά. Χωρίς να μπορεί να τεκμηριωθεί

κάτι αυτόν τη στιγμή, φήμες κάνουν λόγο για αποκοπή μέχρι 60% των παραδόσεων του συγκεκριμένου εμβολίου εντός του πρώτου τριμήνου του 2021. Η δυσανεμία των Ευρωπαίων αξιωματούχων από τη συγκεκριμένη εξέλιξη μεγαλώνει ακόμη περισσότερο όταν πληροφορίες κάνουν λόγο για προβλήματα που έχουν ανακύψει στην παραγωγή της AstraZeneca, τα οποία όμως θα επηρεάσουν μόνο τις παραδόσεις εντός ΕΕ, ενώ οι προμήθειες προς τη Βρετανία θα συνεχιστούν κανονικά. Η εξέλιξη έχει προκαλέσει και την αντίδραση της προέδρου της Κομισιόν, η οποία έσπευσε να τονίσει προς την εταιρεία ότι η τήρηση των συμφωνηθέντων αποτελεί κρίσιμη παράμετρο με δεδομένη την επένδυση που έχει γίνει

από την ΕΕ για να προχωρήσει η παραγωγή των εμβολίων. Η μεγάλη απογοήτευση έγκειται στο γεγονός ότι το προς έγκριση σκεύασμα αναμένεται πως θα ενεργήσει καταλυτικά στην εντατικοποίηση του ρυθμού των εμβολιασμών που μέχρι στιγμής βρίσκονται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και σίγουρα μακριά από τους στόχους που είχαν αρχικά τεθεί. Ο λόγος είναι ότι το εμβόλιο της AstraZeneca, σε αντίθεση με εκείνο της Pfizer, δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις στη μεταφορά και την αποθήκευση και άρα καθίσταται πιο φιλικό στη χρήση από τα εθνικά συστήματα υγείας των κρατών μελών. Η συμφωνία, που αυτήν τη στιγμή βρίσκεται υπό αναθεώρηση, περιλαμβάνει την παράδοση 300 εκατομμυρίων εμ-

βολίων με ρήτρα για άλλα 100 εκατομμύρια δόσεις. Η αρνητική εξέλιξη από την AstraZeneca ήρθε να προστεθεί στο ήδη βαρύ κλίμα που επικρατεί στην Ευρώπη για την πορεία των εμβολιασμών, με τη Γερμανία να εμφανίζεται ως η πιο επικριτική προς την Κομισιόν σε σχέση με τη στρατηγική εμβολιασμών που ανέλαβαν να φέρουν σε πέρας. Ο προβληματισμός των Ευρωπαίων ηγετών αφορά στην αργή οικονομική ανάκαμψη συνεπεία του ρυθμού εμβολιασμών και επανέλαβαν με έντονο ύφος ότι οι παραδόσεις των εμβολίων πρέπει να επιταχυνθούν. Προβλήματα, όμως, φαίνεται να αντιμετωπίζει και η Pfizer, η οποία ανακοίνωσε ότι οι παραδόσεις εμβολίων θα μπορούν να ε-

πιταχυνθούν περί τα μέσα Φεβρουαρίου όταν θα ολοκληρωθούν οι αναβαθμίσεις στις γραμμές παραγωγής. Η κατάσταση στην ευρωπαϊκή οικονομία με τα έως τώρα δεδομένα της πανδημίας θα καθυστερήσει να βελτιωθεί και άρα η ανάπτυξη θα υπολείπεται σημαντικά των εκτιμήσεων. Χώρες με σημαντική εξάρτηση στον τουρισμό προφανώς θα επηρεαστούν δυσμενώς μιας και όσο δεν ξεκαθαρίζει το τοπίο, οι κρατήσεις θα παραμένουν χαμηλές και ο κίνδυνος να χαθεί άλλη μια τουριστική σεζόν θα είναι πλέον ορατός. Η γρήγορη ανάκαμψη με σχηματισμό V που όλοι προσδοκούσαν κινδυνεύει να δώσει τη θέση της σε μια ύφεση με διπλό πάτο (double bottom) ως το επικρατέστερο σενάριο!

Αρρευθείας πληρωμές στους φίλους σου μέσω Contact Pay

Ισχύουν Όροι & Προϋποθέσεις

Contact Pay

Current account
€1.000,00

Αναζήτηση

- AG Αλέξης Θεοδώρου
- AM Άνθιμος Μάρκου
- AZ Ανδρέας Σωτηρίου
- AP Ανδριάνα Ρούσου

www.hellenicbank.com/connect

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Το να πουλάς δάνεια σε τέτοια περίοδο χρειάζεται ικανότητα. Και την Pimco.

Ο καμπανίτης και το Tesla

Παρά τις δυσκολίες που περνούν οι τράπεζες μας δεν τα πηγαίνουν και τόσο άσχημα εν μέσω πανδημίας. Κάποιες εξ αυτών ήταν πολύ καρούμενες την προηγούμενη βδομάδα. Για να είμαι πιο συγκεκριμένος εξαπλάγην όταν έλαβα τηλεφώνημα από τα γραφεία της πρώην Λαϊκής και μου ζήτησαν εκτάκτως delivery φιλέτα ψαριού και σαλάτα με μανούρι, αλλά και το φημισμένο μας βραστό χαλούμι από την κυρία Μαρία στη Δρούσια. Όλα αυτά με συνοδεία Καμπανίτη μιας και είναι ο αγαπημένος γευστικός συνδυασμός των Αμερικάνων της Pimco. Καμπανίτης με βραστό χαλούμι του Ακάμα. Not bad που θα έλεγαν στο χωριό μου στην Πελοπόννησο.

Η χαρά η μεγάλη ήταν για το «ξεφόρτωμα» άλλων 400 εκατομμυρίων από κακά δάνεια στην αμερικανική Pimco. Εγώ, ένας φτωχός πλην τήμιος ταβερνιάρης είμαι, και δεν γνωρίζω πόσο ξεπουλήμα αγόρασαν οι Αμερικανοί γύψος. Όμως σύμφωνα με τον πρώην μεγαλοτραπέζιτη, που εξυπηρετούμε με κατ'οίκον διανομή, η πώληση των δανείων είναι σημαντική και μεγάλη επιτυχία για το management της τράπεζας. Μάλιστα λένε έχει άρωμα γυναικάς.

Σε άλλα νέα τα παιδιά από το Wolt που μας κάνουν τη διανομή στις οικίες της Λευκωσίας, με ρωτούσαν κατά μέσο όρο πόσα αυτοκίνητα έχει το κάθε σπίτι της Κύπρου. Όταν φτάνουν στις οικίες (μεγάλες ή μικρές) πάντα βρίσκουν και 4-5 αυτοκίνητα έξω. Μα δεν ehi lockdown sir? Με ρώτησε ο Μωχάμετ, φοιτητής από το Νεπάλ. Ψάχνοντας με τη σειρά μας τις πα-

ραγγελίες, ανακάλυψα πως πρέπει να έγιναν πολλές οικογένειες πολύτεκνες, μιας και, να 'ναι καλά οι άνθρωποι, παραγγέλνουν δέκα - δέκα τα κυρίως πιάτα, ειδικά Παρασκευή, Σάββατο και Κυριακή.

Βέβαια, δεν γνωρίζω τι θα απογίνουν οι πύργοι που δεν πρόλαβαν να τελειώσουν στην Λεμεσό, και αν θα τρέχουμε στην Pimco πάλιν να πουλάμε δάνεια του χρόνου. Ο γνωστός ντιβέλοπερ της Λευκωσίας πάντως μου είπε μεταξύ σοβαρού και αστείου πως «είμαστε σε δημιουργικές συζητήσεις μεταξύ μας. Ίσως αναγκαστούμε το επόμενο διάστημα να κοιμηθούμε όλοι μαζί στο ίδιο κρεβάτι». Αμην! Αναφώνησα, χωρίς να έχω καταλάβει τι εννοούσε ο κύριος με το πούρο. Γύρισε με στυλ και μπήκε στο Tesla του μαζί με τις οικολογικές μας τσάντες του take away.

Σε άλλα νέα, ανακατατάξεις φαίνεται θα φέρει στις διανομές των ποτών η πανδημία. Οι εταιρείες που είχαν βάλει όλα τα αυγά τους στα cocktail bars και στις χορηγίες σε αυτά, τρέχουν και δεν φτάνουν για μισό μέτρο χώρο στο ράφι των supermarket. Έμας πάντως μας προσέγγισε, νέα εταιρεία που λέει θα διανέμει γνωστά ποτά από το καλοκαίρι. Δεν γνωρίζω αν είναι από παράλληλο εμπόριο ή δια της ευθείας οδού, πάντως τα brands είναι μεγάλα και σημαντικά. Σκέφτομαι να απορριψω τις δελεαστικές τους προτάσεις και να παραμείνω στη γνωστή συνταγή Φωτιάδης, Βάσος Ηλιάδης, Laiko Cosmos. Στηρίζουμε βέβαια και την διανομή κρασιών των τριών μπον βιβέρ της Λεμεσού, Τσιάκκα, Βλασίδη Αργυριδί. Μόνο μην αρχίσουν πάλι τις οδομαχίες του νερού.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Τα εγκεφαλικά του Αναστασιάδη και οι ατάκες του Χρυσόστομου

• Δεν είναι να σου σπκνέται η τρίχα;

Το ανέκδοτο γίνεται διάγγελμα

Σας έγραφα πρόσφατα ότι η εξαγγελία από τον Πρόεδρο των μέτρων κατά της διαφθοράς που από καιρό ετοιμάζει, αλλά δεν αποφασίζει να εξαγγείλει έχουν μετατραπεί σε ανέκδοτο. Όχι τα ίδια τα μέτρα που δεν τα είδαμε, δεν τα ξέρουμε, αλλά η διαδικασία για την ανακοίνωσή τους η οποία... χρονολογείται. Την τελευταία φορά που ακούσαμε ότι θα ανακοινώνονταν ήταν εντός Δεκεμβρίου. Φαίνεται όμως πως τώρα, ίσως και λόγω των πιέσεων, η δουλειά προχώρησε. Τα μέτρα έχουν επιπέλους καταγραφεί και η οριστική απόφαση για την εξαγγελία τους έχει ληφθεί. Κάποιες φωνές που ακούστηκαν πολύ πρόσφατα στον Λόφο φαίνεται πως έπιασαν τόπο... Τώρα αναμένουμε το διάγγελμα της Πέμπτης. Αν' ό,τι μαθαίνω θα είναι διάγγελμα με ξεκάθαρες αναφορές και απαντήσεις για όσα η αντιπολίτευση επιστράτευσε τελευταία κατά του Προέδρου. Για τα ίδια τα μέτρα ελάχιστα θα ακούσουμε αύριο, ίσως και τίποτε. Γιατί, σύμφωνα πάντα με την πηγή μου, την Παρασκευή η Έμιλι θα βγει να μας τα πει όλα σε ένα δικό της διάγγελμα. Παρέμεινε τον Αναστασιάδη ο οποίος θα κάνει εισαγωγική ομιλία πριν από την ανακοίνωση των μέτρων.

Όπως σχολίασε κάποιος από τον Συνεγερμό, «αν μη τι άλλο ο Πρόεδρος θα πάει στην πενταμερή καθαρός από τις κατηγορίες της αντιπολίτευσης. Τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις προθέσεις για πάταξη και της διαφθοράς και της διαπλοκής».

Τα φαντάσματα του Greentree

Η πενταμερής στο Greentree είναι ένα δέμα νυ με την ιστορία. Εκεί που οι ελπίδες για λύση πέρασαν από την αδιαλλαξία του Έρωγλου και την επιμονή του για δύο κράτη, μεταφέρεται σε λίγες εβδομάδες ένα νέο σκηνικό. Αυτή τη φορά με τους Αναστασιάδη και Τατάρ να παλεύουν τα ίδια φαντάσματα. Και αυτός ο Αντόνιο πόσο να παίζει με την τύχη και την φήμη του; Τόσο μέρη υπάρχουν, στο σύμβολο της αποτυχίας διάλεξε να κάνει νέα αρχή;

Και εντατικολόγος

Πάλι του ξέφυγε του Μακαριώτατου που τελευταία είναι η χαρά των δημοσιογρά-

φων. Χθες ανέφερε στην Ερευνητική Επιτροπή για τις πολιτογραφίες ότι είπε στον Πρόεδρο «πρέπει να προστατέψουμε την οικονομία και όλοι να σταματήσουμε να κλέβουμε βάζοντας και τον εαυτό μου μέσα». Και άφησε βεβαίως άπαντες άφωνους. Και δεν είπε μόνο αυτό. Είπε και το άλλο. Ότι του είπαν να τρέξει στο Προεδρικό να προλάβει τον Αναστασιάδη που θα πάθαινε εγκεφαλικό αμέσως μετά το κούρεμα. Το ξέραμε ότι ο Μακαριώτατος είναι πολύ καλός στις επικηρήσεις, πολύ καλός στις αναπτήσεις, πολύ καλός στις συνεντεύξεις, ότι είναι και καλός εμψυκτής και εντατικολόγος, πρώτη φορά το μαθαίνουμε. Και τραγική ειρωνεία τώρα που δεν μπορεί να τρέξει να σώσει και όσους άλλους θα μπορούσαν να σωθούν από βέβαιο εγκεφαλικό ή καρδιακό. Ιδιαίτερα όταν διαβάζουν ή ακούνε τις συνεντεύξεις του. Αυτό με την κλειψιά πιστεύω ότι θα κλέψει όλη την λάμψη από την προηγούμενη ατάκα του για τα δύο κράτη. Όσο για τον Πρόεδρο δεν ξέρω σε ποια

κατάσταση βρίσκεται και πόσους παλμούς ανέπτυξε ακούγοντας τις νέες δηλώσεις,

Η απορρύθμιση της μεταρρύθμισης

Η τοπική αυτοδιοίκηση αναδεικνύεται ως το επόμενο μεγάλο πεδίο μάχης πριν από τις βουλευτικές εκλογές. Αν νομίζατε ότι με την έγκριση του προϋπολογισμού τελειώσαμε, λανθάνετε. Έχουν πολλά ακόμα να δουν τα μάτια μας και πολλά να ακούσουν τα αυτιά μας. Το τεράστιο έργο για την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης θεωρείται μια από τις μεγαλύτερες τομές. Μάλλον η δεύτερη μεγαλύτερη μετά το ΓΕΣΥ. Υστερα από πολλές μελέτες, συζητήσεις, παρουσιάσεις, αντιπαραθέσεις, ακόμα και μεταξύ των κομμάτων, και μάλιστα άγριες, κυβέρνηση και κόμμα-τα κατέληξαν σε ένα κοινό αποδεκτό πλαίσιο. Και η μεταρρύθμιση οδηγήθηκε στη Βουλή με στόχο να ψηφιστεί και να αρχίσει η μεταρρύθμιση. Κάπου εκεί το ΑΚΕΛ θυμήθηκε ξανά τα δημοψηφίσματα, παρά

το ότι γνώριζε ότι για άλλα κόμματα αποτελούν αιτία πολέμου. Και αυτό γιατί ένα και μόνο δημοψήφισμα σε έναν πολύ μικρό δήμο ή και κοινότητα μπορεί να τινάξει στον αέρα την φιλόδοξη μεταρρύθμιση. Αυτός ο πόλεμος μόλις έχει αρχίσει. Και προμηνύεται άγριος. Η ατυχία της μεταρρύθμισης είναι ότι έπεσε στην πιο σκληρή προεκλογική περίοδο των τελευταίων δεκαετιών. Οι ιστορικοί το μάλλον θα έχουν πολλά να γράψουν...

Και ενώ τα ΑΚΕΛικά στελέχη σπανίζουν σε όλες τις ερωτήσεις για την μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, σε μία μόνο αποφεύγουν να απαντήσουν και οδηγούν αλλού τη συζήτηση. Στην ερώτηση: Πώς δικαιολογείται το ΑΚΕΛ να ζητά δημοψηφίσματα ενώ η Ένωση Δήμων της οποίας πρόεδρος είναι ΑΚΕΛικός δήμαρχος δεν θέλει να ακούσει περι δημοψηφισμάτων;

ΚΟΝΙΖ: Ποιος επιμένει ότι εκείνο που άμεσα χρειάζεται ο Αναστασιάδης είναι μια, έστω και σύντομη, συνάντηση με τον παλιό φίλο Μπινάντε;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Η enacttheatre παρουσιάζει δύο παραστάσεις ψηφιακά

Η θεατρική πράξη δεν φαίνεται να σταματάει πουθενά και οι άνθρωποι του θεάτρου νιώθουν την ανάγκη να είναι παρόντες, ανεξαρτήτως δυσκολιών. Το βέβαιο είναι ότι δεν αρκούνται σε ό,τι προσφέρει η τεχνολογία, ωστόσο δεν παραλείπουν να αξιοποιούν τα σύγχρονα μέσα, περιμένοντας, όμως, την ημέρα που θα επιστρέψουν στη σκηνή ενώπιον των θεατών. Έτσι σκέφτηκε και η enacttheatre και παρουσιάζει την κινηματογραφημένη απόδοση του θεατρικού έργου «Οι Καρέκλες» Ε. Ιονέσκο σε κινηματογράφηση του Κύρου Παπαβασιλείου, αλλά και την devised θεατρική παράσταση «Ένας Ελέφαντας στο Δωμάτιο», μια συμπαραγωγή με το Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΠΟΖ.

«Οι Καρέκλες» του Ε. Ιονέσκο

«Με τα καινούρια δεδομένα, βρεθήκαμε σε ένα άδαιο θέατρο να παίζουμε θέατρο. Και αυτό λέει πολλά για το σήμερα. Έχει κάτι πολύ νεκρό το όλο έργο. Μουδιασμένο». Μετά από 68 χρόνια, από όταν γράφτηκε το έργο, σήμερα είναι πιο επίκαιρο από ποτέ αφού το φαινόμενο της κοινωνικής αποστασιοποίησης ταυτίζει το βίωμά μας, με τους δύο ήρωες του έργου. Ο χρόνος κυλάει βασιανιστικά μέσα από την επανάλυση ενός τρελού παιχνιδιού με αδράτους καλεσμένους και μια σκηνή γεμάτη ασφυκτικά με καρέκλες που παραμένουν άδειες. Οι δύο ηθοποιοί μπαίνουν στο θέατρο όπου προοριζόταν η παράσταση, αλλά με τα καινούρια δεδομένα το θέατρο είναι άδαιο από θεατές. Οι άδειες καρέκλες του θεάτρου μετατρέπονται στις «Καρέκλες» του Ευγένιου Ιονέσκο υπογραμμίζοντας το παράλογο του θεάτρου και της ζωής. Το έργο «Οι Καρέκλες» του Ε. Ιονέσκο αφορά δύο ηλικιωμένους που βρίσκονται απομονωμένοι σε ένα σπίτι. Λίγο πριν να δώσουν τέλος στη ζωή τους αποφασίζουν να φανταστούν ότι καλούν κόσμο στο σπίτι τους έτσι ώστε να ανακινώσουν το μνήμιά τους. Αυτό το μήνυμα είναι το απόλυτο τίποτα. Το έργο διηγείται το παράλογο της ύπαρξης, την ανάγκη για πραγματική επικοινωνία και

την αγωνία του ανθρώπου να μεταδώσει το μήνυμά του. Τα πάντα όμως επιστρέφουν στο τίποτα, στη φάρσα της ζωής, στο ότι κάποτε δεν έχει σημασία για μας τίποτα απ' όλα αυτά.

Το έργο επιχορηγήθηκε από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες Κύπρου και πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Bridges Residency της Λίας Χαράκ. Παίζουν οι ηθοποιοί Μαρίνα Μακρή και Έλενα Καλλινίκου, σε μετάφραση Ερρίκου Μπελιέ. Η κινηματογράφηση και έγινε από τον Κύρο Παπαβασιλείου (και το μοντάζ) και τον Γιάννη Ζούρη.

Η παράσταση θα είναι σύντομα διαθέσιμη στο viva.gr

«Ένας Ελέφαντας στο Δωμάτιο»

Το έργο της enacttheatre «Ένας ελέφαντας στο Δωμάτιο» είναι βασισμένο σε δύο ημερολόγια που γράφτηκαν κατά τη διάρκεια του πρώτου κύματος της πανδημίας, σχολιάζει όλες αυτές τις σκέψεις, τα όνειρα και τις φοβίες που μας ενώνουν αυτό το διάστημα σатиρίζοντας τη σκοτεινή πλευρά της νέας πρωτόγνωρης καθημερινότητας μας. Πρόκειται για ένα συνεργείο από σκέψεις που κυλάει σαν καταρράκτες και πλημμυρίζει το δωμάτιο. Φουσκώνει γίνεται τεράστιος, είναι ο ελέφαντας στο δωμάτιο. Πέντε άνθρωποι καθηλωμένοι σε καρέκλες χωρίς σωματική επαφή έχουν

μόνο τις λέξεις τους για να έρθουν κοντά. Κάποτε είναι λέξεις που κάθονται στη ψυχή, κάποτε τους διαλύουν και άλλοτε διαλύονται στο κενό. Κρύβουν μηνύματα που πρέπει να αποκρυπτογραφηθούν, ενώ ασταμάτητα στροβιλίζονται μέσα στο χώρο σαν σκέψεις που φεύγουν ή επαναλαμβάνονται μέχρι ο ένας να φτάσει τον άλλο. Ο άνθρωπος έστω και αν βρίσκεται σε μια κατάσταση απομόνωσης και εγκλεισμού συνεχίζει να παλεύει με τις ίδιες ανησυχίες. Δεν σταματά να έχει ανάγκη για επικοινωνία έστω και αν είναι μέρος μιας πειραματικής κανονικότητας.

Το εξαιρετικό κείμενο είναι της ομάδας του enacttheatre με τη συμβολή των ηθοποιών και επί σκηνής βρίσκονται οι ηθοποιοί: Ανδρέας Δανιήλ, Έλενα Καλλινίκου, Ανδρέας Μακρής, Μαρίνα Μακρή και Λουκία Περίδου. Καλλιτεχνική συνεργατίδα η Κωνσταντίνα Ρετ, η ηχητική τοπίο είναι της Μαρίας Μιχαήλ. Την καλλιτεχνική επιμέλεια έχει ο Αλέξης Θεμιστοκλέους, βοηθός παραγωγής η Εβίτα Ιωάννου και στη διεύθυνση παραγωγής η Έλενα Αγαθοκλέους.

Η παραγωγή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του καλλιτεχνικού προγράμματος φιλοξενίας the Yard.Residency.20 και επιχορηγήθηκε από το πρόγραμμα του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου ΘΥΜΕΛΗ.

«Είναι αλήθεια πως θα με περιμένεις πάντα;» από τις Ασώματες Δυνάμεις

Οι Ασώματες Δυνάμεις σε μια προσπάθεια να επικοινωνήσουν τη δουλειά τους και να στηρίξουν τους καλλιτέχνες που έχουν υποστεί τις συνέπειες του lockdown, δημιούργησαν το inter.dance.scene, μια διαδικτυακή σκηνή όπου παρουσιάζουν το έργο «Είναι αλήθεια πως θα με περιμένεις πάντα;» την Τετάρτη 27 Ιανουαρίου, Ημέρα Μνήμης για τα θύματα του Ολοκαυτώματος. Η παράσταση θα είναι σε ανοιχτή 24ωρη προβολή, (00:01 - 23:59) με ελεύθερη εισφορά στο <http://bit.ly/3sPklWb>. Και Παρασκευή 29, Σάββατο 30, και Κυριακή 31 Ιανουαρίου, ώρα 9:00 μ.μ. έως 11:55 μ.μ. με εισφορά: 8

ευρώ στο <http://bit.ly/3o5agGe>. Για τους θεατές του εξωτερικού, οι προβολές θα είναι από τις 00.01-23.59 από τις 29/1 ως και τις 31/1.

Μια καινούργια δράση από το Ριάλτο

Το θέατρο Ριάλτο, με συνέπεια και ευθύνη απέναντι στους καλλιτέχνες και το κοινό, αλλά και θέλοντας να στηρίξει ακόμη περισσότερο την καλλιτεχνική δραστηριότητα και την πολιτιστική παραγωγή, δημιουργεί την πλατφόρμα Rialto Theatre Live. Η πλατφόρμα θα μεταφέρει το ζωντανό πρόγραμμα του Θεάτρου Ριάλτο σε ψηφιακή μορφή, συνδυάζοντας την τεχνολογία με τις απαραίτητες συνθήκες δημιουργίας. Από τον Φεβρουάριο και για όσο καιρό το θέατρο παραμένει κλειστό, θα διοργανώνονται ζωντανές διαδικτυακές μεταδόσεις παραγωγών από τη σκηνή του θεάτρου, με πρόβαση σε όσους θεατές ενδιαφέρονται, έναντι μικρού συμβολικού εισιτηρίου. Όλα τα έσοδα από τα εισιτήρια θα χρησιμοποιούνται για την επέκταση του προγράμματος και τη δι-

εύρυνση του με νέες παραστάσεις και καλλιτέχνες. Ταυτόχρονα θα δίνεται η δυνατότητα σε όσους αδυνατούν να καταβάλλουν το αντίτιμο, να παρακολουθήσουν δωρεάν την παράσταση, εξασφαλίζοντας σχετικό κωδικό από το ηλεκτρονικό ταμείο του θεάτρου. Η απευθείας μετάδοση θα είναι διαθέσιμη στη σελίδα του θεάτρου και οι θεατές θα συντονίζονται πριν από την έναρξη κάθε παράστασης, αφού θα έχουν εξασφαλίσει τους σχετικούς κωδικούς πρόσβασης. Η παράσταση θα πραγματοποιείται σε πραγματικό χρόνο επί σκηνής και θα μεταδίδεται ζωντανά απευθείας. Για αυτό το λόγο οι παραστάσεις δεν θα είναι διαθέσιμες μετά την ολοκλήρωσή τους. Το πρόγραμμα παραστάσεων καθώς και άλλες πληροφορίες θα ανακοινωθούν τις επόμενες μέρες.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΚΟΣ
Υπεύθυνος Υλικού: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιολογίας: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΗΣ • Διευθύντρια συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

CONNECT

WEB | MOBILE APP | CONTACT PAY | MOBILE WALLETS | ATM

Αρρίστευτη εξοικονόμηση χρόνου
και **απρόλυτη ευκολία**
στις τραπεζικές συναλλαγές σου
μέσα από ένα νέο, ανανεωμένο mobile app!

Το Hellenic Bank Mobile App επανασχεδιάστηκε και αναβαθμίστηκε,
για να πραγματοποιείς όλες σου τις συναλλαγές εύκολα και γρήγορα.

Όποτε θέλεις, όπου και αν βρίσκεσαι...

φέρνουμε την Τράπεζα στα χέρια σου!

Ισχύουν Όροι & Προϋποθέσεις

www.hellenicbank.com

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Συντηρητικό ξεκλείδωμα με γνώμονα την οικονομία

Ανοιγμα του λιανικού εμπορίου που συνεισφέρει στα κρατικά έσοδα σε ποσοστό 12%, αλλά με αστερίσκους - Η ανάγκη για rapid test

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μετά από το «lock down» σε αρκετούς επιχειρηματικούς τομείς στην Κύπρο από τα τέλη Νοεμβρίου, σειρά έχει το «ξεκλείδωμα» της χώρας, με την οικονομία να παίζει μεγάλο ρόλο στις αποφάσεις που πάρθηκαν για το επόμενο διάστημα. Κύριοι στόχοι σχετικά με «αριθμούς» δεν υπάρχουν, υπάρχουν μόνο δεδομένα τα οποία προκύπτουν από την οικονομική δραστηριότητα του κάθε τομέα. Και τα δεδομένα έχουν ως εξής: Το λιανικό εμπόριο έχει μερίδιο στην προστιθέμενη αξία 5,6%, μερίδιο στην απασχόληση 9,4% και συνεισφορά στα κρατικά έσοδα σε ποσοστό 12%. Οι όποιες προβλέψεις για το άνοιγμα και τη στρατηγική που ακολουθείται σε σχέση με τους επιχειρησιακούς τομείς δεν υφίστανται, διότι η ιστορία έδειξε πως ένα δεύτερο κύμα ανέτρεψε όλους τους σχεδιασμούς. Όπως διαρρέει από τεκνοκράτες του Υπουργείου Οικονομικών, το μήνυμα έχει δοθεί πως οι οικονομίες δεν αντέχουν κλειστές, έτσι και η κυπριακή. Γι' αυτό την προσεχή Δευτέρα θα δοθεί πράσινο φως ώστε να λειτουργήσει το λιανικό εμπόριο, εξαιρουμένων των επιχειρήσεων που στεγά-

Από αρχές Φεβρουαρίου αναμένεται να δοθούν τα πρώτα τσεκ προς τις επιχειρήσεις, σχέδιο που θα κοστίσει στο κράτος 200 εκατ. ευρώ και θα αφορά 30.000 δικαιούχους.

ζονται εντός εμπορικών κέντρων/πολυκαταστημάτων(malls), που, όπως πληροφορούνται, σε συνδυασμό με την επιδημιολογική ομάδα, με βάση τα επιδημιολογικά δεδομένα, θα επαναξιολογούνται οι αποφάσεις σχετικά με τη χρονική μετάβαση στις επόμενες φάσεις καθώς και η επαναλειτουργία δραστηριοτήτων. Το κλειστό λιανικό εμπόριο είναι μία μεγάλη «ζημία» για την οικονομία και για την κυκλοφορία του χρήματος εντός της χώρας, γι' αυτό και το άνοιγμα το αναμένεται να συμβάλει τα μέγιστα. Το συντηρητικό ξεκλείδωμα της οικονομίας λοιπόν αναμένεται να έχει λιγότερες ανοικτές δραστηριότητες σε σχέση με το ξεκλείδωμα της πρώτης φάσης του Μαΐου του 2020.

Ερωτηματικά παραμένουν για επαναλειτουργία λαϊκών αγορών, πλανόδιων πλυσίμων και παζαράκιων που εντάσσονται στο λιανικό. Ο συνδυασμός του ανοίγματος του λιανικού εμπορίου σε συνδυασμό με τον ανοικτό τομέα των κατασκευών, δίνουν μαζί το 28% των συνολικών συνεισφορών των κρατικών εσόδων. Σημειώνεται πως οι κατασκευές συνεισφέρουν το 16% των κρατικών εσόδων. Η κυβέρνηση εξάλλου στηρίζει κοντά στον ένα χρόνο, 10 μήνες για την ακριβεία, την οικονομία με όσα όπλα έχει, ωστόσο αποδεικνύεται πως όσο πιο καθολικό το «lock down» τόσο πιο κοστοβόρο. Την ίδια ώρα, θα πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας πως με την κανονικότητα, που θα έρθει μετά τον εμβολιασμό στα κράτη θα επανέλθουν οι δημοσιονομικοί κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα πρέπει να βρουν την Κύπρο με δημόσιο χρέος το οποίο να μπορεί να εξυπηρετηθεί.

Τα δεδομένα του λιανικού

Δεν θα επανεκκινήσει όλο το λιανικό εμπόριο, θα ανοίξει μόνο ένα κομμάτι του. Θα ανοίξουν καταστήματα τα οποία είναι κάτω των 500 τετραγωνικών μέτρων, άρα τα δεδομένα τα οποία παρουσιάζονται ισχύουν για όλο το λιανικό, αν λειτουργούσαν για παράδειγμα και τα mall. Σύμφωνα

Οι εισηγήσεις που τέθηκαν από την επιστημονική συμβουλευτική ομάδα για την αντιμετώπιση της πανδημίας, είχαν κλειδί την χρησιμοποίηση των rapid tests.

φωνα με τη μελέτη για τη σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων και επανεκκίνηση της οικονομίας μετά το πρώτο «lock down», «ο τομέας του χονδρικού και λιανικού εμπορίου αποτελεί τον μεγαλύτερο τομέα τόσο σε Προστιθέμενη Αξία (ΠΑ), ύψους €1.948 εκ. το 2017 το οποίο αντιστοιχεί σε 11,2%, όσο και σε απασχόληση, με 67.471 εργαζόμενους ή ως ποσοστό στο σύνολο της απασχόλησης φθάνει το 16,6%». Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, «ο υποτομέας του λιανικού εμπορίου (εξαιρουμένων των αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών) αντιστοιχεί περίπου στο 50% της ΠΑ του τομέα του λιανικού και χονδρικού εμπορίου. Η απασχόληση ανέρχεται σε 38.303 άτομα, ή ως ποσοστό στο σύνολο της απασχόλησης φθάνει το 9,4% με σύνολο 9.438 επιχειρήσεων, ενώ το μερίδιο στα κρατικά έσοδα ανέρχεται

στο 12%». Μαζί όμως με το λιανικό εμπόριο υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για τον εμβολιασμό του πληθυσμού στο εσωτερικό, από οικονομικής σκοπιάς υγείας και τα βραβεία ενδιαιτηρών για τους εμβολιασμούς και την επιδημιολογική πορεία των άλλων κρατών. Αν και η δεδομένη περίοδο δεν αναμένεται κάποια άφιξη τουριστικού ρεύματος, για την ακριβεία έχουν σταματήσει παγκοσμίως όλες οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό, η Κύ-

Με βλέμμα στον τουρισμό

Ενώ υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για τον εμβολιασμό του πληθυσμού στο εσωτερικό, από οικονομικής σκοπιάς υγείας και τα βραβεία ενδιαιτηρών για τους εμβολιασμούς και την επιδημιολογική πορεία των άλλων κρατών. Αν και η δεδομένη περίοδο δεν αναμένεται κάποια άφιξη τουριστικού ρεύματος, για την ακριβεία έχουν σταματήσει παγκοσμίως όλες οι επιχειρηματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον τουρισμό, η Κύ-

πος προβλέπει σε ένα καλό καλοκαίρι από τουριστικές σκοπιάς. Το προηγούμενο καλοκαίρι ο τουρισμός απέδωσε τα ελάχιστα για την Κύπρο και τα έσοδα περιορίστηκαν στα 120 - 150 εκατ. ευρώ. Ο τομέας υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης, δηλαδή τα ξενοδοχεία και εστιατόρια, συνεισφέρουν το 7,1% της συνολικής ΠΑ. Ο τομέας απασχολεί γύρω στα 47.134 άτομα, δηλαδή είναι ο 2ος μεγαλύτερος σε αριθμό εργαζομένων και αριθμό επιχειρήσεων. Τα ξενοδοχεία συνεισφέρουν το 4% της συνολικής ΠΑ και απασχολούν 21.659 άτομα.

Οι εισηγήσεις που τέθηκαν από την επιστημονική συμβουλευτική ομάδα για την αντιμετώπιση της πανδημίας, είχαν κλειδί την χρησιμοποίηση των rapid tests. Η φιλοσοφία και σκοπός του σχεδίου

για επανεκκίνηση σε συνδυασμό με το «Σχέδιο Νίκη» είναι η αξιοποίηση της τρέχουσας περιόδου «lock down» του πληθυσμού μέχρι τις 31/1/21 με τις ισχύουσες ελάχιστες απαραίτητες μετακινήσεις (π.χ. για αγορά τροφίμων, φαρμάκων, παροχή ιατρικών υπηρεσιών κλπ, σύμφωνα με την δήλωση κατ' εξαίρεση μετακίνησης πολιτών). Ταυτόχρονα θα αρχίσει η εφαρμογή Rapid Ag Test έτσι ώστε μετά από διπλό αρνητικό Rapid Ag test, να γίνει ασφαλώς εφικτή η επάνοδος - σε όσους είναι αρνητικοί - στο χώρο εργασίας με όλες τις ελευθερίες διακίνησης, με την προϋπόθεση ότι θα συνεχίσουν να ελέγχονται ανά εβδομάδα ώστε να διασφαλιστούν στο μέγιστο δυνατό βαθμό την συνέχεια της διακίνησης τους με επαναλαμβανόμενα αρνητικά Rapid Ag test.

Ενεση 200 εκατ. στην αγορά

Μαζί με το πλάνο επανεκκίνησης της οικονομίας το κράτος προέβλεψε αρχές Ιανουαρίου και μέτρα για μετριασμό των επιπτώσεων στους τομείς που θα υποστούν το μεγαλύτερο πλήγμα και στήριξη βιώσιμων επιχειρήσεων μέσω υφιστάμενων σχεδίων και χορηγιών. Όπως κατέγραψε η διαδικτυακή «Κ» από την Δευτέρα, από αρχές Φεβρουαρίου αναμένεται να δοθούν τα πρώτα τσεκ προς τις επιχειρήσεις, σχέδιο που θα κοστίσει στο κράτος 200 εκατ. ευρώ και θα αφορά 30.000 δικαιούχους. Σκοπός του σχεδίου είναι η κάλυψη ενοικίων, δόσεων, ή άλλων λειτουργικών εξόδων των επιχειρήσεων και των αυτοτελών εργαζομένων. Το ύψος της επιδότησης, υπολογίζεται με ειδικό αλγόριθμο με βάση πρώτον, τον αριθμό των βδομάδων που η επιχείρηση τελεί υπό μερική ή ολική αναστολή λειτουργίας, ή που έχει επηρεαστεί από την πανδημία λόγω της φύσης της οικονομικής δραστηριότητας. Δεύτερον, την επιβολή ποσοστού επί του μέσου εβδομαδιαίου κύκλου εργασιών της κάθε επιχείρησης για το 2019 αναλόγως με το ύψος της μείωσης του κύκλου εργασιών της το 2020, σε σχέση με το μέσο εβδομαδιαίο κύκλο εργασιών ανά βδομάδα του 2019. Τρίτον, για επιχειρήσεις που συστάθηκαν εντός 2020 η βάση σύγκρισης είναι ο μέσος εβδομαδιαίος κύκλος εργασιών του υποτομέα / τομέα δραστηριοποίησής τους του 2019. Τέταρτον, για επιχειρήσεις που αναστέλλεται ή επηρεάζεται η δραστηριότητα τους εντός του 2021 και είναι υποκειμένες σε ΦΠΑ η βάση υπολογισμού είναι ο μέσος όρος του εβδομαδιαίου κύκλου εργασιών τους τον Ιανουάριο του 2020. Πέμπτον, για σκοπούς υπολογισμού της ενίσχυσης, ο κύκλος εργασιών της περιόδου Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2019 και Ιανουαρίου του 2021 θα υπολογιστεί ως μηδενικός. Σημειώνεται πως, το ανώτατο ύψος επιδότησης καθορίζεται στις €300.000 και η ελάχιστη στις €1.000. Τέλος, τα σχέδια του Υπουργείου Εργασίας για επιδότηση της εργασίας συνεχίζουν να ισχύουν.

Χαλαρώνει το Lockdown μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σχεδόν κλειδωμένο παρουσιάζεται το πακέτο των μέτρων-εισηγήσεων, που θα παρουσιασθεί ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου σήμερα το πρωί. Στο βασικό κομμάτι των μέτρων που θα ανακοινωθούν, η κατεύθυνση που ακολουθείται είναι ο συντηρητικός βηματισμός με τα ζητήματα που παραμένουν σε εκκρεμότητα να είναι αυτά που αφορούν ένα κομμάτι της εκπαίδευσης. Στο γενικό πλαίσιο, η κυβέρνηση αναμένεται να προχωρήσει σε παράταση των περιοριστικών μέτρων που ισχύουν από τις 10 Ιανουαρίου, με ελάχιστες εξαιρέσεις που αφορούν την οικονομική δραστηριότητα. Με βάση τις πληροφορίες που υπάρχουν, τα περιοριστικά μέτρα θα παραταθούν μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου εκτός από το λιανικό εμπόριο, κλάδος ο οποίος ανοίγει και πάλι από την 1η Φεβρουαρίου, ημέρα Δευτέρα. Σύμφωνα με τις ίδιες πληροφορίες, αμετάβλητα παραμένουν τα πε-

ριοριστικά μέτρα που αφορούν την διακίνηση πολιτών καθώς και αυτά των συναθροίσεων. Ως εκ τούτου, μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου η καθημερινή δραστηριότητα των πολιτών θα ρυθμίζεται μέσω των γραπτών μηνυμάτων (SMS) στο 8998. Άγνωστο παραμένει αν η κυβέρνηση αυξήσει τον αριθμό των 2 SMS μηνυμάτων, κάτι που θα ξεκαθαρίσει πλήρως στο Υπουργικό Συμβούλιο. Μέχρι τα μέσα του μήνα παραμένουν σε ισχύ, πρώτον η απαγόρευση της κυκλοφορίας κατά τις βραδινές ώρες όπως επίσης και οι περιορισμοί στις συναθροίσεις εντός και εκτός οικιών.

Οι εξαιρέσεις

Εκ των πραγμάτων η προσοχή των πάντων στρέφεται στην οικονομική δραστηριότητα, ένα μέρος της οποίας δειλά - δειλά επιστρέφει στην κανονικότητα που έχει επιβάλει, από υγειονομικής απόψεως, η πανδημία. Από την επόμενη εβδομάδα, το λιανικό εμπόριο ανοίγει

Σε καθεστώς λειτουργίας επανέρχονται κουρεία, κομμωτήρια, ινστιτούτα αισθητικής καθώς και καταστήματα τατουάζ.

και πάλι κάτω από ένα ιδιαίτερα αυστηρό πλαίσιο υγειονομικών ελέγχων, πρώτα των εργαζομένων και με ερωτηματικό και των καταναλωτών. Σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», θεωρείται σχεδόν βέβαιο πως το Υπουργικό Συμβούλιο θα αποφασίσει άνοιγμα ενός μέρους του λιανικού εμπορίου, που αφορά τα μικρά καταστήματα και με ερωτηματικό τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επίσης σε καθεστώς δραστηριότητας θα επανέλθουν που έχει επιβάλει, από υγειονομικής απόψεως, η πανδημία. Από την επόμενη εβδομάδα, το λιανικό εμπόριο ανοίγει

με αύξηση των υγειονομικών ελέγχων. Τα καταστήματα που θα ανοίξουν από την 1η Φεβρουαρίου, είναι υποχρεωμένα να τηρούν τα υγειονομικά πρωτόκολλα που θα ανακοινωθούν. Πρώτον αυξάνεται το επιτρεπόμενο όριο φυσικής παρουσίας εντός των καταστημάτων, από 25% σε 50%. Το Υπουργικό Συμβούλιο θα αποφασίσει αν τα μέτρα για τα μικρά καταστήματα επεκταθούν και στα μεγάλα Mall, υπερκαταστήματα και εμπορικά κέντρα.

Rapid test

Από την επόμενη εβδομάδα, όλοι οι εργαζόμενοι στο λιανικό εμπόριο θα επιστρέψουν στις εργασίες τους, μόνο εάν φέρουν αρνητικό Rapid test 7 ημερών. Εδώ αυτό το οποίο θα τονισθεί από πλευράς Υπουργείου Υγείας θα είναι πως θα υπάρξουν εντατικοί έλεγχοι της αγοράς, από τις αρμόδιες αρχές για πιστή τηρηση του μέτρου. Μετά τις 8 Φεβρουαρίου όλες οι επιχειρήσεις που θα ανοί-

ξουν καθώς και αυτές που ήδη είναι ανοικτές, θα επωμισθούν με την ευθύνη ένα ποσοστό των εργαζομένων σε αυτές να υποβάλλεται σε rapid test, σε ποσοστό 25% κάθε εβδομάδα. Ήδη η ΟΕΒ με εγκύκλιο της ζητά από τα μέλη της, να εκδηλώσουν ενδιαφέρον πραγματοποίησης των τεστ, από τις ίδιες, με συσκευές που θα παραχωρήσει το κράτος.

Ανοίγουν τα δημοτικά

Στη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου θα αποφασισθεί το τι μέλει γενέσθαι με την εκπαίδευση, στο σύνολό της. Επί του παρόντος το μόνο σίγουρο είναι το τι θα ισχύει από την επόμενη εβδομάδα για την Δημοτική εκπαίδευση. Τα δημοτικά σχολεία, δημόσια και ιδιωτικά, θεωρείται σίγουρο ότι θα ανοίξουν με αυστηρά υγειονομικά μέτρα, για νοητές συνοδοίες και μαθητές. Στο Υπουργικό Συμβούλιο θα πάει με ερωτηματικό εάν θα ανοίξουν τα γυμνάσια και η 3η Λυκείου.

ΑΡΘΡΟ / Του κ. ΝΤΙΝΤΙΕ ΠΕΝΤΕΡΣ

Ενδυνάμωση των καταναλωτών για ένα βιώσιμο μέλλον

Η Ευρώπη έχει μακρά ιστορία επιτευχόμενων όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών. Το 1972 οι Ευρωπαίοι υπουργοί επικύρωσαν πέντε θεμελιώδη δικαιώματα των καταναλωτών. Το 1997 οι καταναλωτές απέκτησαν το δικαίωμα να επιστρέφουν προϊόντα που αγόρασαν μέσω διαδικτύου. Το 1999 δόθηκε στους καταναλωτές το δικαίωμα σε δωρεάν διετή εγγύηση έναντι ελαττωματικού προϊόντος, ανεξάρτητα από το αν αγοράστηκε μέσω διαδικτύου, σε κατάσταση ή μέσω ταχυδρομικής παραγγελίας. Το 2020 μια νέα οδηγία επιτρέπει στους καταναλωτές να ενώνουν τις δυνάμεις τους και να δρομολογούν συλλογικές δράσεις στην ΕΕ σε δόλιες διακρατικές υποθέσεις, όπως π.χ. το οκνάνδαλο «Dieselgate». Χάρη στις σύγχρονες δυνατότητες οι Ευρωπαίοι καταναλωτές παρέμειναν ασφαλείς και είναι σε θέση να απολαμβάνουν ορισμένα από τα ισχυρότερα δικαιώματα στον κόσμο σήμερα.

Το 2020 ήταν ιδιαίτερη χρονιά, αλλά δεν αποτέλεσε εξαίρεση για την προστασία αυτή, για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η αύ-

ξηση των διαδικτυακών αγορών κατά το 2020 — η οποία εκτιμάται ότι είναι υψηλότερη από ό,τι την τελευταία πενταετία — μπορεί να στηρίξει τους καταναλωτές, όταν κάτι δεν πάει καλά. Ωστόσο, η μέριμνα για τους καταναλωτές αφορά επίσης την παροχή της δυνατότητας στους καταναλωτές να κάνουν τις σωστές επιλογές. Καθώς εκατομμύρια άτομα σαρώνουν το διαδικτυακό τον τρέχοντα μήνα για μια καλή προσφορά, αναλογιστείτε ότι το 42% του πληθυσμού της ΕΕ δεν διαθέτει βασικές ψηφιακές δεξιότητες. Οι καταναλωτές πρέπει να επαγρυπνούν και να γνωρίζουν οι ίδιοι τους κινδύνους. Οι ηλεκτρονικές αξιολογήσεις δεν μπορούν πάντα να είναι αξιόπιστες

και «η καλύτερη προσφορά» είναι συχνά πολύ καλή για να είναι αληθινή.

Κάθε προϊόν που αγοράζουμε είναι μια επιλογή — κυρίως με βάση την τιμή, ενίοτε με βάση την ευκολία και πλέον συχνότερα με βάση τη βιωσιμότητα. Είναι σκόπιμο να ρωτήσουμε ποιος είναι ο αντικτύπος εάν κάποιος όλες τις αγορές μας στο διαδίκτυο — μπορούν οι μικροί έμποροι λιανικής να ανταγωνιστούν δίκαια τις μεγάλες πλατφόρμες; Θα πρέπει να επιλέξουμε την υπηρεσία «click and collect» (κράτηση και παραλαβή από το κατάστημα) ή να ζητήσουμε την παράδοση στην πόρτα; Κατά τη μετάβαση προς ένα υγιέστερο, κλιματικά ουδέτερο μέλλον με αποδοτική να κάνουν τις σωστές επιλογές. Καθώς εκατομμύρια άτομα σαρώνουν το διαδικτυακό τον τρέχοντα μήνα για μια καλή προσφορά, αναλογιστείτε ότι το 42% του πληθυσμού της ΕΕ δεν διαθέτει βασικές ψηφιακές δεξιότητες. Οι καταναλωτές πρέπει να επαγρυπνούν και να γνωρίζουν οι ίδιοι τους κινδύνους. Οι ηλεκτρονικές αξιολογήσεις δεν μπορούν πάντα να είναι αξιόπιστες

επίσης να γνωρίζουν τη διάρκεια ζωής ενός προϊόντος. Ορισμένοι είναι πρόθυμοι ακόμη και να δαπανήσουν περισσότερα χρήματα προς όφελος της βιωσιμότητας. Τι συμβαίνει εάν υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες, αλλά δεν είναι αξιόπιστες και οι καταναλωτές δεν μπορούν να ξέρουν ποια προϊόντα είναι πραγματικά οικολογικά; Πολλοί ανησυχούν γι' αυτό. Ένας τρόπος για την ενδυνάμωση των καταναλωτών είναι να εξασφαλιστεί ότι οι κατασκευαστές και οι πωλητές μπορούν περισσότερες πληροφορίες. Ένας άλλος τρόπος είναι να απαγορευτεί το «πράσινο ξεπλύμα».

Οι καταναλωτές μπορούν επίσης να κάνουν τη σωστή επιλογή, μόνον εάν υπάρχουν βιώσιμα προϊόντα στην αγορά. Τα προϊόντα δεν θα πρέπει να κατασκευάζονται για να χαλάσουν, αλλά για να διαρκούν σε μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και υγιή κυκλική οικονομία. Οι κατασκευαστές θα πρέπει να υποχρεούνται να παράγουν ανταλλακτικά που να μπορούν εύκολα να αντικατασταθούν, διασφαλίζοντας παράλληλα

ότι ένα προϊόν εξακολουθεί να πληροί τα πρότυπα ασφαλείας σε επίπεδο ΕΕ. Εάν μια ηλεκτρική σκούπα χαλάσει ή η λειτουργία ενός κινητού τηλεφώνου επιβραδυνθεί λόγω της νέας τεχνολογίας, η πρώτη επιλογή θα πρέπει να είναι η επιδιόρθωση και όχι η αντικατάσταση και δεν θα πρέπει η επιλογή αυτή να κοστίζει περισσότερο.

Οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν επίσης να μας βοηθήσουν να κάνουμε βιώσιμες επιλογές, όπως εξελιγμένα επιγραφικά εργαλεία σύγκρισης ή «πράσινες» εφαρμογές, ώστε να παρακολουθείτε την ενεργειακή σας κατανάλωση. Εξακολουθούν όμως να υπάρχουν ορισμένοι κινδύνους που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Ας πάρουμε ως παράδειγμα τους ξηπνούς μετρητές. Μπορούν να βοηθήσουν ένα νοικοκυριό να παρακολουθεί την κατανάλωση ενέργειας, αλλά πολύ λίγο διαθέτουν προσβάσιμα διεπαφή. Οι έξυπνες λύσεις που είναι μακροπρόθεσμα ενεργειακά αποδοτικότερες μπορεί επίσης να απαιτήσουν υψηλότερο αρχικό κόστος και ο καταναλωτής να αναγκαστεί να ζητήσει πίστωση. Όταν πρό-

κειται για πίστωση, πρέπει να διασφαλιστεί η παροχή όλων των σχετικών πληροφοριών, εκτός και εντός διαδικτύου, και την ευρεία διάθεση συμβουλών σχετικά με το χρέος.

Η βιώσιμη μετάβαση θα πρέπει να είναι ακριβώς αυτή — βιώσιμη για τη περιβάλλον αλλά και για το άτομο. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε πρόσφατα ένα νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές, με σκοπό τη στήριξη των πολιτών μέσω της πρόληψης και της ψηφιακής μετάβασης. Στόχος δεν είναι μόνο η προστασία των καταναλωτών που είναι πιο αδύναμοι, αλλά και η ενίσχυση τους για το μέλλον. Οι καταναλωτές μπορούν να αφεθούν χωρίς ενδοιασμούς στις εξελίξεις της εποχής, γνωρίζοντας ότι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να τους δώσουν τα μέσα για να το πράξουν.

Ο κ. Ντιντιέ Πεντέρς είναι επίτροπος Δικαιοσύνης.

Καλοκαίρι του 2021 ανοίγει το Μουσείο της Λάρνακας

Ο προϋπολογισμός του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου στη Λευκωσία φτάνει τα 110 εκατ. ευρώ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Τις καθυστερήσεις που παρατηρούνται στο άνοιγμα του Αρχαιολογικού Μουσείου Λάρνακας έθιξε σε ανακοίνωσή του ο οικείος Δήμος, τονίζοντας την έντονη δυσανεξία του δημάρχου και των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου. Στην ανακοίνωσή του ο Δήμος λέει πώς οι εργασίες θα είχαν διάρκεια 6 μηνών (οι εργασίες ξεκίνησαν στις 8 Μαΐου 2017) και θα ολοκληρώνονταν τον Νοέμβριο 2017, ενώ μετά από σχεδόν τέσσερα χρόνια δεν έχουν ολοκληρωθεί. «Είναι πραγματικά άξιο απορίας γιατί το Τμήμα Αρχαιοτήτων Κύπρου δεν πρόβλεψε σε έγκαιρο προγραμματισμό με τη διενέργεια των χρονολογικών διαδικασιών όπως τα έγγραφα των διαγωνισμών και ο συντονισμός των Τμημάτων, προτού χρειαστεί να κλείσει το Μουσείο για τις εργασίες ανακαίνισης» και καλούν τον υπουργό Μεταφορών, με την προσωπική και καταλυτική του εποπτεία, να παρέμβει για την ολοκλήρωση των διαδικασιών και εργασιών τόσο στο Αρχαιολογικό Μουσείο της πόλης όσο και στο Μεσαιωνικό Κάστρο. Σχεδόν αμέσως το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, στη δικαιοδοσία του οποίου ανήκει το Τμήμα Αρχαιοτήτων, απάντησε με δική του ανακοίνωση, στην οποία εξηγούνται οι λόγοι καθυστέρησης της παράδοσης του έργου. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση, το Τμήμα Αρχαιοτήτων θα προχωρούσε σε μερική αναβάθμιση της δυτικής πτέρυγας του Μουσείου, η οποία θα

«Έπρεπε να είχε προηγηθεί μια σωστή μελέτη για τις ανάγκες του Μουσείου», είπε στην «Κ» ο υπ. Μεταφορών, Γιάννης Καρούσος, σχετικά με την καθυστέρηση στην παράδοση του έργου.

διάρκους μερικούς μήνες, ωστόσο κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της μερικής αναβάθμισης, διαφάνηκαν επιπρόσθετες ανάγκες και ως εκ τούτου έπρεπε να πραγματοποιηθούν περαιτέρω εργασίες όπως η αντικατάσταση της στέγης και η ενεργειακή αναβάθμιση του κτηρίου.

Ο Γιάννης Καρούσος, μιλώντας στην «Κ» σχετικά με τις καθυστερήσεις που έχουν παρατηρηθεί στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Λάρνακας, δήλωσε ότι παραδέχεται την καθυστέρηση, τονίζοντας και πάλι τους λόγους που το έργο δεν έχει παραδοθεί: «Πριν από τριάντα χρόνια ξεκίνησαν οι εργασίες ανακαίνισης για μία μικρή αίθουσα, στην πορεία προέκυψαν σημαντικά προβλήματα, τα οποία έπρεπε οπωσδήποτε να αντιμετωπιστούν. Έτσι αποφασίστηκε από τις υπηρεσίες να επιλυθούν όλα τα προκύψαντα προβλήματα. Αυτός είναι και ο λόγος, λοιπόν, που καθυστερεί η παράδοση του Μουσείου, χωρίς να αποτελεί αυτό δικαιολογία προσθέτοντας, «έπρεπε να είχε προηγηθεί μια σωστή μελέτη για τις ανάγκες του Μουσείου». Μάλιστα, ο κ. Καρούσος σημείωσε ότι απ' όταν ανέλαβε υπουργός οι εργασίες του Μουσείου της Λάρνακας επιβλέπονται απευθείας από συνεργάτες του Γραφείου του, σε εβδομαδιαία βάση ώστε να βεβαιωθούν ότι τα έργα προχωρούν. «Οι Λάρνακείς θα είναι υπερήφανοι για το Μουσείο τους, και όταν θα ανοίξει θα πρέπει η δημοτική αρχή, η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης να θέσουν το Μουσείο στις προτεραιότητές τους. Θα πρέπει να είναι στην καθημερινότητά τους», λέγοντας ότι και ο ίδιος ως δήμαρχος Αγίας Νάπας σε κάθε ευκαιρία ξεναγούσε ο ίδιος ξένες αντιπροσωπείες στο Μουσείο της πόλης του, είχε στην έγνοια του το Μουσείο, με αποτέλεσμα την αύξηση της επισκεψιμότητάς του. «As to o-

λοκληρώσουμε σωστά, εκμεταλλευόμενοι την περίοδο που είναι ούτως ή άλλως κλειστό, ώστε να μη χρειαστεί τα επόμενα χρόνια να κάνουμε άλλα έργα». Επίσης, στο νέο μουσείο έχουν ληφθεί πρόνοιες για την έκθεση των ευρημάτων από τις πρόσφατες αρχαιολογικές ανακαλύψεις στη Λάρνακα, τα οποία έπρεπε όπως είπε ο κ. Καρούσος να μπορούν να εκτεθούν στο μουσείο, «αυτό συνεπαγόταν περαιτέρω αλλαγές στα αρχικά σχέδια και φυσικά κάποια καθυστέρηση. Αφού το Μουσείο, λόγω κορωνοϊού είναι κλειστό θελήσαμε να εκμεταλλευτούμε αυτή την περίοδο ώστε να παραδοθεί ένα πλήρως ανακαινισμένο και αναβαθμισμένο μουσείο στην πόλη της Λάρνακας».

Στόχος του Υπουργείου είναι να παραδοθεί το Μουσείο το καλοκαίρι του 2021, προσελκύνοντας περισσότερους επισκέπτες και σίγουρα περισσότερους από 3.500 επισκέπτες που δεχόταν πριν κλείσει (σε αυτόν τον αριθμό συμπεριλαμβάνονται

και οι μαθητές). Ο υπουργός σημείωσε ότι τα έργα αναβάθμισης που γίνονται θα συνδυαστούν και με το μέτρο της ελεύθερης εισόδου που έχει ανακοινώσει το Υπουργείο τους προηγούμενους μήνες, αλλά και τη λειτουργία του και τα Σαββατοκύριακα.

«Πλέον θα είναι στα χέρια των τοπικών αρχών να στηρίξουν τα μουσεία», και όπως τόνισε ο κ. υπουργός: «Ο στόχος είναι όταν ανοίξουν τα μουσεία σε μία κανονική τουριστική περίοδο να μην έχουμε 3.500 χιλιάδες επισκέπτες στη Λάρνακα και 5.000

Στόχος του Υπουργείου είναι το Μουσείο Λάρνακας να προσελκύει περισσότερους επισκέπτες και σίγουρα περισσότερους από 3.500 που δεχόταν πριν κλείσει.

Νέο Μουσείο Λευκωσίας

Ερωτώμενος σχετικά με την εξέλιξη των έργων για το Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας ο κ. Καρούσος είπε ότι αυτές τις ημέρες αναμένεται η μελέτη από την αρχιτέκτονα προς έγκριση, «έχει σταλεί ένα προκαταρκτικό σχέδιο για ανταλλαγή απόψεων. «Όταν θα σταλεί η τελική μελέτη και λάβει την έγκριση το έργο από το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα είναι έτοιμο να βγει σε προφορά. Είμαστε μέσα στα χρονοδιαγράμματα για το Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, οι οποίες καθυστερήσεις οφείλονται στην πανδημία», είπε στην «Κ» ο κ. υπουργός. Για τη μετακίνηση των Ιατρικών Υπηρεσιών έχει παρθεί απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο και αναμένεται πια από το υπουργείο Οικονομικών να ολοκληρωθεί τις διαδικασίες και ουσιαστικά όπως τόνισε στην «Κ» ο κ. Καρούσος «είναι η μοναδική εκκρεμότητα, η οποία πρόκειται λυθεί σύντομα». «Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας είναι το μεγαλύτερο έργο που έχουμε στον προϋπολογισμό του Υπουργείου μας, που φτάνει τα 110 εκατομμύρια συμπεριλαμβανομένης και της μελέτης. Η μελέτη και η προκήρυξη ωριμάζουν κανονικά χωρίς κανένα πρόβλημα».

σε εκείνο της Πάφου. Θέλω να δω περισσότερους από 30.000 επισκέπτες τουλάχιστον σε αυτά τα δύο νέα μουσεία «αλλά ζητώ και τη βοήθεια των τοπικών αρχών, των Εταιρειών Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής. Πρέπει να εντάξουν τα μουσεία στην καθημερινότητά τους, να τα βάλουν στην κουλτούρα της πόλης τους, μαζί φυσικά με τη δική μας βοήθεια».

Άλλα έργα

Το Υπουργείο Μεταφορών, όπως είπε ο κ. Καρούσος, ετοιμάζεται για την ενεργοποίηση του μέτρου της δωρεάν εισόδου, για τη λειτουργία των μουσείων το Σαββατοκύριακο. Ετοιμάζεται, επίσης, η πρόταση για την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων στη Λάρνακα (της περιοχής όπου βρέθηκε το ψηφιδωτό με το Μουσείο). Σύντομα αναμένεται και η νέα ιστοσελίδα του Τμήματος Αρχαιοτήτων για την καλύτερη προβολή των Μουσείων.

Αρχαιολογικό Μουσείο Πάφου

Οι εργασίες στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Πάφου έχουν ολοκληρωθεί από τον Οκτώβριο και μετά την άρση των μέτρων εναντίον της πανδημίας το Μουσείο θα αρχίσει να δεχεται επισκέπτες, «το έργο της αναβάθμισης του μουσείου είναι εντυπωσιακό και νομίζω ότι πραγματικά θα αλλάξει την πόλη», είπε στην «Κ» ο υπουργός Μεταφορών Γιάννης Καρούσος, και κάλεσε την τοπική κοινωνία και τις αρχές και υπηρεσίες του Δήμου να το βάλουν στην καθημερινότητά τους.

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΑΠΟΥ

Αυτοδιοίκηση στη This is Cyprus

Προκτές είχαμε τον προϋπολογισμό. Σήμερα έχουμε την τοπική αυτοδιοίκηση. Και δεν σταματάμε εδώ. Δεκάδες άλλα θέματα τα οποία χρήζουν άμεσων μεταρρυθμίσεων για να καταστεί αυτός ο βράχος που μας έταξε ο Θεός να ζήσουμε, ένα σύγχρονο – έστω μικρό – κράτος, σκοταφτούν σε πολιτικές του καφενέ που τα τουμπάρουν.

Χθες, ήταν ο Άλφα πρόεδρος και η Βήτα αντιπολίτευση, σήμερα ο Γάμμα πρόεδρος και η Δέλτα αντιπολίτευση, αύριο θα είναι ο Έψιλον πρόεδρος και η Ζήτα αντιπολίτευση και πάει λέγοντας. Είναι σα να μην έχει καμία σημασία: όλοι θα δουν από το δικό τους προσωπικό συμφέρον, άντε μέχρι και το μικροπολιτικό κομματικό τους συμφέρον. Οι μεν θα φταίξουν τους δε και οι δε θα δεικνύουν το δακτυλάκι τους στους μεν, σε μια ατελείωτη επίδειξη ψευτομαγκιάς. Τον κόσμο τον έχουν γραμμένο στα παλαιότερα των υποδημάτων τους, ... για να μην εκφραστώ πιο ελεύθερα.

Το απόγευμα της κοροϊδίας είναι η επίκληση του (δήθεν) δημοκρατικού δικαιώματος των πολιτών στο να έχουν λόγο και ρόλο στον καθορισμό της τύχης τους. Λες και στερείται του αδιαπραγμάτευτου

αυτού δικαιώματος ο λαός όταν κάθε τρεις και λίγο καλείται σε εκλογές. Τότε τι στο καλό κάνουμε εκλογές για να σας δώσουμε αξιώματα άμα θα πρέπει να παγίνουμε ξανά σε εκλογές για να αποφασίσουμε εμείς για το πόσα δημαρχεία – ασ πούμε – χρειαζόμαστε. Γιατί στην ευχή χρειαζόμαστε συμβούλους και μελέτες από το εξωτερικό αφού τις πετάξατε στα σκουπίδια και θα πρέπει ο κάθε αδαής να εκφράσει την όποια ατεκμηρίωτη και καθόλα κομματικά υποκινούμενη «άποψη».

Προσέξτε τη κράτος επί της ουσίας θέλετε: να διοικεί ένας διορισμένος Γενικός Ελεγκτής, η «δικαιοσύνη» να απονέμεται με λαϊκά δικαστήρια που ειρήσθω εν παρόδω στήνονται μέσω των μέσων κοινωνικής αποκαύωσης και εμείς να ψηφίζουμε επί παντός επιστητού. Συνάμα μας θέλετε να πληρώνουμε φόρους, να μας κουρευείτε τις καταθέσεις μας και να σφυρίζουμε αδιάφορα μπροστά στα όποια σκάνδαλα εμπλέκεστε, όταν παρακάμπτετε νόμους και κανονισμούς που εσείς ψηφίζετε. Άμα είναι έτσι τι θέλουμε προέδρους και θεσμούς.

Το γινάτι με τον προϋπολογισμό μπορεί να διήρκεσε τρεις βδομάδες, αλλά η

Τους πέντε Δήμους που σας είπαν οι μελέτες που πληρώσαμε, τους τραβήξατε από τη μια, τους τραβήξατε από την άλλη και τους κάνατε 17! Και σαν να μην έφτανε αυτό το ξεχείλιμα τώρα θέλετε να τους κάνατε 22-23 με (δήθεν) βούλα του ... λαού!

πληγή που δημιούργησε πήρε τον κόσμο, τις επιχειρήσεις, την οικονομία και την χώρα πολύ πιο πίσω. Αν πιστεύετε ότι ήταν ένα κουμπί που τελικά πατήθηκε και ήρθε πίσω το φως – ως συνήθως –

πιλάναστε οικτρά. Αλλά τι σας ενδιαφέρει. Εσείς τέλος του κάθε μήνα θα πάρετε τους μισθούς και τα επιδόματά σας. Τον Μάιο θα μαντρίσετε το 70% των ψηφοφόρων σας, η πλειοψηφία θα πετύχετε

Λίγο το μέσο του ενός, λίγο το μέσο του άλλου, λίγο η εκδούλευση, λίγο το συμφέρον, έκαναν τη σύντομη ευθεία μια «κωλο-συρμαθική της κουφής».

επανεκλογή και άντε παιχτούν, δεν παιχτούν 5-6 έδρες συνολικά για να καθοριστεί το «νέο πολιτικό τοπίο».

Μετά, business as usual. Μια εκ των οποίων θα είναι να προσπαθήσει να μας πείσει ότι μια ολόκληρη Κύπρος που δεν είναι καν εξαπλάσια της γεωγραφικής έκτασης του Λονδίνου και με λιγότερο από το ένα δέκατο του πληθυσμού του, θέλει και πρέπει να έχει περισσότερους από πέντε Δήμους. Τους πέντε Δήμους που σας είπαν οι μελέτες που πληρώσαμε, τους τραβήξατε από τη μια, τους τραβήξατε από την άλλη και τους κάνατε 17! Και σαν να μην έφτανε αυτό το ξεχείλιμα τώρα θέλετε να τους κάνατε 22-23 με (δήθεν) βούλα του ... λαού!

Το μοντέλο είναι καλά δουλεμένο σε όλο το φάσμα. Μεταξύ άλλων, είναι αυτό που έκανε και όλους τους δρόμους στην Κύπρο να έχουν στρόφες ακόμη και όταν δεν απαιτείται: λίγο το μέσο του ενός, λίγο το μέσο του άλλου, λίγο η εκδούλευση, λίγο το συμφέρον, έκαναν τη σύντομη ευθεία μια «κωλοσυρμαθική της κουφής». Το είπα πολλές φορές – η μόνη ευθεία οδός της Κύπρου είναι η Λευκωσία Αθαλάσσης στη Λευκωσία. Και αυτό επειδή την έκαναν οι Άγγλοι που δεν κοιτάζαν να εξυπηρετήσουν κανένα, πέραν του κυκλοφοριακού...

Προφανώς έννοιες όπως συνέργειες, οικονομικό όφελος για τους δημότες, καλύτερες υπηρεσίες σε ποιότητα και ταχύτητα, αποτελεσματικότερη εφαρμογή πολεοδομικών, σωστός προγραμματισμός έργων, καλύτερη διαχείριση, καλύτερη ποιότητα ζωής και λοιπά, είναι αρλόυμπε και ψιλά γράμματα «κοπελλουθικών» που θέλουν να χαλάσουν τη μαγιστρά... Είναι ποτέ δυνατόν να θέλετε τη δημιουργία μικρού αριθμού ισχυρών δημάρχων που αόριο ίσως τολμήσουν την εκλογή και στο ανάτατο αξίωμα χωρίς τον «ρυθμιστικό» σας ρόλο. Ποτέ! This is Cyprus.

Δημοσιοποιούν τη λίστα Γιωρκάτζη, φοβούνται όμως τσουνάμι αγωγών

Την Πέμπτη στη Βουλή το πώς θα τύχει χειρισμού - Ανησυχίες νομικών

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Μονόδρομος θεωρείται πλέον η δημοσιοποίηση της λίστας Γιωρκάτζη από την Βουλή. Αυτό ξεκαθάρισε σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Πρόεδρος της Βουλής Αδάμος Αδάμου, ο οποίος ενώ θεωρεί τη λίστα πρόχειρη με αρκετά λάθη, εξήγησε πως η μη δημοσιοποίησή της θα στείλει το μήνυμα στην κοινωνία, πως κάτι προσπαθούν να κρύψουν από τους πολίτες. Η απόφαση δημοσιοποίησης λήφθηκε την περασμένη Τετάρτη σε ad hoc επιτροπή της Βουλής, όπου και το ΑΚΕΛ διά του Στέφανου Στεφάνου, παρότι σημείωσε πως θέση του κόμματος είναι να επικαιροποιηθούν τα στοιχεία, συναινέσε στο να δημοσιοποιηθεί η λίστα. Υπενθυμίζεται πως την τελευταία φορά που τέθηκε το ζήτημα δημοσιοποίησης της λίστας, το ΑΚΕΛ είχε αποχωρήσει από την αίθουσα. Την προσεχή Πέμπτη στην Ολομέλεια αναμένεται να δοθεί εκ νέου το πράσινο φως δημοσιοποίησης της. Το ερώτημα που μένει να απαντηθεί είναι με ποιο τρόπο θα δημοσιοποιηθεί η λίστα ούτως ώστε ο Πρόεδρος της Βουλής να αποφυγή τις προσωπικές αγωγές εναντίον του. Το σίγουρο είναι πως η όλη συζήτηση δεν θα λήξει αναίμακτα καθώς, σύμφωνα με τον κ. Αδάμου, ένας εν ενεργεία βουλευτής και ένας κρατικός αξιωματούχος έχουν ήδη στείλει επιστολή και αφήνουν ανοικτό το ενδεχόμενο να προχωρήσουν σε αγωγή.

Η νομική πτυχή

Τον περασμένο Ιούλιο, η Ολομέλεια της Βουλής είχε εγκρίνει τη δημοσιοποίηση της λίστας Γιωρκάτζη, με την αποχώρηση

ωστόσο από την αίθουσα του ΑΚΕΛ -πλην της Ειρήνης Χαλαμπίδου- και του τότε Προέδρου της Βουλής Δημήτρη Συλλούρη. Ένας αριθμός βουλευτών, πριν τη δημοσιοποίηση της λίστας, είχε προβεί σε διευκρινίσεις, δεδομένου ότι το όνομά τους βρισκόταν στη λίστα. Η απόφαση δημοσιοποίησης, ωστόσο, κρίθηκε άκυρη καθώς συμμετείχε στην συζήτηση ως Πρόεδρος της Βουλής ο Δημήτρης Συλλούρης που εκτέλούσε κατά την περίοδο εκείνη, καθόσον προεδρεύοντα της Δημοκρατίας.

Η ανάρτηση της λίστας στην ιστοσελίδα της Βουλής απομακρύνεται, ενώ μελετάται το ενδεχόμενο ο Πρόεδρος να παραδώσει τη λίστα στους βουλευτές κατά τη διάρκεια της Ολομέλειας.

Οι τρεις νομικοί από τους οποίους ζήτησε νομική γνώμηση η Βουλή, Κρις Τριανταφυλλίδης, Αχιλλέας Αιμιλιανίδης και Ανδρέας Αγγελίδης έχουν από τον Δεκέμβριο προχωρήσει σε μία πολυσέλιδη γνώμηση που παρουσιάζουν τη θέση τους για τη δημοσιοποίηση. «Τυπικά θα μπορούσε να ληφθεί πως εφόσον π.χ. η ανακοίνωση του περιεχομένου της λίστας θα γίνει εντός της Βουλής κατά τη συνεδρία για παράδειγμα της Ολομέλειας, οπωσδήποτε αυτή θα καλυπτόταν από ασυλία, χωρίς πάντως η ασυλία να καλύπτει την

περαιτέρω αναδημοσίευση εκτός Βουλής», αναφέρεται στην πολυσέλιδη γνώμηση υπογραμμίζοντας ωστόσο πως το θέμα δεν είναι τυπικό καθώς η Βουλή οφείλει βάσει συντάγματος να διασφαλίζει τα ατομικά δικαιώματα και το GDPR. Ο γενικός εισαγγελέας είχε εκφράσει τη θέση πως είναι άκρως απόρρητη και πρέπει να αποκαταχρηστεί.

Οι επιλογές

Το ερώτημα είναι πώς θα γίνει η δημοσιοποίηση της λίστας. Η δημοσιοποίηση από τον Πρόεδρο της Βουλής, όπως έχει αναφερθεί από τον Αδάμο Αδάμου στην «Κ», εγκυμονεί τον κίνδυνο οι αγωγές που θα ακολουθήσουν να είναι προσωπικές αντί στη Βουλή ή στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αύριο Πέμπτη, η Βουλή θα πρέπει να εγκρίνει εκ νέου τη δημοσιοποίηση της λίστας και να αποφασίσει με τι τρόπο θα δημοσιοποιηθεί. Η ανάρτησή της στην ιστοσελίδα της Βουλής θεωρείται λανθασμένη κίνηση. Υπάρχει η σκέψη, ο Πρόεδρος της Βουλής να την δώσει στους βουλευτές και να πράξουν αναλόγως, όμως με αυτό τον τρόπο δεν ικανοποιείται όπως λέγεται το αίτημα του «όλα στο φως».

Το ζήτησιμο λοιπόν που θα έπρεπε να απαντήσει η λίστα ήταν:

- Ποια πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα έχουν μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Δεδομένου ότι οι βουλευτές ψηφίζουν προτάσεις νόμου που ενδεχομένως να προκύπτει προσωπικό όφελος από τη στάση που θα τηρήσουν κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας.
- Ποια πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα είχαν τύχει ευνοϊκής μεταχείρισης. Είχαν

Ο Πρόεδρος της Βουλής Αδάμος Αδάμου θεωρεί την λίστα πρόχειρη αλλά μονόδρομο τη δημοσιοποίησή της.

πάρει δηλαδή δάνεια με ευνοϊκούς όρους, αναδιάρθρωσαν δάνεια με ευνοϊκούς όρους ή είχαν διαγραφές δανείων.

Δεδομένων και των δηλώσεων των βουλευτών το καλοκαίρι που πέρασε, ότι λανθασμένα βρίσκονται στη λίστα, η διοίκηση της Κεντρικής Τράπεζας απέτυχε να κάνει τον αναγκαίο ποιοτικό έλεγχο στα στοιχεία που μάζεψε από τα έξι τραπεζικά ιδρύματα ούτως ώστε να απαντήσει στο αίτημα της Βουλής. Αντ' αυτού, βάσει και των δικαιολογητικών που έχουν παρουσιάσει βουλευτές που συμπεριλαμβάνονται στη λίστα, διαφαίνεται πως η

λίστα εμπεριέχει ασάφειες ενδεχομένως και λανθασμένα στοιχεία. Όμως στον κατάλογο δεν βρίσκονται μόνο βουλευτές που είχαν την τύχη να δουν τη λίστα, αλλά κοινοτάρχες, δήμαρχοι και άλλα πολιτικά εκτεθειμένα πρόσωπα. Ήδη υπάρχουν ανησυχίες ότι θα ακολουθήσει τσουνάμι αγωγών. Δεν είναι μόνο ο κρατικός αξιωματούχος που επικοινωνήσε με τον Πρόεδρο της Βουλής και ο εν ενεργεία βουλευτής, αλλά και εταιρείες που παρουσιάζονται στη λίστα που προκαλούν ανησυχία σε κοινοβουλευτικούς κύκλους. Ήδη ο Πρόεδρος της Κύπρου στην Ελλάδα,

Κυριάκος Κενεβέζος, θέλησε να προχωρήσει σε δημοσιοποίηση των οικονομικών του καταστάσεων την Δευτέρα που πέρασε ενώπιε και της δημοσιοποίησης της λίστας. Όπως αναφέρει στην ανακοίνωσή του με βάση τα στοιχεία που έδωσε «δεν επιπτώσε στα πολιτικά πρόσωπα με μη εξυπηρετούμενα δάνεια (κόκκινα)».

Υπογράμμισε ότι «οτιδήποτε άλλο δει το φως της δημοσιότητας δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Ως εκ τούτου όσοι ισχυριστούν κάτι διαφορετικό απλά αρέσκονται στο κουτσομπολιό, για να μην πω στοχεύουν στη συκοφαντία».

«Κούρεμα» μισθών λόγω Covid-19 στα Κατεχόμενα

Αυξάνονται καθημερινά τα κρούσματα, γεμίζουν οι μονάδες εντατικής θεραπείας και αναμένεται γενικό Lockdown

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

«Εξαντλούνται οι δυνάμεις μας. Στον αγώνα κατά του κορωνοϊού και εμείς, ύστερα από ένα σημείο, παραμένουμε δίχως λύσεις. Χάνουμε τις δυνάμεις μας. Η απόκρυψη των επαφών με κρούσματα, η καθυστέρηση της θεραπείας δημιουργεί πολύ σοβαρά προβλήματα». Η συγκεκριμένη επισήμανση ήρθε από τον πρώην Πρόεδρο της τ/κ Ένωσης Νοσηλευτών και Μαιών, Ογούζ Κοσέ. Με μια δραματική έκκληση-δημόσια παρέμβαση ο κ. Κοσέ αναφέρθηκε στην ραγδαία επιδείνωση της συνολικής κατάστασης στο μέτωπο της πανδημίας σε ολόκληρα τα Κατεχόμενα.

Ο κ. Κοσέ προειδοποιεί για την σοβαρότητα της όλης κατάστασης καθώς ο αριθμός των νέων κρουσμάτων σε καθημερινή βάση αυξάνεται και ανακοινώνονται νέοι θάνατοι που σχετίζονται με τον Covid 19. Παράλληλα, αυξάνεται ο αριθμός των ασθενών στις μονάδες εντατικής θεραπείας (ΜΕΘ). Σε αντίθεση με την προηγούμενη περίοδο, στις ΜΕΘ δίνουν μάχη για να κρατηθούν στην ζωή νέοι άνθρωποι.

Την νύχτα της Κυριακής, η είδηση του θανάτου από τον κορωνοϊό 40χρονου Τ/κ, ο οποίος δεν αντιμετώπιζε κανένα πρόβλημα υγείας, φούντωσε την αγανάκτηση των Τ/κ. Ο Σαλίχ Τοκά, κάτοικος της κατεχομένης Κυθραίας, γνωστός για την άριστη κατάσταση υγείας του, διαγνώστηκε πριν από περίπου 10 ημέρες με την νόσο του κορωνοϊού. Στις 13 Ιανουαρίου στο «facebook» ζήτησε από όσα άτομα ήρθαν σε επαφή μαζί του να προχωρήσουν σε τεστ κορωνοϊού. Στην συνέχεια η κατάσταση της υγείας του παρουσίασε επιδείνωση. Έτσι οδηγήθηκε σε μονάδα εντατικής θεραπείας και στην πορεία έχασε την μάχη με τον κορωνοϊό.

Πίεση στο σύστημα υγείας

Η απόλεια του 40χρονου και ταυτόχρονα η αύξηση του αριθμού των θιμάτων και των κρουσμάτων σε νεαρές ηλικίες σπρώχνει την τ/κ ηγεσία στην λήψη νέων, έκτακτων αυστηρών μέτρων προστασίας. Οι τελευταίες πληροφορίες θέλουν την κατάσταση να λαμβάνει ανεξέλεγκτες διαστάσεις σε Λευκωσία και Κερύνεια. Εξαιτίας των νέων εξελίξεων, η «κυβέρνηση» του Ερόν Σανέρ, η οποία στην αρχή του νέου κύματος της πανδημίας παρουσίασε σημάδια αναποφασιστικότητας, καλείται να αντιμετωπίσει άμεσα με πολύ αυστηρά μέτρα τις επιπτώσεις του νέου κύματος της πανδημίας.

Την αγανάκτηση του κ. Κοσέ και των Τ/κ ιατρών, επιστημόνων και νοσηλευτών συμμαρύνει ο Αλί Πιλλί, ο οποίος τις τελευταίες ώρες, στις δημόσιες παρεμ-

Η Λευκωσία βρίσκεται στην πρώτη θέση της λίστας των κατεχομένων επαρχιών της Κύπρου με τα περισσότερα σε ημερήσια βάση κρούσματα του κορωνοϊού και ακολουθεί η Κερύνεια.

Η «κυβέρνηση» επιχειρεί να περιορίσει τις δαπάνες στον «δημόσιο» τομέα προκειμένου να εξασφαλιστούν οι αναγκαίοι οικονομικοί πόροι για την αντιμετώπιση της κρίσης.

βάσεις του, ανακοινώνει τη σταθερή αύξηση των κρουσμάτων του κορωνοϊού, κυρίως των «ντόπιων κρουσμάτων» και προειδοποιεί ότι δίχως τα αναγκαία μέτρα η πανδημία ενδέχεται να ξεφύγει από κάθε είδους έλεγχο μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. «Αυτήν την ώρα έχουμε στην εντατική τρεις ασθενείς, με ηλικίες 37, 51 και 57», δήλωσε την Δευτέρα ο κ. Πιλλί, ο οποίος πρόσθεσε και την εξής προειδοποίηση: «Ο αριθμός των κρουσμάτων που σήμερα είναι 20-40 θα μπορούσε να φτάσει τα 50-60 (ημερησίως)».

Σύμφωνα με τα τ/κ μέσα ενημέρωσης, τις τελευταίες ώρες ανησυχιακές πλη-

ροφορίες σχετικά με τον κορωνοϊό φτάνουν από την Λευκωσία και την Κερύνεια. Το Υπουργείο Υγείας» επιβεβαιώνει την πληροφωρία που θέλει την Λευκωσία να βρίσκεται στην πρώτη θέση της λίστας των κατεχομένων επαρχιών της Κύπρου με τα περισσότερα σε ημερήσια βάση κρούσματα του κορωνοϊού. Την Λευκωσία ακολουθεί η Κερύνεια, όπου επίσης ο κορωνοϊός αρχίζει να ξεφεύγει από κάθε έλεγχο. Επίσης, την ώρα που γραφόταν το συγκεκριμένο δημοσίευμα, ο κορωνοϊός διαβιόταν και σε σχετικά, μικρούς οικισμούς των Κατεχομένων, γεγονός που αυξάνει την ανησυχία των ειδικών.

Οι νέες εξελίξεις εντείνουν τις πιέσεις που δέχεται το τ/κ σύστημα υγείας. Η «κυβέρνηση» από την μια θέτει σε λειτουργία το «Κέντρο Πανδημίας», το οποίο εγκαταστάθηκε στις 15 Νοεμβρίου ο Πρόεδρος της Τουρκίας, και από την άλλη μελετά το σενάριο του ολικού κλεισίματος για τουλάχιστον δυο εβδομάδες.

Την ίδια ώρα, στα Κατεχόμενα εντατικοποιούνται οι εμβολιασμοί των άνω των 65 ετών ατόμων. Ως γνωστόν, αυτήν την στιγμή, η τ/κ κοινότητα παραλαμβάνει νέες δόσεις κινέζικης και δυτικής προέλευσης εμβολίων από Τουρκία και ΕΕ.

Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, ο αριθμός των Τ/κ που έχουν εμβολιαστεί έχει φτάσει τους 13.000.

Οριακή η κατάσταση

Η επιδείνωση της πανδημίας του κορωνοϊού φέρνει την τ/κ κοινότητα αντιμέτωπη με μια ιδιαίτερα δύσκολη οικονομική και πολιτική κατάσταση. Η «κυβέρνηση», η οποία για μεγάλο χρονικό διάστημα, επιχειρούσε να καθυστερήσει την επιβολή ολικού κλεισίματος στα Κατεχόμενα εξαιτίας των οικονομικών επιπτώσεων αυτής της απόφασης, από το προηγούμενο Σαββατοκύριακο επιχειρεί να προχωρήσει στον περιορισμό των δαπανών στον «δημόσιο» τομέα, έτσι ώστε να εξασφαλιστούν οι κατάλληλοι πόροι για την αντιμετώπιση της κρίσης.

Εξαιτίας του ενδεχόμενου κλεισίματος, η «κυβέρνηση» προχώρησε σε μια πρωτόγνωρη απόφαση. Με έκτακτη απόφαση επιβλήθηκε κούρεμα περίπου 10% σε μισθούς του «δημοσίου» που είναι πάνω από τις 5.000 λίρες Τουρκίας. Οι Τ/κ αναλυτές χαρακτηρίζουν ως αναποτελεσματικό το συγκεκριμένο μέτρο, με την λογική ότι λήφθηκε την ύστατη στιγμή

Παρέμβαση Τατάρ

Την στιγμή που η «κυβέρνηση» καλείται να αντιμετωπίσει το νέο κύμα της πανδημίας με το μέτρο του κλεισίματος, ο ηγέτης των Τ/κ, Ερόν Τατάρ παρεμβαίνει στην μεγάλη κρίση. Ο Τατάρ κάλεσε σε έκτακτη συνεδρίαση το «Ανώτατο Συμβούλιο Υγείας», το οποίο διαχειρίζεται την πανδημία, στο «προεδρικό». Παράλληλα, ξεκίνησε να πραγματοποιεί δημόσιες παρεμβάσεις και να στέλνει το μήνυμα ότι στην μόνη με τον κορωνοϊό προτεραιότητα έχει ο στόχος της προφύλαξης των ανθρώπινων ζωών. Σημειώνεται ότι τα κόμματα της τ/κ αντιπολίτευσης ασκούν δριμυτοτή κριτική στην «κυβέρνηση» για τους χειρισμούς της στο νέο κύμα της πανδημίας. Ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Τουφάν Ερκοιρμαν, πριν από λίγες ώρες έφτασε στο σημείο να δηλώσει δημοσίως ότι «η κυβέρνηση περιπαίζει την κοινωνία». Ο δε, αρχηγός του Κόμματος του Λαού, Κουντρέτ Όζερσί, απήυθυσε δραματική δημόσια έκκληση για «κλείσιμο» προτού χαθούν και άλλες ανθρώπινες ζωές από την πανδημία.

και όχι σε επίπεδα-ποσοστό που θα μπορούσαν να παρέχουν νέα περιθώρια ανάσας στην τ/κ οικονομία. Παρόλα αυτά, οι περισσότεροι σε μισθούς «δημοσίου», λίγο πριν το σχεδιαζόμενο κλείσιμο σίγουρα σε Λευκωσία και Κερύνεια, αν όχι σε ολόκληρα τα Κατεχόμενα, αποτελεί μια ριζοσπαστική απόφαση και ρίχνει φως στις κρίσιμες ώρες που διανύει η τ/κ κοινότητα.

Παράλληλα με την μεγέθυνση της αγωνίας για την τ/κ οικονομία, η μεγάλη αύξηση των κρουσμάτων κατά τις τελευταίες ημέρες προκαλεί προβληματισμό ως προς την αποτελεσματικότητα των χειρισμών της «κυβέρνησης» Σανέρ. Ο «Υπουργός Υγείας» έχει ξεκαθαρίσει εδώ και εβδομάδες ότι δεν συμφωνεί με την «κυβερνητική» γραμμή, η οποία δίνει προτεραιότητα στην οικονομία στον τρόπο διαχείρισης της πανδημίας. Για αυτόν άλλωστε τον λόγο, την Τρίτη ανακοίνωσε ότι το κλείσιμο σε Λευκωσία και Κερύνεια είναι δεδομένο, πριν από την σχετική ανακοίνωση της «κυβέρνησης». Τα βήματα του κ. Πιλλί ακολουθεί πλέον και ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας, ο οποίος την Τρίτη ανακοίνωσε το κλείσιμο όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Ελληνοτουρκικό παζλ

Την Δευτέρα είχαμε την πρώτη διερυντική επαφή μεταξύ τεχνικών κλιμάκων των Υπουργείων Εξωτερικών Ελλάδας και Τουρκίας στην Κωνσταντινούπολη μετά από 5 χρόνια παύσης. Ουσιαστικά, η Τουρκία είναι αυτή που ήθελε περισσότερο από όλους αυτή τη συνάντηση γιατί βλέπει ότι τα προβλήματα της μεγάλωνουν, ειδικά στον τομέα της οικονομίας. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι ερχόμενη στην τραπέζι διερυντικών επαφών θέλει να δείξει στην Ευρώπη ότι αναζητά να βρεθεί μια λύση στις διαφορές που έχει με την Ελλάδα, με σκοπό να μην μπουν κυρώσεις στη σύνοδο του Μαρτίου. Αυτό ήδη φαίνεται ότι μπορεί να το πετύχει αφού η Γερμανία, μέσω του Υπουργού Εξωτερικών, αμέσως μετά το πέρας της συνάντησης Ελλάδας - Τουρκίας, είπε ότι δεν θα πρέπει να επιβληθούν νέες κυρώσεις στην γείτονα γιατί αυτό μπορεί να κάνει κακό στις συνομιλίες. Η Τουρκία είναι η μόνη που αμέσως φαίνεται να κερδίζει κάτι από αυτή τη συνάντηση. Εδώ όμως θα πρέπει να σημειώσουμε ότι υπήρξαν και δυο εκπλήξεις που στέλνουν ένα μήνυμα από πλευράς Τουρκίας για τη σοβαρότητα με την οποία βλέπουν αυτό το νέο γύρο επαφών. Η πρώτη έκπληξη ήταν ότι το σημείο συνάντησης των αντιπροσωπειών άλλαξε και από το ξενοδοχείο που είχε κανονιστεί τελικά έγινε στην Προεδρία δίνοντας μεγαλύτερο κύρος και η δεύτερη και πιο σημαντική ήταν ότι στη συνάντηση πήρε μέρος και το δεξί χέρι του Ερντογάν και εκπρόσωπος της Προεδρίας Ιμπραήμ Κάλιν. Ας μη γελιόμαστε, οι Τούρκοι δεν θα βγάλουν στο τραπέζι όλες τις παράλογες απαιτήσεις που έχουν κι εμείς από την πλευρά μας δεν ζητάμε τίποτα άλλο εκτός από την οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ. Ο χρόνος θα δείξει αν η Τουρκία πραγματικά θέλει λύση και σίγουρα δεν είμαστε εμείς που βιαζόμαστε αλλά η Τουρκία, έχοντας ανοιχτά πολλά λάβια μέτρα στο διεθνές στερέωμα και την οικονομία. Πρέπει να κάνουν υπομονή γιατί η νέα διακυβέρνηση στις Ηνωμένες Πολιτείες έδειξε τις προθέσεις της απέναντι στην Τουρκία όπου δείχνουν να συμβαδίζουν με τις δικές μας δικές θέσεις. Αυτό σημαίνει ότι τα πράγματα δεν θα είναι ρόδινα για τον Ερντογάν όπως ήταν επί Τραμπ. Τα Ελληνοτουρκικά είναι ένα δύσκολο παζλ έχοντας μόλις ανοίξει το κουτί με τα κομμάτια να πέφτουν στο τραπέζι και την Γερμανία να βοηθάει την Τουρκία να τα μαζέψει. Το καλό είναι ότι η Ελλάδα βλέπει πλέον καθαρά το δρόμο και τις κινήσεις που πρέπει να κάνει έχοντας δυνατούς συμμάχους στο πλευρό της.

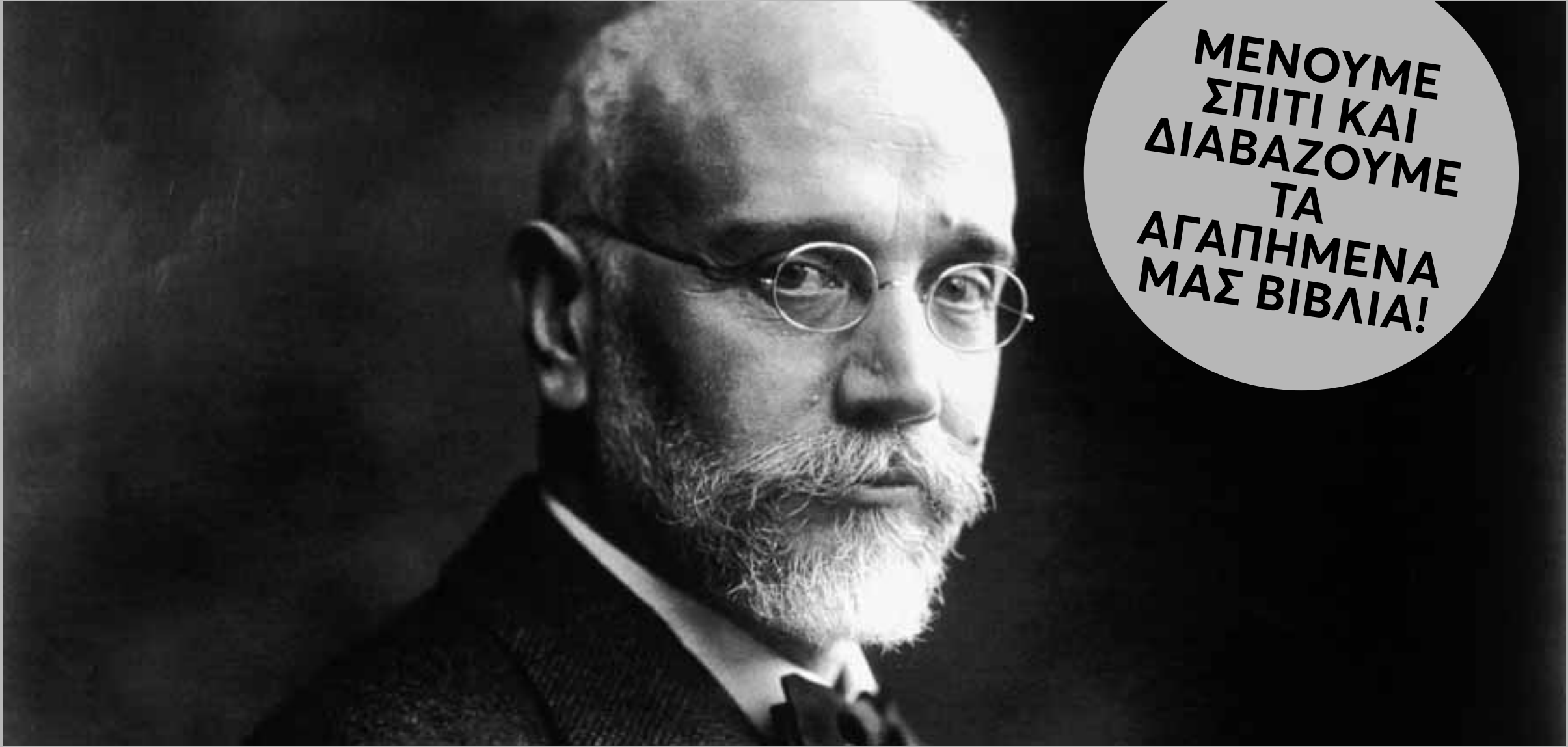
Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Ελευθέριος Βενιζέλος

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, Ο ΗΓΕΤΗΣ

Ένα βιβλίο του Νικολάου Εμμ. Παπαδάκη (Παπαδή),
Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»

**ΜΕΝΟΥΜΕ
ΣΠΙΤΙ ΚΑΙ
ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ
ΤΑ
ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ
ΜΑΣ ΒΙΒΛΙΑ!**

ΜΙΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΑΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Η Καθημερινή, σε συνεργασία με το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος», σας προσφέρει την πρώτη ολοκληρωμένη βιογραφία του μεγάλου Έλληνα ηγέτη. Ένα εξαιρετικό έργο που ακολουθεί τη ζωή του από τη γέννησή του στην Κρήτη (1864) έως και τον θάνατό του στο Παρίσι (1936), με έναν τρόπο γραφής μυθιστορηματικό, ευαγάνγνωστο και με πλούσια εικονογράφηση.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Την Κυριακή 31 Ιανουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μπαράζ έξωθεν πιέσεων για τα χρυσά διαβατήρια

Αποκαλυπτικός ο Κων. Πετρίδης στην Ερευνητική έκανε λόγο για παρεμβάσεις από ευρωβουλευτή, βουλευτή και δικηγορικό γραφείο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Πράγματα και θάματα φαίνεται ότι ανέφερε ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής για τις κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεις ο τέως Υπουργός Εσωτερικών και νυν υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης. Στην κατάθεσή του στις 24 Νοεμβρίου 2020, τα πρακτικά της οποίας δημοσιεύθηκαν στο ΚΥΠΕ, αποκαλύπτεται μια νοσηρή εικόνα για το επενδυτικό πρόγραμμα με κύριο χαρακτηριστικό τις αφόρητες πιέσεις, πολιτικές και όχι μόνο. Σύμφωνα με το λεγόμενο του κ. Πετρίδη, την περίοδο που ήταν στο Υπουργείο Εσωτερικών του είχαν ασκηθεί ουκ ολίγες πιέσεις από άτομα τα οποία είχαν εμπλοκή στο πρόγραμμα πολιτογραφήσεων.

Ο κ. Πετρίδης αναφέρθηκε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις δείχνοντας πως σε μια περίπτωση ένας ευρωβουλευτής, ένας βουλευτής και ένα δικηγορικό γραφείο ενεργούσαν για λογαριασμό συγκεκριμένου αλλοδαπού.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ: Σε άλλ

Σε μια άλλη περίπτωση ο κ. Πετρίδης είπε πως κάποια άτομα που πιέζαν για συγκεκριμένο άτομο-επενδυτή έφθασαν στο σημείο να τον αποκαλέσουν προδότη επειδή ήταν αρνητικός στην αίτηση πολιτογράφησης του.

περίπτωση, την οποία με ενόχλησαν ένας πρόην ευρωβουλευτής, ένας πρόην βουλευτής, ένα μέρος διαφορετικού πολιτικού γραφείου του κόμματος και ένα πολύ γνωστό δικηγορικό γραφείο, οι οποίοι είχαν σπάσει τα τηλέφωνα παντού για τέτοιο θέμα.

Στις συγκεκριμένες υποθέσεις, όπως ανέφερε ο πρόην ΥΠΕΣ, οι αιτήσεις είχαν απορριφθεί. Ο κ. Πετρίδης, κληθείς να κατονομάσει τον ευρωβουλευτή, βουλευτή και το δικηγορικό γραφείο, είπε ότι «ο ευρωβουλευτής δεν γνώριζε συγκεκριμένα πράγματα, κάποιοι τον είχαν εννοχλήσει και έκριναν σκόπιμα να τον εννοχλήσουν». Ο κ. Πετρίδης αναφέρθηκε σε δικηγόρους-εκπαιστωμένους των αιτητών, λέγοντας πως σε μια περίπτωση ένας προσπάθησε να πάει και στο Προεδρικό. «Προσπαθούσαν μέσω των γραφείων τούτων, εντάξει, ποιος έχει τις παραπάνω πολιτικές, πα-

Ο υπουργός Οικονομικών Κωνσταντίνος Πετρίδης στην κατάθεσή του περιέγραψε μια ζοφερή εικόνα για το πρόγραμμα πολιτογραφήσεων όταν πήγε στο Υπουργείο Εσωτερικών. Αναφέρθηκε σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που δέχθηκε παρεμβάσεις.

ραπάνω διασυνδέσεις, πέρκει καταφέρουμε κάτι για τούτο το πράγμα», είπε.

«Με είπαν προδότη»

Ο ΥΠΟΙΚ αναφέρθηκε και σε άλλες περιπτώσεις πολιτογραφήσεων που ασκήθηκαν έξωθεν πιέσεις. Συγκεκριμένα, είπε ότι υπήρχε μια περίπτωση στην οποία τον συνάντησαν άτομα, τα οποία κατονομάζει, το γραφείο του για την πολιτογράφηση ενός ατόμου, το οποίο ήταν σε λίστα κυρώσεων της ΕΕ για την προσάρτηση της Κριμαίας.

ΚΠ: Ήταν ιδιαίτερα έντονα σε σημείο που έφτασε ο ένας εκ των δύο να με αποκαλέσει σχεδόν ότι ήμουν προδότης και θα έβλαπτα τις σχέσεις μεταξύ της Κύπρου και της Ρωσίας, επειδή δεν ήθελα να πολιτογραφησω άτομο, ο εν λόγω κύριος είχε πάει στο προεδρικό να εννοχλήσει. Για τις πιέσεις έκανε λόγο ο ΥΠΟΙΚ και

στην περίπτωση ατόμου από την Ινδία.

Ο κ. Πετρίδης έκανε λόγο για περιπτώσεις διαμεσολαβητών με «καλές προθέσεις». Αναφέρθηκε σε μια περίπτωση στην οποία, μετά και από αναφορές Μητροπολίτη, έδωσε επίσηυση, αλλά κατόπιν διαπιστώθηκε ότι η αίτηση έπρεπε να απορριφθεί, καθώς βρήκαν από την ΚΥΠ ότι είχε καζίνο στα κατεχόμενα και ότι εμπλεκόταν το όνομα του αιτητή σε ιστορίες που αφορούσαν τσιγάρα και λαθρεμπόριο.

Δεν ήμουν θιασώτης του ΚΕΠ

Ο κ. Πετρίδης στην κατάθεσή του δημοσιοποίησε τις ενστάσεις που είχε για το επενδυτικό πρόγραμμα τονίζοντας πως εξ αρχής είχε «ανησυχίες για τους κινδύνους που εγκυμονούσε». Παραδέχθηκε πως «έγιναν λάθη, υπήρχαν εγγενείς αδυναμίες, ενδεχομένως θα έπρεπε να το

τερματίσουμε πιο γρήγορα το πρόγραμμα ή να το αλλάξουμε» σημειώνοντας πως το πρόγραμμα δημιούργησε «εξαρτήσεις» και «συμφέροντα».

Κατά τον κ. Πετρίδη το επενδυτικό πρόγραμμα, έτσι όπως εξελίχθηκε, ανέτρεψε εν μέρει την «εξαιρετική εικόνα που με κόπο και ωφέλιμες πολιτικές είχαμε κτίσει» από το 2013. Πρόσθεσε ωστόσο πως η εικόνα της χώρας σήμερα δεν συγκρίνεται με την προ του 2013 κατάσταση και είναι πιο εύκολα ανατρέψιμη, αλλά «σίγουρα έχουμε δεχθεί ένα σοβαρό πλήγμα». Εν προκειμένω ο κ. Πετρίδης διευκρίνισε πως η αξιοπιστία της Κύπρου επλήγη γιατί κατά πρώτο λόγο πολιτογραφήθηκαν άτομα ύποπτοι ιστορικού και κατά δεύτερο λόγο δημιουργήθηκε διεθνώς η αντίληψη ότι η Κύπρος «πουλά διαβατήρια», κάτι που δημιούργησε και πολιτικό-νομικό θέμα στις σχέσεις της Κύπρου

με την ΕΕ. Όπως τόνισε, αν οι πολιτογραφήσεις γίνονταν επιλεκτικά, εξατομικευμένα και με βάση τη διακριτική ευχέρεια για τέτοιου είδους επενδύσεις, η Κύπρος δεν θα ενέπιπτε καν στο πεδίο εξέτασης της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία «σηματοδότησε και την απαρξή ουσιαστικά της πολιτικής διάστασης του προγράμματος σε επίπεδο ΕΕ». Σύμφωνα με τον κ. Πετρίδη, «τα κακώς έχοντα σε σχέση με το ΚΕΠ, δεν έχουν σχέση με τις όποιες διοικητικές ελλείψεις, αλλά με θέματα όπως η εξ αρχής μη ύπαρξη κριτηρίων για άτομα υψηλού ρίσκου, η μη ύπαρξη ορθών εργαλείων για ελέγχους δέουσας επιμέλειας» κάτι που, όπως είπε, διορθώθηκε στη συνέχεια, αλλά και «η κατάχρηση από την «βιομηχανία» που δημιουργήθηκε».

Οι ανησυχίες

Ο Κωνσταντίνος Πετρίδης αναφέρθηκε στην περίοδο που πήγε στο Υπουργείο Εσωτερικών και στις κινήσεις που έκανε στο επενδυτικό πρόγραμμα. Αυτό το οποίο διαπίστωσε ήταν πως υπήρχαν πολλές προβληματικές πτυχές και πολλά κενά στο πρόγραμμα, τα οποία έπρεπε να διορθωθούν προς διαφύλαξη της αξιοπιστίας της Κύπρου.

Αυτό το οποίο παρατήρησε την περίοδο εκείνη ήταν πως πέρα από την υποβολή αυξημένων αιτήσεων από Πολιτικά Εκτεθειμένα Άτομα (ΠΕΠ), καθώς και από πρόσωπα που κατόγονταν από χώρες που συνδέονταν με ευρωπαϊκές ή διεθνείς κυρώσεις, ή διαφθορά, όπως Ιράν, Συρία, Αφγανιστάν, συνειδητοποιούσε ότι αριθμός πάροχων υπηρεσιών επιδίονταν σε «αμφισβητούμενες μεθόδους και είχαν εφαρμοσθεί επιθετική διαφημιστική εκστρατεία – κυρίως στο εξωτερικό και στο διαδίκτυο – η οποία ξεκάθαρα αναφερόταν σε πόλη διαβατηρίων, κάτι το οποίο αδιαμφισβήτητα προκαλούσε ζημιά στο όνομα της χώρας».

Είχε ήδη δημιουργηθεί μια μεγάλη βιομηχανία, κατά την έκφρασή του, συμπερόντων και άντλησης επενδύτων χωρίς τις εν λόγω αναγκαίες ρυθμίσεις, κάτι που, σύμφωνα με τον κ. Πετρίδη, καθιστούσε πολύ δύσκολη και την εκ των υστέρων προσπάθεια διόρθωσης των κακώς εκόντων. Επίσης υποστήριξε πως 10 χρόνια μετά τη θέσπιση του επενδυτικού προγράμματος δεν υπήρχε αξιόπιστος μηχανισμός διεξαγωγής ελέγχου δέουσας επιμέλειας, ενώ δεν υπήρχε απολύτως καμία πρόνοια σε σχέση με τους «επενδυτές» υψηλού κινδύνου ή κριτήρια αποκλεισμού» ούτε και οποιαδήποτε πρόνοια ρύθμισης των πάροχων του προγράμματος.

Το ΥΠΕΣ δεν μπορούσε να έχει εποπτικό ρόλο

Ο κ. Πετρίδης απέρριψε τον εποπτικό ρόλο που αποδίδεται στο Υπουργείο Εσωτερικών. «Το όλο σύστημα που υιοθετήθηκε από την πολιτική επιτροπή στην υπόθεση ότι όλες οι εμπλεκόμενες οντότητες που εμπιπουν στο πεδίο εφαρμογής των πιο πάνω νομοθεσιών θα ενεργούσαν με τη δέουσα επιμέλεια και στη βάση των κατεχόμενων από τους εποπτικούς τους αρχές» ανέφερε ότι κατά τη διάρκεια της θητείας του στο ΥΠΕΣ έδωσε επίσηυση σε 27 μόνον περιπτώσεις επενδυτών, εκ των οποίων οι 18 αφορούσαν μετόχους και Διευθυντικά Στελέχη διεθνούς φήμης εταιρίας, την οποία κατονόμασε, για μια πολύ σημαντική, όπως είπε, επένδυση. «Αυτή η επένδυση δεν μπορούσε να συγκριθεί με τις άλλες και θεωρήσα απολύτως ορθό να γίνει επίσηυση», ανέφερε ο κ. Πετρίδης. Οι άλλες 9 περιπτώσεις ανέφερε ότι αφορούσαν διευκλίσιμες επενδυτών κατόπιν τεκμηρίωσης για θέματα υγείας ή άλλους ανθρωπιστικούς λόγους. Είπε ότι ουδέμία έκπτωση γινόταν όσον αφορά την διαδικασία ελέγχου στις περιπτώσεις των επενδύσεων. Ενώ ανέφερε ότι η αίτηση μιας πολιτογράφησης από τις 9 που έτυχαν επίσηυσης απορριφθηκε λόγω των αποτελεσμάτων των ελέγχων που διενεργήσαμε ως Υπουργείο. Το γεγονός ότι δόθηκε ένας πολύ μικρός αριθμός επίσηυσεων «καταδεικνύει ότι αυτή η διακριτική ευχέρεια δεν έτυχε καμίας απολύτως κατάχρησης». Σε σχέση με τα κριτήρια αποκλεισμού ατόμων υψηλού ρίσκου, ανέφερε ότι πρόκειται για «το μεγαλύτερο κενό από κυβερνητικής πλευράς». Ο κ. Πετρίδης έφερε ως παράδειγμα άτομα τα οποία υποκείμενα σε ποινική διερεύνηση στις χώρες τους, ακόμη και για σοβαρά δelikήματα, τα οποία κατείχαν λευκό ποινικό μητρώο και ως εκ τούτου δεν τύγχαναν απαγόρευσης για πολιτογράφηση στην Κύπρο. Είπε επίσης ότι δεν υπήρχε καμία απολύτως πρόνοια για ΠΕΠ, έστω και αν αυτά προέρχονταν από χώρες οι οποίες συνδέονταν με διαφθορά ή καταπίεση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. «Αυτό κατά την άποψή μου ήταν το πιο σημαντικό κενό του προγράμματος από την ημερομηνία έναρξής του», κατέληξε.

Τους τα έψαλε ο Αρχιεπίσκοπος για τις πολιτογραφήσεις

Στη δίωρη κατάθεσή του ο Μακαριότατος επανέλαβε τα όσα έχει πει κατά καιρούς για την εμπλοκή του ίδιου στο πρόγραμμα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Χωρίς νέα στοιχεία, από τα ήδη γνωστά, για την εμπλοκή του ίδιου στο πρόγραμμα των πολιτογραφήσεων, κύλησε η κατάθεση του Αρχιεπισκόπου ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής για τις κατ' εξαίρεση πολιτογραφήσεις αλλοδαπών και επικερματικών.

Στην σχεδόν δίωρη συνάντησή του με τα τέσσερα μέλη της Επιτροπής, στο γραφείο του, στην Αρχιεπισκοπή, ο Μακαριότατος μίλησε για όλα δίνοντας ένα διαφορετικό τόνο, χωρίς ωστόσο να προσθέσει κάτι περισσότερο για την πολιτογράφηση συγκεκριμένου αλλοδαπού επενδυτή, που εκ των υστέρων αποδείχθηκε προβληματική.

Ο Αρχιεπίσκοπος κατά διαστήματα επεξέτεινε τη σκέψη του και σε θέματα που δεν σχετίζονται με το έργο της Επιτροπής, δίνοντας την εντύπωση πως παραχωρούσε μια συνέντευξη εν' όλη της ύλης παρά κατάθεση σε μια ερευνητική επιτροπή. Ο Μακαριότατος έφρασε στο σημείο να δίνει διευκρινίσεις για τον θόρυβο που προκλήθηκε τελευταία με συνέντευξή του, και το πώς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας του είπε για τα δυο ξεχωριστά κράτη. Το αποκορύφωμα όμως ήταν οι αναφορές του, στον υπουργό Εσωτερικών επί Μακαρίου Χριστόδουλου Βενιαμίν, ο οποίος όπως είπε στα μέλη της Ερευνητικής Επιτροπής δεν του καλούσε χατίρι.

Επί της ουσίας

Επί της ουσίας τα μέλη της Ερευνητικής Επιτροπής δεν πρέπει να αποχωρήσαν σοφότερα από την Αρχιεπισκοπή. Ο Μακαριότατος είχε ξεκινήσει τις αφηγήσεις του, πολύ πριν την έναρξη της διαδικασίας, εξηγώντας στα μέλη της Επιτροπής το σκεπτικό που ενήργησε σε περίπτωση αλλοδαπού επενδυτή ο οποίος ανήγειρε έπαυλη σε γη της Εκκλησίας. Κατά την έναρξη της κατάθεσης, ο πρόεδρος της Επιτροπής Μύρωνας Νικολάου επικεντρώθηκε στη γνωστή επιστολή του Μακαριότατου προς τον τότε Υπουργό Εσωτερικών Σωκράτη Χάσικο, ενέργεια

Ο Αρχιεπίσκοπος εξήγησε στα μέλη της Επιτροπής πως η επιστολή που απέστειλε στον τότε ΥΠΕΣ, σκοπό είχε να βοηθηθεί η επένδυση που έγινε πάνω σε γη της Εκκλησίας. Ο ίδιος δήλωσε άγνοια για το ποιόν του αλλοδαπού επενδυτή.

που θεωρήθηκε ως προσπάθεια παρέμβασης υπέρ του αλλοδαπού επενδυτή. Μάλιστα σε κάποιο σημείο της συνομιλίας του με τον πρόεδρο της Επιτροπής, ο Μακαριότατος με αφοσιωμένη ειλικρίνεια απάντησε θετικά στο κατά πόσο η συγκεκριμένη επιστολή ήταν η μοναδική. ΜΥΡΩΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥΣ: Εντοπίστηκε επιστολή σας ημερομηνίας 1/9/2015 προς τον τότε ΥΠΕΣ Σωκράτη Χάσικο, για τις δικές του ενέργειες σε δυο αιτήσεις.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Τις θυμάμαι τις επιστολές και ο λόγος που τις απέστειλα ήταν γιατί ο ντιβέλοπερ δεν είχε τα χρήματα για να τιτλοποιήσει τον δικό μας. Και αν έβγαίνε γρήγορα το διαβατήριο θα πέραμε και εμείς τα λεφτά μας.

ΜΝ: Έχετε στείλει και άλλες επιστολές; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Βεβαίως. Έχω στείλει και άλλες, σε Υπουργούς και στον Πρόεδρο.

Με τον Αρχιεπίσκοπο να επεκτείνει τη σκέψη του και σε θέματα πέρα από αυτά που ενδιέφεραν την Επιτροπή, οι Επιτροπείς επέμεναν να μάθουν περισσότερα για τις φιλικές «παρεμβάσεις» του Μακαριότατου.

ΜΝ: Άλλο πρόσωπο ζήτησε την βοήθειά σας για κάποια αίτηση;

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Δεν ξέρω, μπορεί. Έχω στείλει πολλές επιστολές. Σήμερα κάποιος Ρώσος ζήτησε να δει κάποια οικοπέδα μας στη Λεμεσό.

Η κατάθεση του Αρχιεπισκόπου Χρυσόστομου Β΄ κράτησε περίπου δυο ώρες. Ο Μακαριότατος μίλησε για το πρόγραμμα πολιτογραφήσεων, το Κυπριακό, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Χριστόδουλο Βενιαμίν λέγοντας πως δεν πήρε ουδέποτε χρήματα σε σκατούλες.

Εκπληξη Αρχιεπισκόπου για την παρουσία του στην Επιτροπή

Στο καταληκτικό σημείο της κατάθεσής του, ο Μακαριότατος εξέφρασε την απορία του γιατί κλήθηκε να καταθέσει. Παραδέχθηκε πως βοήθησε και άλλο επενδυτή, έπλεξε το εγκώμιο του Μικαλάκη Λεπού γιατι, όπως είπε, έφερε την ανάπτυξη στην Πάφο ενώ κατ' άλλα λόγια είχε ακόμα και για τον μακροβιότερο Υπουργό, Χριστόδουλο Βενιαμίν. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Εγώ απόρησα γιατί θέλατε να μας ρωπήσατε. Να πάρω εγώ ή η Αρχιεπισκοπή μίξες; Εμείς, καθημερινά έρχονται και μας ζήτησαν. Εμάς μας ενδιαφέρει η πρόοδος. Τον Μικαλάκη Λεπού πρέπει να του κάνουν αγάλημα.

Με ενδιαφέρει η ανάπτυξη όχι τα λεφτά. ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ: Σας ζήτησαν βοήθεια για κάποια άλλη αίτηση; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Όχι. Εγώ ενδιαφερόμην μόνο για έναν Ούγγρο επενδυτή. Έστειλα επιστολή σε Υπουργό αλλά υπήρχαν αντιδράσεις από τους Παφίτες και κάποιους ντιβέλοπερ. ΔΚ: Ο Ούγγρος πήρε διαβατήριο; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Πήρε διαβατήριο και μετά έκανε μια έπαυλη στην Πάλο Χρυσόστομος. Όταν ήταν ο Βενιαμίν δεν μου χαλούσε χατίρι, ήταν πρακτικός άνθρωπος. Εάν ήταν αυτός δεν θα γινόταν θόρυβος.

ΜΝ: Πόσες επιστολές στείλατε; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Μπορεί 10 και 15.

Ο Μαλαισιανός

Εκτός από τις επιστολές του Αρχιεπισκόπου, η Επιτροπή έδειξε ενδιαφέρον για τις επαφές του Προκαθημένου της Εκκλησίας με τον αλλοδαπό επενδυτή. Μια προσπάθεια που εκ των πραγμάτων εκπέταχκε και στη γνωστή εισφορά των 300 χιλιάδων ευρώ για την Θεολογική Σχολή, κατόπιν επιθυμίας του Μακαριότατου.

ΜΝ: Γνωρίζατε τους επενδυτές; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Γνωρίζα τον κ. xxxxxx (το όνομα του επενδυτή δεν μπορεί να δημοσιευθεί με βάση τις εντολές της Ερευνητικής Επιτροπής). Ήθελε να κάνει μια εισφορά και εγώ αρχικά αρνήθηκα. Αυτός επέμενε. Τον γνώρισα σε ένα τραπέζι στην Αρχιεπισκοπή. Ήλθε και τον συνάντησα. Τον ευχαρίστησα για την εισφορά και είπα θα πάει στην Θεολογική Σχολή. Μετά έμαθα ότι το ποσό ότι ήταν 300 χιλιάδες ευρώ.

ΜΝ: Σας έδωσε και άλλες επιταγές; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Όχι. Την επιταγή την έβγαλε μια εταιρεία του κ. xxxxxx η οποία είναι εγγεγραμμένη στην Κύπρο. ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ: Μπορείτε να μας πείτε το όνομα του ντιβέλοπερ; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Κάποιος xxxxxx αλλά δεν θυμάμαι το επίθετό του. Νομίζω xxxxxxxx. Έρχεται τακτικά εδώ και τον βλέπω. Ο άνθρωπος δεν είχε τότε τα λεφτά, είναι καλός στις δουλειές του, ό,τι συμφωνήσαμε το τήρησε.

Πολιτογραφήσεις και Εκκλησία

Ερωτήθηκε ο Αρχιεπίσκοπος εάν γνώριζε το ποιόν του αλλοδαπού επενδυτή για τον οποίο μεσολάβησε προς τον τότε ΥΠΕΣ, απάντησε αρνητικά και ο λόγος ήταν, όπως είπε, ότι δεν είχε εξουσία να ζητήσει πληροφορίες από κρατικές υπηρεσίες. Αυτό ήταν δουλειά άλλων του κ. Υπουργού, είπε χαρακτηριστικά.

ΔΚ: Γνωρίζατε τα δημοσιεύματα που υπήρχαν από πριν για τα δelikήματα του κ. xxxxxx; ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Δεν ήξερα. Εγώ

ξέρω μόνο τον xxxxxxx. (ανέφερε το όνομα του ντιβέλοπερ).

ΔΚ: Μπορείτε να μας πείτε πόσο πουλάσατε την γη;

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Ήταν μερικές χιλιάδες ευρώ.

ΔΚ: 500 χιλιάδες ευρώ.

ΜΝ: Μάθατε τι έγινε με τον επενδυτή;

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Εγώ έμαθα αργότερα όταν άρχισαν τα δημοσιεύματα. Τότε έμαθα ότι ο κ. xxxxxx πήρε το διαβατήριο. Εγώ έστειλα μια επιστολή και τελείωσα δεν ασκολήθηκα μετά. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Παρακολουθούσα το πρόγραμμα μετά το κούρεμα. Τότε χάσαμε αρκετά. Χάσαμε την Τράπεζα Κύπρου και την Ελληνική. Χάσαμε 128 εκατ. ευρώ, εντυχώς που είχαμε τα ξενοδοχεία. Βλέπω τώρα αυτά την κακοδαίμονια. Μεγάλες χώρες δίνουν διαβατήρια και εμείς διασούρουμε την Κύπρο. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι η κατάσταση της πατρίδας μου. Όπως και το εθνικό θέμα. Του έλεγα που τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να κοιτάζουμε την οικονομία και τα οπικά συστήματα. Εάν έχουμε αυτά τα δυο δεν φοβόμαστε κανένα. Η Ευρώπη θέλει ένα κράτος. Εμείς αν ήταν δυνατόν να κτίσουμε ένα τέτοιο. Το είπα αυτό και σε μια συνέντευξή μου, τα δυο κράτη ήταν σκέψεις του Προέδρου, τώρα δεν είναι και το είπα του δημοσιογράφου. Μετά νιώσα που το είπα.

Στο πνεύμα αυτό ο Αρχιεπίσκοπος κλήθηκε να απαντήσει εάν γνώριζε για τις ανησυχίες που εκφραζόντουσαν εκτός Κύπρου για τις πολιτογραφήσεις.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ: Όχι δεν γνώριζα. Δεν νομίζω ότι δεν έλεγχαν οι Βρυξέλλες. Εγώ έπαιρνα επιταγή από την Τράπεζα Κύπρου. Δεν τα έπαιρνα σε σκατούλες. Την επιταγή την έλεγχαν οι Βρυξέλλες.

Καινοτομία Κοινωνία Κόσμος Καλλιτεχνική
έχνης Καθημερινή Καφές Κρασί Κινηματογράφος
Κοκτέιλ Κύπρος Κουζίνα Κέντρο Κατάκτηση
Κέρματα Κορυφή Καιρός Καλόγουστο Κάποτε Κυριακή
Καλλιέργεια Καλωσόρισμα Καλπή Κινημα
Κέρδος Κατάρτιση Κλωστή Καλωπι
σμός Κάππα Κίνηση Καραντίνα Καλημέρα
Καλλινοραϊά Κανόνας Καλοπέραση Κα

Κ

Το περιοδικό της Καθημερινής
της Κυριακής

Την Κυριακή 31 Ιανουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Καθαρή ενέργεια

Το πρόγραμμα του νέου προέδρου των ΗΠΑ για ένα μέλλον με καθαρή ενέργεια προβλέπει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την παραγωγή καθαρού υδρογόνου, δηλαδή υδρογόνου που έχει παραχθεί χωρίς τη χρήση ορυκτών καυσίμων. Το υδρογόνο αυτό θα είναι πολύ φθηνότερο σε σύγκριση με το υδρογόνο που έχει παραχθεί με την καύση σχιστολιθικών υδρογονανθράκων.

Στήριξη

Τον περασμένο μήνα, η νεοφυής εταιρεία παραγωγής υδρογόνου αεροσκαφών άντλησε 37,7 εκατ. δολάρια σε μια προσπάθεια ανεύρεσης χρηματοδότησης, την οποία στήριξαν ιδιαίτερα η επενδυτική Energy Ventures του Μπιλ Γκέιτς και η βρετανική κυβέρνηση. Κινητήριό της είναι να αναπτύξει αεροσκάφη με μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα.

Στροφιή

Η ευρωπαϊκή βιομηχανία αεροδιαστημικής Airbus άρχισε πέρυσι να στρέφεται από τις μπαταρίες για ηλεκτροκίνητο στο υδρογόνο. Αντλήθηκε πως η τεχνολογία των μπαταριών δεν πρόκειται να προχωρήσει αρκετά γρήγορα. Μπορεί κανείς να φανταστεί πόσο μεγάλη πρέπει να είναι μια μπαταρία για να πετάει με αυτήν ένα τζάμπο τζετ και να διασχίσει τον Ατλαντικό;

Ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί υδρογόνο για την κάλυψη του 27% των ενεργειακών αναγκών του Καναδά.

Η Γερμανία έχει χαράξει στρατηγική για δαπάνες 10 δισ. δολ.

Ο αγωγός Nord Stream 2 μπορεί στο μέλλον να μεταφέρει υδρογόνο από τη Ρωσία στην Ευρώπη.

Η Ιαπωνία ήταν η πρώτη χώρα που υιοθέτησε μια συνολική στρατηγική στον τομέα.

Η Νότια Κορέα επιδιώκει να αναδειχθεί σε ηγετική δύναμη στην παραγωγή και χρήση οχημάτων που θα κινούνται με υδρογόνο.

Η Νέα Ζηλανδία έχει από το 2019 δημοσιεύσει το όραμά της για τη χρήση υδρογόνου.

Η Αυστραλία φιλοδοξεί να αναδειχθεί μέχρι το 2030 σε μία από τις τρεις σημαντικότερες εξαγωγικές χώρες υδρογόνου σε χώρες της Ασίας.

Η Κίνα είναι ήδη πρώτη στον κόσμο σε παραγωγή υδρογόνου, αλλά το παράγει κυρίως με ορυκτά καύσιμα.

Η Ε.Ε. σκοπεύει να εγκαταστήσει 40 GW ανανεώσιμων ηλεκτρολυτών υδρογόνου μέχρι το 2030.

Η Χιλή δρομολογεί την παραγωγή του φθηνότερου στον κόσμο «πράσινου» υδρογόνου μέχρι το 2030.

Το 2020 πολλές χώρες ανακοίνωσαν μεγάλες επενδύσεις σε υδρογόνο

Επενδύσεις 470 δισ. στο πράσινο υδρογόνο

Η Ε.Ε. θα διοχετεύσει τα κονδύλια έως το 2050 για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Στην πρώτη θητεία του Τζορτζ Μπους στον Λευκό Οίκο, η υπερδύναμη χαρακτήρισε «καύσιμο της ελευθερίας», καθώς η ανθρωπότητα αναποθέτει σε αυτό τις ελπίδες της για την απελευθέρωσή της από τα ορυκτά καύσιμα, από τις συνέπειές τους στο περιβάλλον και στην καταστροφή του κλίματος, που αποτελεί πλέον υπαρξιακή απειλή.

Σήμερα καταλαμβάνει κεντρικό ρόλο στο πρόγραμμα του νέου προέδρου των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, για την ενέργεια, το περιβάλλον και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Κανένα άλλο γνωστό χημικό στοιχείο δεν βρίσκεται σε τέτοια αφθονία στο Σύμπαν, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει

ότι είναι πάντα εύκολη η εξαγωγή του από όπου βρίσκεται στη Γη.

Ο λόγος για το υδρογόνο, που βρίσκεται πλέον στο επίκεντρο της ενεργειακής πολιτικής κυβέρνησης αλλά και πολυμερών σχημάτων όπως η Ε.Ε., απορροφά κεφάλαια των βιομηχανιών που σχεδιάζουν διαρκώς νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες για την αξιοποίησή του και ταυτοχρόνως προσελκύει πυρετωδώς τους επενδυτές.

Στο πλαίσιο του φιλοδοξού σχεδίου της για μετάβαση σε μια οικονομία χωρίς ορυκτά καύσιμα και εκπομπές καυσαερίων, η Ε.Ε. σχεδιάζει να επενδύσει έως το 2050 κεφάλαια ύψους 470 δισ. ευρώ σε προγράμματα υδρογόνου, που θα χρησιμοποιηθεί σε μια σειρά εξαιρετικά ρυπογόνων κλάδων, από τις χημικές βιομηχανίες μέχρι

τις χαλυβουργίες.

Την ίδια στιγμή, το ενδιαφέρον των επενδυτών αυξάνεται θεαματικά ειδικότερα για τις βιο-μηχανίες που υπόσχονται να παράγουν το καύσιμο του μέλλοντος, το λεγόμενο πράσινο υδρογόνο, που παράγεται με ηλεκτρόλυση και διάσπαση του νερού στα συστατικά του, υδρογόνο και οξυγόνο. Το κίνητρο είναι ισχυρό καθώς σήμερα παράγονται μεν και αξιοποιούνται μεγάλες ποσότητες υδρογόνου, αλλά με τη χρήση ορυκτών καυσίμων που αναπόφευκτα απελευθερώνουν διοξείδιο του άνθρακα.

Έτσι οι μετοχές των εταιρειών αυτής της κατηγορίας σημείωσαν κυριολεκτικά διασπαστική άνοδο μέσα στο περασμένο έτος. Ειδικότερα οι μετοχές των Plug Power, Ceres Power και Fuelcell Energy σημείωσαν

άνοδο από 400% έως 1.600%! Και βέβαια η ανάγκη για συσκευές ηλεκτρόλυσης έχει δώσει ώθηση και στις μετοχές των εταιρειών που τις παράγουν, όπως η νορβηγική Nel και η βρετανική ITM Power. Ο μοχλός που κινεί αφενός τις πρωτοβουλίες των εταιρειών και αφετέρου την άνοδο των μετοχών τους είναι η ζήτηση για οχήματα με μηδενικές εκπομπές καυσαερίων και η προθεσμία του 2050 που έχουν θέσει πολλές χώρες για οικονομίες με μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα.

Μέσα στην εβδομάδα το βρετανικό δικτυο φυσικού αερίου παρουσίασε το σχέδιό του, με το οποίο φιλοδοξεί να παρουσιάσει το 2030 την πρώτη πόλη της Βρετανίας που θα θερμαίνεται αποκλειστικά και μόνον με υδρογόνο. Προβλέπει συγκεκριμένα

πώς θα ελεγχθεί και θα δρομολογηθεί η σύνδεση των οικιακών υποδομών θέρμανσης αλλά και των οικιακών συσκευών, όπως οι ηλεκτρικές κουζίνες, με το δίκτυο ώστε αυτές να αρχίσουν να λειτουργούν με υδρογόνο. Η κίνηση δεν περιορίζεται στον στόχο της μείωσης των καυσαερίων. Εντάσσεται στο φιλοδοξό σχέδιο της βρετανικής κυβέρνησης να επιτύχει, παράλληλα με τη μείωση των καυσαερίων, και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις οικονομολόγων, η εκτεταμένη χρήση του υδρογόνου με σκοπό τη μετάβαση σε μια οικονομία φιλική προς το περιβάλλον μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία 75.000 νέων θέσεων εργασίας έως το 2035 και 195.000 νέων θέσεων έως το 2050.

Μετάβαση σε μια οικονομία με μηδενικές εκπομπές καυσαερίων

Μία ημέρα προτού γίνει γνωστό το σχέδιο γύρω από το βρετανικό πρόγραμμα μιας πόλης που θα θερμαίνεται μόνο με υδρογόνο, η εταιρεία κοινής ωφελείας της Δανίας Orsted A/S, η μεγαλύτερη στον κόσμο εταιρεία παραγωγής αιολικής ενέργειας, ανακοίνωσε την απόφασή της να επενδύσει σε ένα σχέδιο υδρογόνου. Σκοπεύει να παράγει πράσινο υδρογόνο και, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, το σχέδιο θα είναι έτοιμο και σε λειτουργία από τα τέλη του τρέχοντος έτους.

«Βλέπουμε το καθαρό υδρογόνο, όπως και τα άλλα βιώσιμα και καθαρά καύσιμα, ως ακρογωνιαίιο λίθο του προγράμματος

για τη μετάβαση σε μια οικονομία με μηδενικές εκπομπές καυσαερίων το 2050», δήλωσε ο Μάρτιν Νόιμπερτ, διευθύνων σύμβουλος της Orsted. Στη χρηματοδότησή του θα συνδράμει η Υπηρεσία Ενέργειας της Δανίας κορηγώντας στην Orsted και στους εταίρους της στο σχέδιο 34,6 εκατ. δανικές κορώνες, ποσό αντιστοιχεί των 5,65 εκατ. δολαρίων. Ανάλογες κινήσεις είναι σε εξέλιξη σε διάφορες χώρες ανά τον κόσμο, από τη Χιλή μέχρι την Ιαπωνία, από τη Σαουδική Αραβία μέχρι τη Γερμανία και την Αυστραλία.

Την ίδια στιγμή, όμως, κάποιοι διερωτώνται πόσο δικαιολογημένοι είναι αυτός

ο όψιμος ενθουσιασμός της παγκόσμιας κοινότητας και παγκόσμιας οικονομίας για το υδρογόνο. Ο Μάικλ Λίμπραϊχ, αναλυτής της Bloomberg New Energy Finance, σημειώνει πως τα μειονεκτήματα του πράσινου υδρογόνου, αυτού που παράγεται με ηλεκτρόλυση, είναι αντίστοιχα με τα πλεονεκτήματά του.

Σύμφωνα με την Bloomberg New Energy Finance, απαιτούνται επενδύσεις αξίας 11 τρισ. δολαρίων στην παραγωγή και αποθήκευση υδρογόνου παγκοσμίως έως το 2050 και περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια από όση παράγεται σήμερα παγκοσμίως απλά και μόνον για να καλυφθεί το 1/4

των παγκόσμιων ενεργειακών αναγκών.

Ο Λίμπραϊχ επισημαίνει παράλληλα πως κάθε μονάδα υδρογόνου παράγει το 1/4 της ενέργειας που παράγει η αντίστοιχη φυσικού αερίου. Προπαντός, όμως, δεν αναμένεται να υπάρξει τόσο ζήτηση ώστε να ανταποκριθεί στις επενδύσεις που γίνονται αυτή τη στιγμή και στην παραγωγή υδρογόνου όπως αναμένεται να διαμορφωθεί. Πρόσφατη έκθεση του Ινστιτούτου Οικονομικών Ενέργειας και Χρηματοοικονομικών Αναλύσεων που χρηματοδοτείται από φιλανθρωπικές οργανώσεις καταλήγει στην εκτίμηση πως τα υφιστάμενα σχέδια υδρογόνου θα παράγουν μόνον 3

εκατ. τόνους υδρογόνου ετησίως, όταν ο στόχος που έχει τεθεί σε παγκόσμιο επίπεδο είναι για 8,78 εκατ. τόνους ετησίως.

Όπως επισημαίνει ο Γκρέγκορι Νέμετ, καθηγητής Δημοσίων Σχέσεων στο Τμήμα Ενέργειας στο Πανεπιστήμιο του Ουισκόνσιν, το πράσινο υδρογόνο εκτιμάται πως θα καλύψει το 15% έως 20% των παγκόσμιων ενεργειακών αναγκών που δεν μπορούν να καλυφθούν εύκολα με μπαταρίες, αιολική ή ηλιακή ενέργεια. Όπως τονίζει ο ίδιος, «το υδρογόνο είναι μια καλή λύση για όλα όσα δεν μπορείς να μετατρέψεις σε ηλεκτροκίνητο, και αυτό είναι σημαντικό».

ΗΠΑ, Ευρώπη και Ασία στρέφονται στο καύσιμο του μέλλοντος

Το καύσιμο του μέλλοντος προσελκύει επενδύσεις σε ΗΠΑ, Ευρώπη και Ασία. Τι ακριβώς όμως είναι το υδρογόνο και τι σχεδιάζουν κράτη και επιχειρήσεις;

— Το πλεονέκτημα του υδρογόνου. Το υδρογόνο είναι καθαρό καύσιμο υπό την έννοια ότι δεν παράγει καυσαέρια. Αν αντικατασταθούν με υδρογόνο τα ορυκτά καύσιμα που χρησιμοποιούνται για καύση σε 1.500 βαθμούς Κελσίου, μπορεί να μειωθεί δραστικά τουλάχιστον το 20% των εκπομπών καυσαερίων που παράγουν οι βιομηχανίες.

— Πώς παράγεται το υδρογόνο. Υπάρχει άφθονο υδρογόνο στην ατμόσφαιρα, αλλά

αυτό δεν σημαίνει ότι είναι πάντα εύκολη η αξιοποίησή του. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να αντληθεί το υδρογόνο και να αξιοποιηθεί. Η ηλεκτρόλυση είναι ένας εξ αυτών, δηλαδή η διάσπαση του νερού σε υδρογόνο και οξυγόνο με τη χρήση ηλεκτρικού ρεύματος.

— Ποιος ασχολείται με το υδρογόνο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει στόχο την παραγωγή 40 gigawatt ανανεώσιμων ηλεκτρολυτών υδρογόνου μέχρι το 2030. Πρόκειται για ποσότητα ενέργειας διπλάσια από την παραγωγική δυνατότητα της μεγαλύτερης μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στον κόσμο, της γνωστής ως

το Φράγμα των Τριών Φαραγγιών στην Κίνα (Three Gorges Dam). Προκειμένου να δρομολογηθεί αυτό το σχέδιο, η Ε.Ε. σχεδιάζει να έχει επενδύσει έως το 2050 κεφάλαια 470 δισ. ευρώ, που θα προέλθουν είτε από δημόσιες δαπάνες είτε από τον ιδιωτικό τομέα. Φιλοδοχεί έτσι να δημιουργήσει μια παγκόσμια αγορά υδρογόνου που θα τιμολογείται σε ευρώ. Η γερμανική κυβέρνηση ανακοίνωσε τον Σεπτέμβριο πως το υδρογόνο πρόκειται να καταλάβει κεντρικό ρόλο στην «αναδιάταξη» της γερμανικής βιομηχανίας στο πλαίσιο του σχεδίου της για μηδενικές εκπομπές καυσαερίων έως το 2050.

— Ποιοί άλλοι το χρησιμοποιούν. Πολλές χώρες της Ασίας αντιμετωπίζουν το υδρογόνο περισσότερο ως εναλλακτική πηγή ενέργειας για να έχουν μεγαλύτερες επιλογές και όχι τόσο για να μειώσουν τις εκπομπές καυσαερίων. Οι περισσότερες χρησιμοποιούν το υδρογόνο ως καύσιμο στα μεταφορικά και για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η Ιαπωνία έχει το μεγαλύτερο έργο παραγωγής ενέργειας που ηλεκτροδοτείται με τη χρήση υδρογόνου, με παραγωγική δυνατότητα 10 gigawatt. Η Νότια Κορέα φιλοδοξεί μέχρι το 2025 έξι πόλεις της να χρησιμοποιούν ως καύσιμο μόνο το υδρογόνο. Στις ΗΠΑ

υπάρχει ο μεγαλύτερος στον κόσμο στόλος ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων που χρησιμοποιούν υδρογόνο και είναι στη διάθεση των καταναλωτών, με πολλά από αυτά να κυκλοφορούν ήδη. Αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 50% της παγκόσμιας αγοράς του είδους.

— Τι κάνει ο ιδιωτικός τομέας. Ανάμεσα στις πιο πρόσφατες εξελίξεις είναι και η ανακοίνωση της Mitsubishi Power Americas ότι σχεδιάζει τρεις μονάδες υδρογόνου για την παραγωγή ενέργειας στις ΗΠΑ. Παράλληλα, η γερμανική εταιρεία ηλεκτρικής ενέργειας RWE σχεδιάζει να προμηθεύει τη χαλυβουργία ThyssenKrupp

με υδρογόνο και να προωθήσει τη χρήση του στον τερματικό σταθμό υδροπιομένου φυσικού αερίου της Γερμανίας. Εξάλλου, οι ITM Power και Ceres Power της Βρετανίας, η Powercell της Σουηδίας και η Nel ASA της Νορβηγίας είναι μεταξύ των εισηγμένων εταιρειών που χρησιμοποιούν τεχνολογία του υδρογόνου στις δραστηριότητές τους. Επίσης η ευρωπαϊκή αεροδιαστημική βιομηχανία Airbus εργάζεται πάνω σε μια σειρά σχεδίων για την παραγωγή αεροσκαφών που θα κινούνται με υδρογόνο, καθώς φιλοδοξεί να παρουσιάσει επιβατικό αεροσκάφος με μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα μόλις το 2035.

Φορολογικός οδηγός για το 2021 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα μας www.pwc.com/cy/tax-facts-figures

Αύξηση φόρων για πλούσιους Αμερικανούς εξήγγειλε η Γέλεν

Εκαθάρισε ότι θα εφαρμοστούν οι προεκλογικές δεσμεύσεις Μπάιντεν

Ολοτακώς προς την εφαρμογή του προγράμματος Μπάιντεν οδεύει η εν αναμονή υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάνετ Γέλεν, καθώς ετοιμάζεται να φορολογήσει σκληρά τα υψηλά εισοδήματα και τον μεγάλο πλούτο για να χρηματοδοτήσει δαπάνες σε έργα υποδομής και να δημιουργήσει δίκτυο κοινωνικής προστασίας.

Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, επικαλούμενο έγγραφο έκτασης 144 σελίδων, με το οποίο απαντά γραπτώς σε ερωτήσεις της Γερουσίας, η κ. Γέλεν καθιστά, μεταξύ άλλων, σαφές ότι η νέα κυβέρνηση δεν σκοπεύει να διαφοροποιηθεί ιδιαίτερα από την πολιτική Τραμπ σε ό,τι αφορά τη διαίμαχη της Ουάσινγκτον με το Πεκίνο. Καθιστά σαφή τη διαφάνεια της με τις πρακτικές της κινεζικής ηγεσίας που προκάλουν εδώ και χρόνια τριβές ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου.

Υπόσχεται ειδικότερα να «συνεργαστεί με τα μέλη του Κογκρέσου» για το θέμα των κυβερνητικών που έχουν ετήσια εισοδήματα κάτω των 400.000 δολαρίων και σύμφωνα με τις προεκλογικές υποσχέσεις του νέου προέδρου θα αποφύγουν την αύξηση των φόρων, καθώς δεν θα ανακληθούν στην περίπτωση τους οι φοροαπαλλαγές του Ντόναλντ Τραμπ.

Δεν διευκρινίζει κατά πόσον θα ωφεληθούν οι πλούσιοι Αμερικανοί και όχι οι φτωχότεροι αν αρθεί το όριο στις φορο-

Με τα επιπλέον έσοδα θα χρηματοδοτηθούν έργα υποδομής και ένα δίκτυο κοινωνικής προστασίας.

απαλλαγές από τους πολιτειακούς και τοπικούς φόρους. Αντέκρουσε, όμως, τις επικρίσεις των Ρεπουμπλικανών κατά του προγράμματος Μπάιντεν, πως η αύξηση των εταιρικών φόρων στο 28% από το υφιστάμενο 21% θα υποβαθμίσει την ανταγωνιστικότητα των αμερικανικών επιχειρήσεων. Διηγεί, εν ολίγοις, αποφασισμένη να φορολογήσει περισσότερο τους πλούσιους της Αμερικής όσο θα κατέχει η ίδια το χαρτοφυλάκιο των Οικονομικών.

Σε ό,τι αφορά την πολιτική της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ, της οποίας σημειωτέον διετέλεσε πρόεδρος επί προεδρίας Μπαράκ Ομπάμα, η κ. Γέλεν υπογραμμίζει πως δεν προτίθεται να ασκήσει πιέσεις για να επηρεάσει το εύρος του προγράμματος αγοράς ομολόγων. Το θέμα έχει προκαλέσει έντονη ανησυχία μεταξύ οικονομολόγων και πολιτικών, δεδομένης της κλίμακας και του αντικτύπου που έχει το επίμαχο πρόγραμμα της Federal Reserve. Τονίζει, μάλιστα, ότι αντιλαμβάνεται «για ποιο λόγο είναι τόσο σημαντικό να δια-

Η κ. Γέλεν αντέκρουσε τις επικρίσεις των Ρεπουμπλικανών κατά του προγράμματος Μπάιντεν, πως η αύξηση των εταιρικών φόρων στο 28% από το υφιστάμενο 21% θα υποβαθμίσει την ανταγωνιστικότητα των αμερικανικών επιχειρήσεων.

σφαλιστεί η παράδοση μιας ανεξάρτητης Fed που χαράζει ελεύθερα τη νομισματική της πολιτική».

Στις γραπτές απαντήσεις της η κ. Γέλεν επαναλαμβάνει παράλληλα τη δέσμευσή της να μην επιδιώξει αποδυνάμωση του δολαρίου, ενώ αποφεύγει κάθε αναφορά στην παλαιότερη πολιτική του «ισχυρού δολαρίου». Σε ό,τι αφορά το ευαίσθητο θέμα του ρόλου που κατέχει το δολάριο ως παγκόσμιο αποθεματικό νόμισμα, η κ. Γέλεν υπογραμμίζει πως το νόμισμα των ΗΠΑ διατηρεί αυτό το καθεστώς επειδή η υπερδύναμη έχει τη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο αλλά και τις πλέον εξελιγμένες χρηματαγορές στον κόσμο με τη μεγαλύτερη ρευστότητα. Τονίζει, έτσι, πως η νέα κυβέρνηση «δεσμεύεται να δια-

τηρήσει μια υγιή οικονομία και την εμπιστοσύνη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της υπερδύναμης».

Δεν παραλείπει μια έμμεση αναφορά σε πάγιες πρακτικές της Κίνας, που έχουν και στο παρελθόν ακόμη και επί προεδρίας Μπαράκ Ομπάμα αποτελέσει αντικείμενο τριβής ανάμεσα στο Πεκίνο και την Ουάσινγκτον. Τονίζει συγκεκριμένα ότι η νέα κυβέρνηση «θα ασκήσει αποτελεσματική πίεση σε χώρες που παρεμβαίνουν στην αγορά συναλλάγματος για να διασφαλίσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στο διεθνές εμπόριο». Επικαλείται, μάλιστα, ως απόδειξη των αθέμιτων πρακτικών τα εμπορικά ελλείμματα των ΗΠΑ με χώρες που παρουσιάζουν εμπορικά πλεονάσματα και δηλώνει «έντονη διαφάνεια» με αυτές τις

πρακτικές. Προσθέτει, πάντως, πως τα ελλείμματα των ΗΠΑ πρέπει να αποτιμηθούν στο ευρύτερο πλαίσιο των εμπορικών σχέσεων της υπερδύναμης με την εκάστοτε χώρα.

Καθιστά, άλλωστε, σαφές ότι δεν πρόκειται να ανακληθούν οι δασμοί που επέβαλε στα κινεζικά προϊόντα η προηγούμενη κυβέρνηση. Υπογραμμίζει, αντιθέτως, ότι η νέα ηγεσία της υπερδύναμης θα παρακολουθεί και θα καταγράφει προσεκτικά κατά πόσον τηρεί η Κίνα τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εμπορικής συμφωνίας που υπέγραψε με την κυβέρνηση Τραμπ. Προσθέτει, μάλιστα, πως η νέα κυβέρνηση θα επιστρατεύσει το οπλοστάσιό της για να αντιμετωπίσει τις «καταχρηστικές τα-

κτικές της Κίνας» και στη στρατηγική της θα συμπεριλάβει τη συστράτευση της με τους συμμάχους της για να αντιμετωπίσουν από κοινού τις αθέμιτες πρακτικές. Διπλώνει τέλος ότι προτίθεται να επανεξετάσει τη στρατηγική του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών σε ό,τι αφορά την έκδοση χρέους. Δεν αναφέρεται σε αλλαγές μείζονος σημασίας, καθώς τονίζει πως υπάρχει αυξημένη ζήτηση για τους τίτλους του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών και η οποία αρκεί για να καλύψει η υπερδύναμη τις χρηματοδοτικές της ανάγκες. Σε ό,τι αφορά το ενδεχόμενο έκδοσης πολύ μακροπρόθεσμου χρέους, τονίζει πως κάτι τέτοιο απαιτεί περαιτέρω μελέτη και προσεκτικό σχεδιασμό, καθώς ενδέχεται να περιπλέξει την κατάσταση στην αγορά.

Ψυχρός πόλεμος ΗΠΑ - Γερμανίας για τον αγωγό Nord Stream 2

Εν αναμονή των νέων πιέσεων που αναμένεται να δεχθεί το Βερολίνο, αυτή τη φορά από την κυβέρνηση Μπάιντεν, αλλά με αντικείμενο πάντα τον αγωγό Nord Stream 2, ένα γερμανικό κρατίδιο επινόησε έναν ελιγμό για να υποστηρίξει το επίμαχο έργο. Πρόκειται για το Μεκλεμβούργο - Δυτική Πομερανία, που δημιούργησε μια φαινομενικά περιβαλλοντική οργάνωση με σκοπό να διευκολύνει την ολοκλήρωση των έργων. Τα έργα του αγωγού Nord Stream 2 βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο τους, αλλά έχει «παγώσει» η ολοκλήρωσή τους εξαιτίας των κυρώσεων που έχει επιβάλει η Ουάσινγκτον σε όσες εταιρείες συνεργάζονται για τον επίμαχο αγωγό.

Σε ό,τι αφορά το εν λόγω γερμανικό κρατίδιο, βρίσκεται στη βορειοανατολική ακτή της Γερμανίας όπου και η δρόμα logistics του Nord Stream 2, καθώς και στο σημείο όπου πρόκειται να καταλήξει ο αγωγός βάσει του σχεδιασμού του. Ιδρύσε, έτσι, την περιβαλλοντική οργάνωση με την ε-

πωνυμία Ιδρυμα για το Κλίμα και την Προστασία του Περιβάλλοντος με κρατικά κεφάλαια ύψους 200.000 ευρώ και 20 εκατ. ευρώ από το σχέδιο του αγωγού, που ανήκει στον ρωσικό ενεργειακό κολοσσό της Gazprom.

Όπως τονίζει σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, η κίνηση προκαλεί αμηχανία στους επικριτές του επίμαχου έργου, που διερωτώνται πώς είναι δυνατόν ένα γερμανικό κρατίδιο και μάλιστα το συγκεκριμένο με τόσο μικρό πληθυσμό να εναντιωθεί δημοσίως στις κυρώσεις που έχουν επιβάλει οι πανίσχυρες αμερικανικές αρχές. Σε ό,τι αφορά τις πραγματικές περιβαλλοντικές οργανώσεις της Γερμανίας, κατηγορούν το Βερολίνο ότι «ξεπλένει πράσινα» την εμπλοκή του σε γεωπολιτικές διαμάχες που ουδεμία σχέση έχουν με την προστασία του περιβάλλοντος και τη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής.

«Μια οργάνωση που υποστηρίζει ότι προωθεί την προστασία του περιβάλλοντος δεν

θα έπρεπε να χρηματοδοτείται από ένα σχέδιο ορυκτών καυσίμων», σχολιάζει η Θηρεσία Κρόνκε, ενεργό στέλεχος περιβαλλοντικής οργάνωσης που διοργάνωσε πορεία διαμαρτυρίας, ενώ συγκεντρώσε 24.000 υπογραφές κατά της κατά ονομα μόνον περιβαλλοντικής οργάνωσης. Από την πλευρά της η εταιρεία του αγωγού απέφυγε να απαντήσει σε ερωτηματολόγιο που έστειλαν οι Financial Times. Αρκετόσκιε να σχολιάσει μόνον πως η εν λόγω οργάνωση θα «προωθήσει τους περιβαλλοντικούς στόχους της Γερμανίας και θα στηρίξει τις εργασίες για την ολοκλήρωση του Nord Stream 2».

Ο επίμαχος αγωγός έχει προκαλέσει τριβές ανάμεσα στην υπερδύναμη και το Βερολίνο αλλά και ολόκληρη την Ε.Ε., καθώς η Ουάσινγκτον έχει πάρει με το μέρος της τα περισσότερα κράτη της ανατολικής Ευρώπης και ισχυρίζεται ότι το έργο των 9,5 δισ. ευρώ θα αυξήσει δυσανάλογα την ενεργειακή εξάρτηση της Γηραιάς Ηπείρου από τη Μόσχα. Από την πλευρά του το Βε-

ρολίνο υποστηρίζει ότι πρόκειται για ένα έργο αμιγώς επιχειρηματικής συνεργασίας με τη Ρωσία. Η ένταση στις σχέσεις Ουάσινγκτον - Βερολίνο αναθερμαίνεται σε μια ιδιαίτερα ευαίσθητη στιγμή, καθώς η κυβέρνηση Μπάιντεν θα επιδιώξει να θέσει σε νέα βάση τις σχέσεις της με την Ε.Ε. και τις χώρες-μέλη της, οι οποίες είχαν κλονιστεί στη διάρκεια της θητείας Τραμπ και του εμπορικού πολέμου. Η υπόθεση θυμίζει περίοδο Ψυχρού Πολέμου, καθώς στο κρατίδιο Μεκλεμβούργου-Δυτικής Πομερανίας και γενικότερα στην Ανατολική Γερμανία η Ρωσία εξακολουθεί να είναι δημοφιλής τόσο όσο χρειάζεται για να διατηρείται το έθιμο της «ήμερας της Ρωσίας», ενώ η Ουάσινγκτον αντιμετωπίζεται με επιφυλακτικότητα. Οι τοπικές αρχές του κρατιδίου, άλλωστε, ενστερνίζονται τη θέση που υποστηρίζει το Βερολίνο πως όλες αυτές οι παρεμβάσεις της Ουάσινγκτον δεν στοχεύουν παρά στο πώς να διασφαλίσουν ότι η Ε.Ε. θα αγοράζει αμερικανικό υγροποιημένο αέριο (LNG).

Το κρατίδιο στη βορειοανατολική ακτή της Γερμανίας, όπου θα καταλήξει ο αγωγός, ίδρυσε περιβαλλοντική οργάνωση την οποία χρηματοδοτεί η Gazprom.

Σε ελεύθερη πτώση το bitcoin το τελευταίο δεκαπενθήμερο

Η τιμή του bitcoin σημείωσε πτώση σχεδόν 10% την Πέμπτη, διευρύνοντας τις πρόσφατες ισχυρές απώλειες του κρυπτονομίσματος, καθώς οι προειδοποιήσεις από τις ρυθμιστικές αρχές και τους αναλυτές εντείνονται μετά το εκπληκτικό ράλι που τροφοδότησε η ολόγεια αυξανόμενη αποδοχή των κρυπτονομισμάτων από τους θεσμικούς επενδυτές. Η υποχώρηση του bitcoin το προηγούμενο 24ωρο ώθησε την τιμή του στο χαμηλότερο επίπεδο δύο και πλέον εβδομάδων, εξανεικτώντας κεφαλαιοποίηση ύψους περίπου 180 δισ. δολαρίων από το υψηλό που κατεγράφη στις 8 Ιανουαρίου, σύμφωνα με την εταιρεία CoinMarketCap.

Πτώση είχαν, όμως, και τα υπόλοιπα κορυφαία κρυπτονομίσματα, με το ether, το XRP και το Cardano να χάνουν 7%, 3,5% και 3% αντιστοίχως. Οι συνεχιζόμενες απώλειες του bitcoin καταγράφονται καθώς η υιοθέτησή του ως μέσο συναλλαγών «αυξάνει τους συσχετισμούς του με κυκλική αντιστάθμιση έναντι των πληθωριστικών πιέσεων». Εν τω μεταξύ, η υποψήφια υπουργός Οικονομικών του προέδρου Τζο Μπάιντεν, Τζάνετ Γέλεν, η οποία ενδεχομένως θα επιβλέπει κρίσιμες για τα κρυπτονομίσματα υπηρεσίες, όπως το Δίκτυο Δίωξης Οικονομικών Εγκλημάτων (Financial Crimes Enforcement Network) και η Υπηρεσία Δημοσίων Εσόδων (Internal Revenue Service) των ΗΠΑ, πρότεινε στους βουλευτές των Ηνωμένων Πολιτειών να αναλάβουν δράση για να «περιορίσουν

τη χρήση τους», διασφαλίζοντας κυρίως ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν ως μέσο παράνομων χρηματοδοτήσεων. Τα παραπάνω βέβαια δεν έχουν εμποδίσει τους θεσμικούς επενδυτές «να βουτήξουν» βαθύτερα στον κόσμο των κρυπτονομισμάτων: ο επενδυτικός κολοσσός BlackRock υπέβαλε αίτημα στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (Securities and Exchange Commission) την Τετάρτη ζητώντας άδεια να συμπεριλάβει συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures) bitcoin, τα οποία θα αποδίδουν πίστωση σε μετρητά στη λήξη τους, ως επιλέξιμες επενδύσεις για δύο από τα funds του. «Το bitcoin δείχνει κάποια μεταβλητότητα στο τέλος ενός πολύ καλού μήνα: υπέσπιτο κάποιες πιέσεις στο επίπεδο των 34.000 δολαρίων την Τετάρτη και έκτοτε διολίσταει, καθιστώντας πολύ πιθανή την υποχώρησή του στις 30.000 δολάρια», σημειώνει ο αναλυτής αγοράς της Oanda, Κρεγκ Ερλαμ.

Η υποψήφια υπουργός Οικονομικών του Μπάιντεν, Τζάνετ Γέλεν, πρότεινε στους βουλευτές των ΗΠΑ να αναλάβουν δράση για να «περιορίσουν τη χρήση τους».

Οι ασθένειες, σοβαρή απειλή για την παγκόσμια οικονομία

Οι μολυσματικές ασθένειες και οι κρίσεις που αφορούν τα μέσα επιβίωσης είναι στην κορυφή των κινδύνων που αναμένεται να αποτελέσουν σοβαρή απειλή για τον κόσμο τα επόμενα δύο χρόνια. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει σχετικά έρευνα μεταξύ 650 και πλέον μελών του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ που προέρχονται από επιχειρήσεις, κυβερνήσεις και τον πανεπιστημιακό χώρο.

Τα ακραία καιρικά φαινόμενα και οι αποτυχίες της κυβερνοσφάρας είναι επίσης βασικές απειλές, ανέφερε το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ στην έτησια έκθεσή του για τους κινδύνους που δόθηκε σήμερα στη δημοσιότητα.

Η πανδημία του νέου κορωνοϊού έχει ήδη αποβεί καταστρεπτική για πολλούς ανθρώπους, που εξαιτίας της έχουν χάσει τον τρόπο βιοπορισμού. Το ίδιο ισχύει και για τα περιοριστικά μέτρα που εφαρμόζονται σε παγκόσμιο επίπεδο και έχουν οδηγήσει σε απώλεια θέσεων εργασίας και σε αναστολή λειτουργίας επιχειρήσεων. Η πανδημία έχει επίσης διογκώσει ζητήματα όπως οι αυξανόμενες ανισότητες αναφορικά με την πρόσβαση στην τεχνολογία και η απειλή κοινωνικών αναταραχών. «Η πανδημία έχει επιταχύνει τάσεις που είχαν εκδηλωθεί εδώ και καιρό», δήλωσε η Καρολίνα Κλιντ, επικεφαλής διαχείρισης κινδύνων για την πειρωτική Ευρώπη στην ασφαλιστική εταιρεία Marsh.

Οι μεσοπρόθεσμες ανησυχίες περι-

Η πανδημία του νέου κορωνοϊού έχει ήδη αποβεί καταστρεπτική για πολλούς ανθρώπους, που εξαιτίας της έχουν χάσει την εργασία τους.

λαμβάνουν τις φούσκες σε περιουσιακά στοιχεία και τις κρίσεις χρέους, σύμφωνα με την έρευνα, ενώ οι μεγαλύτερες μακροπρόθεσμες έγνοιες είναι η χρήση όπλων μαζικής καταστροφής και η κατάρρευση κρατών.

«Καθώς κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και κοινωνίες αρχίζουν να βγαίνουν από την πανδημία, πρέπει τώρα επειγόντως να διαμορφώσουν νέα οικονομικά και κοινωνικά συστήματα που να βελτιώνουν τη συλλογική μας αντοχή και ικανότητα

Σύμφωνα με έρευνα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, αποτελούν τον βασικότερο κίνδυνο για τα επόμενα δύο χρόνια.

να απαντήσουμε σε σοκ, ενώ μειώνουν την ανισότητα, βελτιώνουν την υγεία και προστατεύουν τον πλανήτη», ανέφερε η Σααντία Ζακίντι, γενική διευθύντρια του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. Ο Πέτερ Γκίγκερ, επικεφαλής του τμήματος διαχείρισης κινδύνων στην Zurich Insurance, διατηρεί την αισιοδοξία του για την ανοικοδόμηση μετά την πανδημία. Επικαλείται παρελθούσες βαθείς τομές στην οικονομία και τονίζει πως «η Ιστορία της Οικονομίας υποδηλώνει ότι κάθε μεγάλη δομική αλλαγή έχει οδηγήσει σε αύξηση της απασχόλησης».

Οι παγκόσμιοι ηγέτες θα συζητήσουν την επόμενη εβδομάδα μέσω τηλεδιάσκεψης τα θέματα στην Ατζέντα του Νταβός, αντί να πραγματοποιήσουν τη συνηθισμένη διάσκεψη του Ιανουαρίου στην Ελβετία, ενώ θα έχουν συνεδρίαση με φυσική παρουσία στη Σιγκαπούρη τον Μάιο. Η έκθεση συντάχθηκε από τις ασφαλιστικές εταιρείες Zurich και Marsh & McLennan και τον νοτιοκορεατικό όμιλο SK Group.

ANALYSE

Επενδυτές που περιφρονούν την εταιρική διακυβέρνηση

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Κάποιοι είχαν δυσανασχετήσει επειδή ένα από τα πρώτα νομοθετήματα της σημερινής κυβέρνησης ήταν το νομοσχέδιο για την εταιρική διακυβέρνηση. Ίσως ακόμη γκριλιάζουν, επειδή με τον νόμο αυτόν εκτός από την υιοθέτηση ευρωπαϊκών κανονισμών επιβλήθηκαν και ρυθμίσεις όπως η αναγκαστική συμμετοχή γυναικών στα διοικητικά συμβούλια εισηγμένων εταιρειών, σε ποσοστό 25%. Είναι βέβαιον όμως ότι το επόμενο τετράμηνο οι περισσότερες εισηγμένες εταιρείες θα αναγκαστούν να προσαρμοστούν στις προβλέψεις ενός νόμου που επιβάλλει όσα ισχύουν στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες, τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης.

Ο λόγος που η πρακτική αυτή δεν είναι δημοφιλής στην Ελλάδα, οφείλεται στην κατεστημένη νοοτροπία. Προτιμάμε είτε την αυθεντία του ενός είτε τη διευθέτηση θεμάτων με αδιαφορία, χωρίς να συζητούνται ανοικτά τα «γιατί» και τα «πώς» κάθε επιλογής. Το πρόσημο είναι ότι κινδυνεύει η αποτελεσματικότητα όταν οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται από τα διοικητικά συμβούλια, που πρέπει να περαιοθούν.

Τα δέκα, τουλάχιστον, τελευταία χρόνια, η ελληνική οικονομία βρέθηκε για διάφορους λόγους έξω από τα δρώμενα της διεθνούς αγοράς και πρέπει να συνεχίσει την προσπάθεια που καταβάλλεται ώστε να επανεταχθεί. Και για να πετύχει τον στόχο αυτό, να προσελκύσει κεφάλαια και να ενισχύσει τη συνολική παραγωγικότητα της, χρειάζεται ενέσεις αξιοπιστίας. Να πείσει ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα ανταποκρίνεται σε ορθές πρακτικές. Το παράδοξο που αγνοείται συχνά είναι ότι η ίδια αναγκαιότητα υπάρχει και όσον αφορά τον δημόσιο τομέα. Παρά τα βήματα προόδου που έγιναν, κυρίως επειδή επιβλήθηκαν από τους ποταμούς της χώρας, υπάρχει η αίσθηση ότι πολλοί κανόνες περιορίζουν την εμβέλεια των «πολιτικών αποφάσεων», που στην πραγματικότητα είναι εις βάρος της πολιτικής (ορθών) αποφάσεων.

Το βαθύτερο πρόβλημα είναι ότι τόσο

στον ιδιωτικό τομέα όσο και στον δημόσιο αυτοί που έχουν την εκτελεστική εξουσία δεν θέλουν να απαιτείται να πείσουν για τα αίτια της πρότασής τους. Πολλοί επειδή έχουν μεγάλη εμπιστοσύνη στην άποψή τους, άλλοι (ελπίζουμε λιγότεροι) επειδή θέλουν να κρύψουν ορισμένα πράγματα. Όποιο και αν είναι το κίνητρο, το αποτέλεσμα είναι ίδιο, η υποβάθμιση της διακυβέρνησης.

Ευτυχώς το επόμενο διάστημα οι εισηγμένες εταιρείες θα υλοποιήσουν αναγκαστικά τη νέα νομοθεσία. Αν υπήρχε τα προηγούμενα χρόνια, πολλά από τα σκάνδαλα που απασχόλησαν την κοινή γνώμη δεν θα είχαν συμβεί.

Παρά την πρόοδο, όμως, ο δείκτης ποιότητας διακυβέρνησης που καταρτίζει η διεθνής εταιρεία ISS εμφανίζει την Ελλάδα στο τέλος του ευρωπαϊκού καταλόγου, πολύ πίσω από χώρες όπως η Ισπανία, η Ιταλία, η Πορτογαλία. Και επειδή οι καταλόγοι αυτοί εξειδικεύονται και σε κατάταξη εταιρειών, πολλές από τις γνωστές, σημαντικές, μεγάλες ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζονται με αρνητική βαθμολογία. Και αυτό επειδή δεν έχουν τρόπο λειτουργίας που συνάδει με τις ορθές πρακτικές, με διοικητικά συμβούλια στα οποία γίνονται ουσιαστικές συζητήσεις, με πλήρη λειτουργία επιτροπών του Δ.Σ. που εισηγούνται και ελέγχουν, με αξιολόγηση των επιλογών του ναυτικού προέδρου ή διευθύνοντος συμβούλου.

Αξίζει ωστόσο να επισημανθεί ότι η πιστή τήρηση των αρχών αυτών δεν επιβάλλεται για λόγους ηθικούς ή δεοντολογικούς. Όλο και περισσότερα κεφάλαια τοποθετούνται σε κατευθύνσεις που σέβονται την εταιρική διακυβέρνηση, επειδή αναζητούν σταθερότητα. Και είναι επενδυτικοί οίκοι που εξυπηρετούν μακροχρόνιους επενδυτές, με την ανάλογη πιστότητα. Φυσικά ακόμη και σε χώρες ή και εταιρείες που δεν τηρούν καμία αρχή εταιρικής διακυβέρνησης μπορούν να βρεθούν επενδυτές, με τη διαφορά όμως ότι θα είναι αντίστοιχης ποιότητας. Είναι αυτοί που δεν θέλουμε.

Σπάνια ουίσκι πωλούνται έως και 2 εκατ. δολ. το μπουκάλι

Εντονη ζήτηση από Ασιάτες επενδυτές, που διοργανώνουν ειδικές δημοπρασίες

Για τους λάτρεις του ουίσκι είναι μεγάλο απόκτημα για την προσωπική συλλογή τους ένα πραγματικό σκωτσέζικο ουίσκι από βύνη – το είδος που για τους γνώστες αποκαλείται malt. Αν, όμως, για τους φανατικούς του είδους αποτελεί την υπέρτατη απόλαυση, για τους εκλεκτικούς επενδυτές, ένα παλιό, αυθεντικό σκωτσέζικο ουίσκι είναι το ιδανικό περιουσιακό στοιχείο, ο ιδανικός τίτλος για να τοποθετηθούν σε δύσκολες εποχές.

As πάρουμε, για παράδειγμα, ένα Macallan παλαιότητας 25 ετών, ένα μπουκάλι ουίσκι που συγκεντρώνει όλες τις ανωτέρω αρετές. Μόλις πριν από οκτώ χρόνια, το 2013, η τιμή ανερχόταν στα 900 δολάρια. Σήμερα, όμως, το ίδιο μπουκάλι δεν πρόκειται να το βρείτε με λιγότερα από 2.000 δολάρια. Όπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, είναι γεγονός ότι οι διάφοροι τύποι σπάνιου ουίσκι έχουν σημειώσει αποδόσεις μεγαλύτερες από οποιοδήποτε άλλο περιουσιακό στοιχείο πολυτελείας, συμπεριλαμβανομένου του ακριβού και παλαιωμένου κρασιού.

Εκθεση

Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση Knight Frank για το 2020, μέσα στην τελευταία δεκαετία η τιμή των σπάνιων αυτών ουίσκι έχει σημειώσει άνοδο 564%. Εξαιτίας μεγάλης αύξησης της

Μέσα στην τελευταία δεκαετία, η τιμή ορισμένων ουίσκι έχει σημειώσει άνοδο 564%.

ζήτησης από Ασιάτες επενδυτές, διοργανώνονται ειδικές δημοπρασίες για το είδος και ειδικότερα για μπουκάλια ουίσκι που αναμένεται να πωληθούν έναντι του ιλιγγιώδους ποσού των 2 εκατ. δολαρίων.

Και βέβαια, η αγορά των αυθεντικών σκωτσέζικων ουίσκι δεν είναι η μοναδική που γνωρίζει τέτοια ιλιγγιώδη άνοδο. Σχεδόν από την αρχή του εκκοσμού πρώτου αιώνα και των περισσότερων ετών που έχουν παρέλθει έκτοτε, κυριολεκτικά εκτοξεύονται οι τιμές ουσιαστικά όλων των παλαιωμένων αλκοολικών ποτών. Έτσι, ακόμη και ορισμένα επενδυτικά ταμεία που εντάσσονται στο χαρτοφυλάκιό τους τέτοιες

Ένα Macallan παλαιότητας 25 ετών, πριν από οκτώ χρόνια, πωλείτο προς 900 δολάρια. Σήμερα, όμως, το ίδιο μπουκάλι δεν πρόκειται να το βρείτε με λιγότερα από 2.000 δολάρια.

εξεζητημένες επενδύσεις, όπως και χρηματοπιστωτικοί δείκτες που ακολουθούν αποκλειστικά τις τιμές προϊόντων απόσταξης, τώρα μπορούν να υποσχεθούν αποδόσεις της τάξης του 12% ή και του 15% ετησίως.

Ο τελικός σκοπός ενός ποτού αποσταζμένου με τέχνη και ειδικές συνθήκες είναι να το απολαύσει οποιος το καταναλώσει. Ωστόσο, διακρίνεται αν κάποιος είναι αρχάριος στην αγορά και στο παιχνίδι του ουίσκι ή βετεράνος συλλέκτης, δυσκολεύεται να αποφασίσει αν θα καταναλώσει ένα μπουκάλι ιδιαιτερώς αξιόλογο ή θα το αφήσει για αργότερα.

Οι πιο πονηροί σε αυτό το παιχνίδι

συνιστούν και τα δύο ταυτοχρόνως, δηλαδή η καλύτερη τακτική είναι να αγοράζει κανείς ένα μπουκάλι για να το αποθηκεύσει και ένα για να το καταναλώσει.

Μπορεί να διαλέξει ανάμεσα σε μια ποικιλία εξαιρετικών και σπάνιων ποτών όπως το Amrut Fusion Indian Single Malt, προϊόν Ινδίας, που έχει μπει στην αγορά από το 2009 και πωλείται έναντι 70 δολαρίων, το Town Branch Cask Strength Single Malt, γνήσιο σκωτσέζικο που πωλείται έναντι 100 δολαρίων, το γνήσιο ιρλανδικό Waterford Single Farm Origin επίσης έναντι 100 δολαρίων, το αμερικανικό Stranahan's Mountain Angel, παλαιότητας 10 ετών, που

κοστίζει 130 δολάρια ή ένα Macallan Double Cask 18 ετών, που κοστίζει 330 δολάρια, αλλά και πολλά άλλα.

Ευρύ φάσμα

Είναι οι πλέον εκλεκτικές ποιότητες που έχουν βρεθεί στην αγορά τα τελευταία αρκετά χρόνια. Καλίστηκαν ένα ευρύ φάσμα περιοχών παραγωγής ουίσκι, από δυσεύρετα μπερμπον μέχρι σκωτσέζικα ουίσκι δεκαετιών, έως και malt από την Ινδία. Είναι ένα ευρύτατο φάσμα αλκοολικών ποτών, με το οποίο μπορεί κανείς να δημιουργήσει μια προσωπική συλλογή αξία για την επένδυσή, αλλά και μια αξία που πρόκειται να αυξηθεί.

Υποχρεωτικό χαρακτήρα λαμβάνει η τηλεργασία σε χώρες της Ευρώπης

Την ώρα κατά την οποία η Γερμανία εξετάζει το ενδεχόμενο να καταστεί εν μέρει υποχρεωτική η τηλεργασία, σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες το «οικιακό γραφείο» είναι ήδη ο κανόνας, ενώ, σε αντίθετη περίπτωση, προβλέπονται τσουκτερά πρόστιμα, όπως αναφέρει σε σχετικό της δημοσίευμα η Deutsche Welle.

«Μου επιτρέπουν μόλις τέσσερις μέρες τηλεργασία και είμαι στα πρόθυρα παραίτησης», έγραψε κάποιος στο Twitter. Άλλοι εκφράζουν την αγανάκτησή τους για τους εργοδότες τους και τις πιέσεις που υφίστανται, προκειμένου να συνεχίσουν να πηγαίνουν στο γραφείο παρά τον φόβο της μόλυνσης. Χιλιάδες εργαζόμενοι στη Γερμανία εκφοβίζονται εδώ και εβδομάδες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αξιώνοντας να κατοχυρωθεί νομικά η τηλεργασία. Σύμφωνα με δημοσκόπηση που διενήργησε το Civey για λογαριασμό του περιοδικού Spiegel, το 50% των πολιτών τάσσεται υπέρ του υποχρεωτικού χαρακτήρα της τηλεργασίας.

Υπέρ της τηλεργασίας έχει ταχθεί αναφανδόν και ο πρόεδρος της Γερμανίας, Φρανκ-Βάλτερ Στاینμάγερ, ενώ ο πρόεδρος του Παγκόσμιου Ιατρικού Συλλόγου Φρανκ-Ούλριχ Μοντγκόμερι αξιώνει την επιβολή προστίμων σε επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται.

Εξάλλου, όλοι οι εργαζόμενοι στη Γαλλία ήδη από τις 14 Οκτωβρίου είναι υποχρεωμένοι να εργάζονται στο σπίτι τους, εφόσον, βεβαίως, το επιτρέπει η φύση της δουλειάς τους. Λίγο αργότερα ακολούθησε και το Βέλγιο. Η υποχρεωτική τηλεργασία δεν απορρέει από τον αυξημένο κίνδυνο μόλυνσης στον

χώρο εργασίας, αλλά επιβλήθηκε για να αποφευχθεί ο συνωστισμός στα ΜΜΕ. Εξαιρέσεις ισχύουν στη Γαλλία για αρχιτέκτονες και πολιτικούς μηχανικούς, που χρειάζονται ειδικό εξοπλισμό. Αυτοί μπορούν να εργάζονται για ορισμένες ώρες και στα γραφεία τους. Στο Βέλγιο η μοναδική επιφύλαξη στην επιβολή τηλεργασίας έχει να κάνει με τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της επιχείρησης. Παρά τους σχετικούς περιορισμούς, όμως, ένα μεγάλο μέρος των Βέλγων συνεχίζει να πηγαίνει κανονικά στο γραφείο του. Η κυβέρνηση ξεκίνησε με εντατικούς, αιφνιδιαστικούς ελέγχους στις επιχειρήσεις και επιβάλλει για τη μη συμμόρφωση υψηλότατα πρόστιμα έως και 48.000 ευρώ.

Στη Σκωτία η εξ αποστάσεως εργασία ορίστηκε ως υποχρεωτική προ ημερών, ενώ στην Πορτογαλία ισχύει από την περασμένη εβδομάδα ο υποχρεωτικός χαρακτήρας, «όπου αυτό είναι δυνατόν», χωρίς να απαιτείται προηγούμενος σχετική συμφωνία εργαζομένων και εργοδοτών, όπως αναφέρει η Deutsche Welle. Στην Ολλανδία και βάσει νόμου του 2016 για τις ευέλικτες μορφές εργασίας, ήδη προτού ξεσπάσει η πανδημία, πολλοί είχαν μπει σε καθεστώς τηλεργασίας. Ωστόσο, δεν είναι υποχρεωτική, εφόσον ο εργοδότης μπορεί να την απορρίψει, αρκεί να το αιτιολογήσει γραπτώς. Παρά ταύτα το ποσοστό των εργαζομένων εξ αποστάσεως είναι συγκριτικά υψηλό. Στην αρχή της πανδημίας το 45%-56% των εργαζομένων στην Ολλανδία είχε μεταθέσει τον χώρο εργασίας του στο σπίτι. Ακόμη και το καλοκαίρι το ποσοστό βρισκόταν στο 35%.

Χιλιάδες εργαζόμενοι στη Γερμανία εκφοβίζονται εδώ και εβδομάδες σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, αξιώνοντας να κατοχυρωθεί νομικά η τηλεργασία.

Πατάει γκάζι η Mercedes με ηλεκτροκίνητα I.X.

Η Mercedes-Benz, μαζί με την επίσης γερμανική Volkswagen και την αμερικανική Tesla, έρχεται να αντιμετωπίσει μία από τις πιο περιπλοκές προκλήσεις, τις οποίες θα κληθεί να διαχειριστεί η σύγχρονη αυτοκινητοβιομηχανία με την κατασκευή μπαταριών. Κι αυτή έχει να κάνει με την έρευνα και ανάπτυξη μικρών ηλεκτρικών αμαζιγών με περιορισμένα περιθώρια κέρδους. Το δικό της ντεμπούτο με ένα πλήρως ηλεκτρικό μοντέλο ενός όγκου θα είναι το EQA, το οποίο θα κάνει την εμφάνισή του στις ευρωπαϊκές εκθέσεις φέτος την άνοιξη. Συνδυαστικά, ο γερμανικός όμιλος θα λανσάρι και το μεσαίου μεγέθους όχημα πολλαπλών δραστηριοτήτων EQC και το ημιφορτηγό EQV. Το EQA θα έχει τιμή εκκίνησης στη Γερμανία στις 47.541 ευρώ, ενώ η αυτόκρεια του θα καλύπτει εύρος 486 χιλιομέτρων μέχρι την επόμενη φόρτιση. Εν αντιθέσει

Λανσάρι το μοντέλο ενός όγκου EQA, το όχημα πολλαπλών δραστηριοτήτων EQC και το ημιφορτηγό EQV.

με το Model 3 της Tesla ή το ID.3 της Volkswagen, το EQA βασίζεται σε τεχνολογία η οποία ήδη χρησιμοποιείται σε υπάρχον όχημα με κινητήρα εσωτερικής καύσεως, το οποίο διατίθεται και σε εκδοχή υβριδική με δυνατότητα φόρτισης.

Η Mercedes, ειδικότερα, τροποποίησε τα βασικά χαρακτηριστικά του μοντέλου GLA crossover, ώστε να περιορίσει την εμπροσθοβαρή επένδυση και να εξοικονομήσει χρόνο εν συγκρίσει με το πόσον καιρό θα απαιτούσε η δημιουργία ενός ηλεκτροκίνητου οχήματος εντέλει από την αρχή. Πρόκειται για μία διευθέτηση αντιστάθμισης δαπανών και χρόνου, η οποία συνήθως αποβαίνει εις βάρος της αυτόκρειας και της εξοικονομησης στο

Κατά την εκτίμηση αναλυτών, η κερδοφορία των εν λόγω αμαζιγών πρώτης γενιάς θα παραμείνει χαμηλή, έως ότου η Mercedes κατορθώσει να αναπτύξει υποσυστήματα ειδικά για ηλεκτρικά οχήματα και οι τιμές των μπαταριών υποχωρήσουν.

κόστος παραγωγής. Κατά την εκτίμηση αναλυτών, η κερδοφορία των εν λόγω αμαζιγών πρώτης γενιάς θα παραμείνει χαμηλή, έως ότου κατορθώσει η Mercedes να αναπτύξει υποσυστήματα ειδικά για ηλεκτρικά οχήματα και οι τιμές των μπαταριών υποχωρήσουν.

Ωστόσο, το γεγονός πως εισέρχεται μαζικά στην αγορά των ηλεκτρικών I.X., θα τη βοηθήσει στο να ανταποκριθεί στους αυστηρότερους κανόνες για τη μείωση των εκπομπών ρύπων στην Ευρώπη και την Κίνα.

Παράλληλα, η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία, η μεγαλύτερη στον κόσμο στην κατασκευή πολυτελών αυτοκινήτων, δεν έχει τα περιθώρια να χάσει χρόνο, όταν πρόκειται για το τι θα προσφέρει στο πεδίο της ηλεκτρο-

κίνησης. Η ολοένα και μεγαλύτερη ζήτηση για υβριδικά I.X. βοήθησε την Daimler να επιτύχει τους στόχους της για τις εκπομπές ρύπων στην Ευρώπη το 2020. Ωστόσο, ακόμα δεν έχει καταστεί σαφές, μέχρι πότε θα ισχύουν οι επιδοτήσεις για οχήματα που βασίζονται εν μέρει σε κινητήρες εσωτερικής καύσεως.

Εν τω μεταξύ, η ανταγωνιστική Tesla ενδέχεται να προσθέσει στη γραμμή παραγωγής της στη Γηραιά Ήπειρο περ τον Model Y και ένα ακόμα μικρομεσαίο πεντάπορτο στο υπό κατασκευή εργοστάσιό της κοντά στο Βερολίνο. Η προοπτική αυτή θα επέτεινε τις πιέσεις στους εγχώριους κατασκευαστές. Όπως δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της Daimler, μπτρικής της Mercedes

– Benz, Ολα Καλένιους, πρόθεσή του είναι να επικεντρωθεί κυρίως στα μεγαλύτερα πολυτελή αυτοκίνητα όπως το S-Class και το GLS SUV για να αποκομίσει τα αναγκαία χρήματα που απαιτούνται για τη στρόφι στην εποχή του ηλεκτρικού αυτοκινήτου. Το EQA απευθύνεται κυρίως σε νέους, οδηγούς των αστικών κέντρων. Θα συνοδεύεται και από μία έκδοση με κίνηση και στους τροχούς, καθώς και μία με αυτόκρεια παραρτίας πάνω από 500 χιλιόμετρα. «Για πρώτη φορά προσφέρουμε στους πελάτες μας μια ηλεκτρική Mercedes ενός όγκου σε μία γκάμα μοντέλων, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά της στην καθημερινή χρήση», δήλωσε η επικεφαλής πωλήσεων της Mercedes, Μπρίτα Ζέγκερ.

Διστάζουν για την τύχη του Τραμπ

Ταλαντεύσεις των Ρεπουμπλικανών γερουσιαστών ενόψει της δίκες, την ερχόμενη εβδομάδα

Μικρό καλάθι ενόψει της δίκες του Ντόναλντ Τραμπ από τη Γερουσία, την ερχόμενη εβδομάδα, κρατάει ο διάδοχός του στον Λευκό Οίκο. Σε δηλώσεις του στο τηλεοπτικό δίκτυο CNN, ο Τζο Μπάιντεν αναγνώρισε ότι η δεύτερη μέρα σε ένα χρόνο δίκα του Τραμπ θα προκαλέσει κάποια προβλήματα στην πρόωπη της νομοθετικής του ατζέντας, αλλά υπερασπίστηκε την ανάγκη διεξαγωγής της, υποστηρίζοντας ότι «οι επιπτώσεις θα είναι χειρότερες αν δεν διεξαχθεί». Ως προς την τελική έκβαση του γχειρήματος, όμως, εμφανίστηκε απαισιόδοξος, εκτιμώντας ότι δύσκολα θα βρεθούν οι 17 Ρεπουμπλικανοί που απαιτούνται ώστε να καταδικαστεί ο πρώην πρόεδρος.

Αντιπροσωπεία της Βουλής των Αντιπροσώπων παρέδωσε τη Δευτέρα το βράδυ στη Γερουσία, ακολουθώντας το επίσημο τελετουργικό, την απόφαση για παραπομπή του τέως προέδρου σε δίκη με την κατηγορία ότι «υποκίνησε σε ανταρσία» τον όλο που εισέβαλε στο Καπιτώλιο, στις 6 Ιανουαρίου. Ωστόσο, οι αρχικά έντονες αντιδράσεις στους κόλπους των Ρεπουμπλικανών για τη στάση του Τραμπ στα πρωτοφανή έκτροπα έχουν ξηθυμάνει αρκετά.

Οι γερουσιαστές του κόμματος ταλαντεύονται ανάμεσα στους μεγάλους οικονομικούς χρηματοδοτές τους, που πνέουν μένεα κατά του Τραμπ, και στην ε-

Δυσκολεύεται να συγκροτήσει πρώτη γραμμή νομικό επιτελείο για την υπεράσπισή του ο τέως πρόεδρος.

κλογική βάση του κόμματος, η οποία σε μεγάλο βαθμό εξακολουθεί να παραμένει πιστή σε αυτόν. Ρεπορτάζ των New York Times αναφέρει ότι από τους 50 Ρεπουμπλικανούς γερουσιαστές οι 27 τάσσονται εναντίον της καταδίκης του Τραμπ, 16 υποδηλώνουν ότι είναι αναποφασιστοί και οι υπόλοιποι επιτάσονται να τοποθετηθούν.

Πάντως, η αποχώρηση του 45ου προέδρου από τον Λευκό Οίκο φαίνεται ότι δυσκολεύει τη συγκρότηση ενός νομικού επιτελείου πρώτης γραμμής για την υπεράσπιση του. Στην περσινη δίκα του για την ουκρανική υπόθεση, ο Τραμπ είχε στο πλευρό του ορισμένα από τα μεγαλύτερα αστέρια του νομικού κόσμου, όπως τον σύμβουλο του Λευκού Οίκου Πάτ Σιπόλντε, τον Κεν Στάρ, ο οποίος είχε αναλάβει το ανακριτικό έργο στην παραπομπή του προέδρου Μπιλ Κλίντον, και τον Άλαν Ντέρσοβιτς, ειδικό του Συνταγματικού Δικαίου, που υπερασπίστηκε τον άσο του αμερικανικού φουτμπού Ο. Τζ. Σίμσον στην πολυκροτη δίκα του. Αυτή τη φορά, επικεφαλής των δικηγόρων του Τραμπ θα είναι ο Μπάτς Μπάουερς, ένας νομικός

Ο ηγετής των Ρεπουμπλικανών στη Γερουσία, Μιτς Μακόνελ, υποκρίθηκε στη βασική του αξίωση εναντίον των Δημοκρατικών για δέσμευση ότι δεν θα καταργήσουν τη διαδικασία του «φιλιμπάστερ».

Επικοινωνία Μπάιντεν - Πούτιν

Ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν συνομιλήσε χθες για πρώτη φορά μετά την εκλογή του με τον Ρώσο ομόλογό του, Βλαντιμίρ Πούτιν, ο οποίος τον συνεχάρη για την ανάληψη των καθηκόντων του. Οι δύο ηγέτες αναφέρθηκαν στη συνθήκη για τον έλεγχο των πυρηνικών οπλοστασίων New START, την ισχύ της οποίας πρόκειται να ανανεώσουν. Αμερικανοί αξιωματούχοι που γνωρίζουν το περιεχόμενο της συνομιλίας, ανέφεραν ότι ο Αμερικανός πρόεδρος έθεσε ευθύς εξαρχής ζητήματα όπως η σύλληψη από τις ρωσικές αρχές του αντιφρονούντος Αλεξέι Ναβάλνι, η ρωσική διείδωση σε αμερικανικά δίκτυα και η επικύρωση Αμερικανών στρατιωτών στο Αφγανιστάν. Ο Πούτιν είχε επιδιώξει τη συνομιλία από την περασμένη εβδομάδα, αλλά ο Λευκός Οίκος είχε προτιμήσει να αφήσει περιθώριο κάποιων ημερών ώστε ο νέος πρόεδρος να συνομιλήσει με τους Ευρωπαίους συμμάχους των ΗΠΑ, καθώς και με τον γ.γ. του ΝΑΤΟ, Γ. Στόλτενμπεργκ. Σύμφωνα με το ρωσικό πρακτορείο Sputnik, ο Ρώσος πρόεδρος ανέφερε στον Μπάιντεν ότι η ολοκλήρωση των σχέσεων θα αποβεί προς όφελος και των δύο χωρών, αλλά και ολόκληρου του κόσμου, λόγω της επιρροής των δύο ισχυρότερων πυρηνικών δυνάμεων στην παγκόσμια ασφάλεια και σταθερότητα.

A.P., SPUTNIK

που έχει καλή φήμη στους συντηρητικούς κύκλους της Νότιας Καρολίνας, αλλά δεν έχει δοκιμαστεί σε πολιτικές υποθέσεις πανεθνικής κλίμακας.

Στο μεταξύ, ο ηγετής των Ρεπουμπλικανών στη Γερουσία, Μιτς Μακόνελ, υποκρίθηκε στη βασική του αξίωση εναντίον των Δημοκρατικών, ανοίγοντας τον δρόμο

για τη συγκρότηση των επιτροπών που θα επισφραγίσουν τον έλεγχο του σώματος από τους Δημοκρατικούς. Ο Μακόνελ απαιτούσε να δεσμευθούν οι Δημοκρατικοί ότι δεν θα καταργήσουν τη διαδικασία του «φιλιμπάστερ», βάσει της οποίας η μειοψηφία μπορεί να σαμποτάρει την πρόωπη νομοθεσιών της πλειοψηφίας, επιβάλλοντας συμβιβαστικές λύσεις.

Η αρχαϊκή αυτή παράδοση δίνει τη δυνατότητα στους εκπροσώπους της μειοψηφίας να μιλούν όση ώρα θέλουν, ακόμη και για ημέρες ολόκληρες ο καθένας, ώστε να μην οδηγείται ποτέ σε ψηφοφορία η επίμαχη πρόταση. Η αντιπαλότητα παράταξη μπορεί να σπάσει το φιλιμπάστερ μόνο με αυξημένη πλειοψηφία 60 γερουσιαστών σε σύνολο 100, κάτι που προϋποθέτει διακομματική συναίνεση. Μετά την προσωρινή υποχώρηση του Μακόνελ, το ενδεχόμενο να ανατρέψουν οι Δημοκρατικοί αυτό το κάτοιο του 19ου αιώνα, η καταρυστική χρήση του οποίου γίνεται τροχοπέδη στην πρόωπη του νομοθετικού έργου, παραμένει ανοικτό.

REUTERS, A.P.

Αποστάσεις από το νέο κόμμα κρατάει ο τέως πρόεδρος

Συνηργάτες του τέως προέδρου των ΗΠΑ διευκρίνισαν ότι ο Ντόναλντ Τραμπ δεν έχει σχέση με τη νέα επιτροπή πολιτικής δράσης που αποκαλείται «Πατριωτικό Κόμμα». Ο Τραμπ φέρεται να ζυγίσει ποια από τις δύο απειλές θα λειτουργήσει καλύτερα στο εσωτερικό του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος (να υποστηρίξει άλλο κόμμα ή να δράσει στο εσωτερικό του κόμματος εναντίον όσων προσπαθούν να τον παραμερίσουν) και εμφανίζεται να έχει καταλήξει στη δεύτερη επιλογή.

Καθώς ξεκινάει η δίκη του Τραμπ στη Γερουσία με την κατηγορία της υποκίνησης ανταρσίας, ο τέως πρόεδρος επιδιώκει να αποτρέψει Ρεπουμπλικανούς γερουσιαστές από το να στραφούν εναντίον του. Η απειλή που ευθέως διατυπώνεται από τον ίδιο και τους συνηργάτες του είναι ότι ο «Λαός του Τραμπ» στον επόμενο γύρο εσωκομματικών εκλογών θα τους καταψηφίσει.

Μετά την αναχώρησή του από τον Λευκό Οίκο, ο τέως πρόεδρος μετακόμισε στο Πάλμ Μπιτς της Φλόριντα, όπου χθες ξεκίνησε να λειτουργεί το «Γραφείο του Πρώην Προέδρου». Το γραφείο θα διαχειρίζεται την αλληλογραφία, τις δημόσιες εμφανίσεις και τις επίσημες δραστηριότητες του Τραμπ. Η ονομασία του γραφείου αφήνει αμφιβολίες για το αν σκο-

πείει ή όχι να είναι εκ νέου υποψήφιος για την προεδρία το 2024.

Πάντως, στις αποκαιρητιστήριες δηλώσεις του την τελευταία ημέρα της προεδρίας του, την περασμένη Τετάρτη, ο Τραμπ είχε αναφέρει ότι «θα επιστρέψουμε με κάποια μορφή». Το επίσημο ανακοινωθέν για την ίδρυση του Γραφείου του ανέφερε ότι «ο πρόεδρος(!) Τραμπ

Εμφανίζεται να έχει καταλήξει στην επιλογή δράσης εντός των Ρεπουμπλικανών εναντίον όσων προσπαθούν να τον παραμερίσουν.

θα είναι πάντα ο υπερασπιστής του αμερικανικού λαού».

«Το Γραφείο θα εξακολουθήσει να προωθεί την ατζέντα της κυβέρνησης Τραμπ ασκώντας πολιτική πίεση, βοηθώντας την οργάνωση και τον ακτιβισμό», σημειώσε. Δεν διευκρινίστηκε τι μορφή θα έχει αυτός ο «ακτιβισμός», ερώτημα που, μετά την εφοδοσιασμένη του Τραμπ στο Καπιτώλιο, γίνεται πιο πειστικό.

THE GUARDIAN

Σκυλίσιες πατούσες και πάλι στον Λευκό Οίκο

Κατοικίδια ζώα απέκτησε και πάλι, ύστερα από τέσσερα χρόνια, ο Λευκός Οίκος, με τους γερμανικούς ποιμενικούς σκύλους Μέιτζορ και Τσαμπ να απολαμβάνουν ήδη τις βόλτες τους στους κήπους του προεδρικού μεγάρου, στην αμερικανική πρωτεύουσα.

Ο Μέιτζορ είναι ο πρώτος σκύλος-ένοικος του Λευκού Οίκου που προέρχεται από καταφύγιο φιλοζωικών εταιρείας. Η οικογένεια Μπάιντεν τον υιοθέτησε πριν από δύο χρόνια από φιλοζωική οργάνωση της πολιτείας του Ντέλαγουερ, ενώ ο Τσαμπ ήταν δώρο προς τον Μπάιντεν πριν από τις εκλογές του 2008. Η οικογένεια Τραμπ υπήρξε οι πρώτοι ένοικοι του Λευκού Οίκου εδώ και έναν αιώνα που δεν είχαν κανένα κατοικίδιο ζώο στη διάρκεια της θητείας του Ντόναλντ στην Ουάσιγκτον. Η κόρη του προέδρου Λίντον Τζόνσον, Λούσι, είχε αποκτήσει ήλιμαμο σκύλο, τον Γουόκι, τον οποίο είχε διαδώσει από την εγκατάλειψη στο Τέξας. Ο Μέιτζορ είναι όμως ο πρώτος σκύλος Αμερικανικού προέδρου που προέρχεται από καταφύγιο. Ο γάτος των Κλίντον, ο Σοκς, είχε διασωθεί επίσης από καταφύγιο φιλοζωικών οργάνωσης.

Οι «Πρώτοι Σκύλοι» απασχόλησαν ήδη τα μέσα ενημέρωσης, με το γραφείο της Τζιλ Μπάιντεν να εκδίδει ανακοινώσεις σχετικά με τις πρώτες ημέρες των συμπαθητικών τετράποδων στην Ουάσιγκτον. «Ο Τσαμπ απολαμβάνει το νέο του κρεβάτι δίπλα στο τζάκι, ενώ ο Μέιτζορ μοιάζει να αγαπά το τρέξιμο στον Νότιο Περίβολο», ανέφερε το γραφείο Τύπου της Πρώτης Κυρίας. Το ζεύγος Μπάιντεν είχε ανακοινώσει ότι στα σχέδιά του περιλαμβάνεται και η φιλοξενία αλιουροειδούς (γάτας) στον Λευκό Οίκο. Σε βίντεο που δημοσίευσε την Κυριακή η υπεύθυνη Τύπου της προεδρίας, Τζεν Ψάκι, προέβλεψε ότι η Πρώτη Γάτα «θα κυριαρχήσει στο Διαδίκτυο», όταν κάνει το ντεμπούτο της. «Είμαι και εγώ πολύ περίεργη για τη γάτα», είπε. Το όνομα του Τσαμπ επιλέξαν τα εγγόνια του Μπάιντεν, καθώς αυτό ήταν το παρτσουκί που είχε δώσει ο πατέρας του στον πρόεδρο. Τις πρώτες εβδομάδες της προεδρίας Ομπάμα, οι Μπάιντεν αναγκάστηκαν να αντικαταστήσουν το λευκό καλί στην επίσημη κατοικία του αντιπροέδρου εξαιτίας «κάποιων σφαλμάτων που κάνουν τα κουτάβια».

Οι πλούσιοι έγιναν πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι το 2020

Οι λίγοι πλούσιοι του κόσμου όχι μόνο αντιστάθμισαν ήδη τις απώλειες τους λόγω πανδημίας, αλλά κατόρθωσαν ακόμα και να αυξήσουν τις περιουσίες τους, διευρύνοντας περαιτέρω τις ανισότητες με τον υπόλοιπο πληθυσμό στο πλανήτη. Αυτή την εικόνα αποτυπώνει η έκθεση της διεθνούς οργάνωσης για την καταπολέμηση της φτώχειας, Oxfam, η οποία δόθηκε χθες στη δημοσιότητα, συμπίπτει με την έναρξη των εργασιών του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρου, το οποίο φέτος διεξάγεται ψηφιακά και όχι διά ζώσης στο Νταβός της Ελβετίας, όπως συνηθίζεται. Ολοκληρώνεται δε την Παρασκευή. Η διεθνής οργάνωση διατύπωσε και πάλι την πρότασή της να φορολογηθούν περισσότερο οι μεγάλες περιουσίες, ώστε να καταπολεμηθεί ένας εξίσου σοβαρός ιός, ο «ιός της ανισότητας». «Για τους 1.000 πλουσιότερους ανθρώπους στον κόσμο οι περιουσίες τους μέσα σε μόλις εννέα μήνες επανέλασαν σε επίπεδα ρεκόρ, την ίδια στιγμή κατά την οποία οι φτωχότεροι θα χρειαστούν πάνω από δέκα

Οι δισεκατομμυριούχοι είδαν τις περιουσίες τους να αυξάνονται κατά 3,9 τρισ. δολάρια.

χρόνια για να συνέλθουν από τον αντίκτυπο της υγειονομικής και της συνεπακόλουθης οικονομικής κρίσης», υπογραμμίζει η Oxfam.

Δυσθεώρητη αύξηση

Μιλώντας σε παγκόσμια κλίμακα, οι δισεκατομμυριούχοι είδαν τις περιουσίες τους να αυξάνονται κατά 3,9 τρισ. δολάρια από τη 18η Μαρτίου ως την 31η Δεκεμβρίου 2020, σύμφωνα με τη διεθνή μη κυβερνητική οργάνωση, της οποίας οι υπολογισμοί βασίζονται στα στοιχεία του αμερικανικού περιοδικού Forbes και της ελβετικής τράπεζας Crédit Suisse. As δούμε, λόγω χάριν, πώς κατατάσσονται

Για τους 1.000 πλουσιότερους ανθρώπους στον κόσμο, οι περιουσίες τους μέσα σε μόλις εννέα μήνες επανέλασαν σε επίπεδα ρεκόρ, την ίδια στιγμή κατά την οποία οι φτωχότεροι θα χρειαστούν πάνω από δέκα χρόνια για να συνέλθουν από τον αντίκτυπο της κρίσης.

ζάπλουτοι, στους οποίους πρώτος εμφανίζεται ο Έλον Μασκ, ιδρυτής και διευθυνών σύμβουλος της αυτοκινητοβιομηχανίας Tesla, και δεύτερος έρχεται ο Τζεφ Μπέζος, ο δημιουργός της Amazon. Τρίτος

ο Γάλλος Μπερνάρ Αρνό, δημιουργός του ομίλου ειδών πολυτελείας και υψηλής ραπτικής LVMH, που προσφάτως ολοκλήρωσε την εξαγορά της κοσμηματοποιίας Tiffany. Στη Γαλλία ειδικότερα οι εκεί δι-

σεκατομμυριούχοι αποκόμισαν 175 δις. ευρώ επιπλέον την υπό εξέταση περίοδο, υπερβαίνοντας τα επίπεδα πλούτου τους πριν από την πανδημία του κορωνοϊού. Όπως υπογραμμίζει η Oxfam, πρόκειται για την τρίτη μεγαλύτερη αύξηση μετά τις αντίστοιχες στις ΗΠΑ και στην Κίνα. Οι ανισότητες και το εισοδηματικό χάσμα οξύνονται, όπως γίνεται ορατό και η Oxfam φέρνει στο προσκήνιο τις προτάσεις των οικονομολόγων Τομάς Πικέτι και Γκαμπριέλ Ζικιάν για να αυξηθούν δηλαδή οι φορολογικοί συντελεστές για τους πλουσιότερους. «Η κρίση του (νέου) κορωνοϊού πρέπει να αποτελέσει σημείο καμπής ως προς τη φορολογία των πλουσιότερων ανθρώπων και των μεγάλων επιχειρήσεων», τονίζει η Oxfam. «Πρέπει να δώσει την ευκαιρία να υπάρξει επιτέλους δίκαιη φορολόγηση, να σηματοδοτήσει τη στιγμή, οπότε η κούρσα των φορολογικών συντελεστών προς τον πάτο θα τερματιστεί και θα αρχίσει η κούρσα προς την κορυφή». Η φορολόγηση των ζάπλουτων μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, από τους συντε-

λεστές επί της περιουσίας και των χρηματοοικονομικών συναλλαγών έως την επιβολή μέτρων για την εξάλειψη της φοροδιαφυγής, όπως αναφέρεται στην έκθεσή.

Η Oxfam επικαλείται την Αργεντινή, η οποία επέβαλε έκτακτη εισφορά αλληλεγγύης στις μεγάλες περιουσίες, προσδοκώντας να συγκεντρώσει σχεδόν 3 δις. δολάρια για την ανακούφιση των πληγέντων από την πανδημία και την κάλυψη σε δαπάνες ιατροφαρμακευτικού υλικού. Στη Γαλλία το 2018 καταργήθηκε ο φόρος στις μεγάλες περιουσίες, ενώ ο πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν έχει αποκλείσει κάθε ενδεχόμενο να αυξήσει τους φόρους για τους πλουσιότερους.

Τέλος, ευκαιρίας δοθείσες με την έκθεση, η Oxfam Γαλλίας ξεκίνησε εκστρατεία για να καταγγείλει το θέμα των ανισοτήτων, χρησιμοποιώντας ένα έξυπνο σύνθημα. «Ελευθερία, ανισότητες, αδελφοσύνη» είναι η επικριτική παράφραση της ρήσης, που συνοψίζει τα ιδεώδη της Γαλλικής Επανάστασης.

25 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Βάζουμε πλήρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

RCB Bank Ltd. Μητρική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Έδρα: Αμμοχώστου 2, 2105 Λεμεσός, Κύπρος.

800 00 722 www.rcbcy.com

Αποδίδει η στροφή του Ερντογάν

Κερδίζει στις δημοσκοπήσεις μετά τα ανοίγματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Του ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΑΔΗ

Η αλλαγή της οικονομικής και της εξωτερικής πολιτικής που επιχειρεί να κάνει ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν φαίνεται πως του αποφέρει κέρδη και στην εσωτερική πολιτική σκηνή, καθώς οι δημοσκοπήσεις δείχνουν άνοδο στα ποσοστά του κόμματός του. Πολιτικοί αναλυτές εκτιμούν πως αυτό το πολιτικό όφελος ενδέχεται να βοηθήσει και στην περαιτέρω βελτίωση των σχέσεων Ε.Ε. - Τουρκίας και ως αποτέλεσμα και στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η έρευνα της έγκυρης εταιρείας δημοσκοπήσεων KONDA δείχνει πως τα ποσοστά της κυβερνητικής συμμαχίας του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (AKP) με το Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης (MHP) αγγίζουν το 49,6%, ενώ το ποσοστό του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος φτάνει στο 22,2% και του φιλοκυβερνητικού Δημοκρατικού Κόμματος των Λαών (HDP) το 10,7%.

Άλλη μια εταιρεία δημοσκοπήσεων, η OPTIMAR, προβλέπει τη νίκη του Ερντογάν σε προεδρικές εκλογές με οποιονδήποτε αντίπαλο. Σε περίπτωση εκλογικής μονομαχίας του προέδρου της Τουρκίας με τον δήμαρχο της Αγκυρας, Μανσούρ Γιαβάζ, ο Τούρκος πρόεδρος προβλέπεται να λάβει το 43,1% των ψήφων και ο Γιαβάζ 31,8%.

Μέσα σε αυτό το κλίμα ο εκπρόσωπος

του AKP, Ομέρ Τσελικ, αναφέρθηκε στις διερευνητικές επαφές και τόνισε πως η Τουρκία επιθυμεί να «ανοίξει μια νέα σελίδα» στις σχέσεις με την Ελλάδα. Ομως αμέσως μετά επανέλαβε τις πάγιες θέσεις της Τουρκίας εναντίον της Ελλάδας. «Εκδίδουν NOTAM και NAVTEX στην Ανατολική Μεσόγειο και στο Αιγαίο, κάνουν ενέργειες με στόχο να αυξήσουν με άδικο τρόπο και μαζικαδικά την κυριαρχία τους στους αιθέρες και στη θάλασσα. Αυτές δεν είναι σωστές κινήσεις. Οπως δεν είναι σωστή ενέργεια να στρατιωτικοποιούν τα νησιά που θα πρέπει να είναι αποστρατιωτικοποιημένα».

Θετικά αποτιμάται και η αλλαγή της οικονομικής πολιτικής - Τι αναφέρει ο τουρκικός Τύπος για την επανέναρξη των διερευνητικών.

πει να είναι αποστρατιωτικοποιημένα», δήλωσε ο κ. Τσελικ. Παράλληλα ανέφερε πως «τα δικαιώματα των "Τούρκων" της Διτ. Θράκης παραβιάζονται και, παρά τις καταδίδες του ΕΔΑΔ, η Ελλάδα συνεχίζει την ίδια στάση. Δεν ανέκρινε ούτε τον όρο "Τούρκος"».

Πάντως, στον τουρκικό Τύπο θεωρούν θετικό βήμα την πραγματοποίηση των διερευνητικών επαφών. Η Cumhuriyet αναφέρει πως «οι δύο χώρες που έχουν σχέσεις έντασης αποφάσισαν να συνεχίσουν τις επαφές. Επιστροφή στο τραπέζι του διαλόγου από εκεί που είχαν μείνει». Η Hurriyet σχολιάζει πως «η πα-

Σύμφωνα με έρευνα της τουρκικής εταιρείας δημοσκοπήσεων KONDA, τα ποσοστά της κυβερνητικής συμμαχίας του AKP του Ταγίπ Ερντογάν με το MHP αγγίζουν το 49,6%.

ρουσία του εκπροσώπου της τουρκικής προεδρίας Ιμπραήμ Καλίν ήταν η έκκληση της συνάντησης» και αναφέρει πως η απόφαση για τη συμμετοχή του ελάφην στην ευρεία σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε το περασμένο Σάββατο υπό την προεδρία του κ. Ερντογάν.

Πολιτικοί αναλυτές με τους οποίους συνομιλήσαμε μας τονίζουν πως η εικόνα των αποστολών της Ελλάδας και της Τουρκίας να φωτογραφίζονται στο τραπέζι των διαβουλεύσεων είναι σημαντική, καθώς δείχνουν τη βούλησή τους να αφήσουν στην άκρη την ένταση που η προσπάθειά τους να βρουν κάποια σημεία

σύγκλισης. Ολοι παραδέχονται πως η επόμενη συνάντηση των διερευνητικών επαφών ενδέχεται να είναι δύσκολη, όμως δεν αποκλείουν να υπάρχουν κι άλλοι είδους υψηλού επιπέδου πολιτικές επαφές μεταξύ των δύο χωρών.

Ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, πριν από λίγες ημέρες είχε υποστηρίξει πως τις επόμενες εβδομάδες, με τη διαμεσολάβηση του πρωθυπουργού της Αλβανίας Εντι Ράμα, ενδέχεται να συναντηθεί με τον υπουργό Εξωτερικών Νίκο Δένδια στη Τίρανα. Η ελληνική πλευρά δεν επιβεβαίωσε αυτή την πληροφορία.

Με απαγόρευση εξαγωγών απειλεί η Ε.Ε.

Για να τηρήσει τους όρους η AstraZeneca

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Το όπλο της απαγόρευσης εξαγωγών φέρνει στο προσκήνιο η Ε.Ε. στην προσπάθειά της να πιέσει την AstraZeneca να τηρήσει τους όρους της σύμβασης που έχει υπογράψει με την Ένωση σχετικά με το χρονοδιάγραμμα παροχής των εμβολίων κατά της COVID-19. Ο Γερμανός υπουργός Υγείας Γενς Σπιν τάχθηκε χθες υπέρ του «μηχανισμού διαφάνειας» που ανακοίνωσε προχθές η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει του οποίου θα υποχρεώνονται εταιρείες που παράγουν εμβόλια κατά της πανδημίας επί ευρωπαϊκού εδάφους να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές πριν τα εξαγάγουν σε χώρες εκτός Ε.Ε.

«Το θέμα δεν είναι να προμηθεύεται η Ευρώπη πρώτα, αλλά να λαμβάνει η Ευρώπη το μερίδιό που της αναλογεί», είπε ο κ. Σπιν στο ZDF, προσθέτοντας ότι συνεπώς είναι λογικό να τεθούν περιορισμοί στις εξαγωγές. Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο της Ευρ. Επιτροπής για θέματα υγείας, θα υπάρξουν εξελίξεις σχετικά με τον μηχανισμό ως το τέλος της εβδομάδας. Πάντως, η Επιτροπή προς το παρόν δεν μιλάει ανοιχτά για επιβολή περιορισμού στις εξαγωγές.

Η ανακοίνωση του μηχανισμού προκάλεσε την αντίδραση του Ην. Βασιλείου, που προμηθεύεται το εμβόλιο των Pfizer/BioNTech από το Βέλγιο. Ο αρμόδιος υπουργός Ναυτιμίας Ζαχαρίας (BBC) ότι πρέπει να «αποφευχθεί ο εθνικισμός των εμβολίων». Εκπρόσωπος της Downing Street ανέφερε ότι η AstraZeneca έχει δεσμευτεί να προμηθεύσει το Ην. Βασίλειο με 2 εκατ. δόσεις την εβδομάδα (που παράγονται εγχωρίως) και ότι αναμένεται να τηρηθεί αυτή η δεσμευση.

Μετά τη δεύτερη ατελέσφορη συνάντηση της καθοδηγητικής επιτροπής για τα εμβόλια (που συναρτάται από αξιωματούχους της Κομισιόν και εκπροσώπους των «27») με στελέχη της AstraZeneca προχθές το βράδυ, προγραμματίστηκε νέα συνάντηση για σήμερα. Η εταιρεία, σύμφωνα με το Reuters, προσφέρθηκε προχθές να επισπεύσει κατά μία εβδομάδα τις παραδόσεις (7 αντί για 15,2) και να αυξήσει τους στόχους για τον Φεβρουάριο. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, μιλώντας στο ψηφιακό φόρουμ του Νταβός, τόνισε: «Η Ε.Ε. επένδυσε δισεκατομμύρια για να συμβάλει στην ανάπτυξη των πρώτων εμβολίων κατά της COVID-19 στον κόσμο. [...] Τώρα οι εταιρείες πρέπει να ανταποκριθούν. Πρέπει να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους».

Ο επικεφαλής εκπρόσωπος της Κομισιόν Ερίκ Μαμέρ υπενθύμισε ότι η υπογραφή της σύμβασης προ-αγοράς με την AstraZeneca έγινε τον Αύγουστο και οι παραγγελίες των κρατών-μελών έγιναν τον Οκτώβριο. Συνεπώς, όπως είπε, με το που δοθεί η έγκριση από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA) -αναμένεται την προσεχή Παρασκευή-, οι αρχικά συμφωνημένες δόσεις πρέπει να είναι διαθέσιμες.

Προς «κλειστούς αιθέρες» οδεύει και η Γερμανία

Υπό τον φόβο των μεταλλάξεων του κορωνοϊού ζει, πλέον, η παγκόσμια κοινότητα. Μετά την πολιτική των «κλειστών αιθέρων» που υιοθέτησε πρόσφατα το Ισραήλ και τους ευρύτερους περιορισμούς στις αεροπορικές αφίξεις από δεκάδες κράτη που επέβαλαν πρόσφατα οι ΗΠΑ, προκειμένου να «κλείσουν την πόρτα» στα μεταλλαγμένα στελέχη, ήρθε η σειρά της Γερμανίας. Οπως δήλωσε στην εφημερίδα Bild χθες ο υπουργός Εσωτερικών Χορστ Ζεεχόφερ, η κυβέρνηση εξετάζει το ενδεχόμενο εκούσιου «αεροπορικού αποκλεισμού» της χώρας σε μία προσπάθεια διάσωσης της δημόσιας υγείας από τα χειρότερα σενάρια.

Ένα άλλο μέτρο που εξετάζεται είναι και το επιλεκτικό κλείσιμο των συνόρων με τα κράτη υψηλού κινδύνου. Το δημοσίευμα της Bild αναφέρει ότι προσωπικά η καγκελάριος Μέρκελ ζήτησε από τον υπουργό Εσωτερικών να υποδείξει με ποιους τρόπους θα μπορούσε να θωρακιστεί η χώρα έναντι των μεταλλάξεων.

Το Βερολίνο καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να περιοριστεί η δυναμική της πανδημίας στη χώρα, όπου ήδη καταγράφονται περισσότεροι από 53 χιλιάδες θάνατοι. Πριν από λίγες ημέρες, η Γερμανία έγινε η πρώτη χώρα της Ε.Ε. που άρχισε να χορηγεί τα κοκτέιλ μονοκλωνικών αντισωμάτων, αυτά ακριβώς που βοήθησαν την απόρριξη

Πηγές της AstraZeneca, ωστόσο, μιλώντας στο βρετανικό ITV, υπενθυμίζουν ότι το Ην. Βασίλειο κατέληξε σε συμφωνία με την εταιρεία ήδη από τον Μάιο και γι' αυτό είχε περισσότερο χρόνο να επιλύσει τα αναπόφευκτα προβλήματα που συνεπάγεται η ταχεία επέκταση της παραγωγικής ικανότητας. Αναφέρονται επίσης στην προκαταρκτική συμφωνία που προέκυψε πριν από τα μέσα Ιουνίου με τους «4» του Inclusive Vaccine Alliance (Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Ιταλία) εκ μέρους της Ε.Ε. Στη συνέχεια -σύμφωνα με πηγές της AstraZeneca- η επιμονή της Κομισιόν να αναλάβει κεντρικά τη διαπραγμάτευση οδήγησε σε καθυστερήσει δύο-μηνι μηνών, χωρίς να αλλάξει κάτι ουσιώδες στη σύμβαση, αλλά συρρικνώνοντας τον χρόνο για την προσαρμογή της παραγωγικής διαδικασίας. Οι ίδιες πηγές υπονοούν ότι η σύμβαση της ε-

Νέα συνάντηση σήμερα της καθοδηγητικής επιτροπής με στελέχη της AstraZeneca - Η γαλλική Sanofi ανακοίνωσε ότι θα παραγάγει 100 εκατ. δόσεις του εμβολίου των Pfizer/BioNTech.

ταιρείας με την Επιτροπή -όπως και αυτή με το Ην. Βασίλειο- παρέχει ευελιξία στα χρονοδιαγράμματα, δεσμεύοντας τις δεσμευμένες εταιρείες να προμηθεύουν το εμβόλιο σε τερστίες ποσότητες χωρίς κέρδος.

Εν μέσω του πόλεμου για τα εμβόλια, η γαλλική φαρμακευτική Sanofi ανακοίνωσε ότι θα βοηθήσει την κοινοπραξία Pfizer/BioNTech παράγοντας περισσότερες από 100 εκατ. δόσεις του εμβολίου έως τα τέλη του έτους. Τα εμβόλια αυτά προορίζονται για τις χώρες της Ε.Ε., ανέφερε ο γενικός διευθυντής της εταιρείας, Πολ Χάντσον (Figaro). Η Sanofi συνεργάζεται με τη βρετανική GlaxoSmithKline για την ανάπτυξη δύο εμβολίων, όμως το σχεδίο της καθυστερεί και δεν αναμένεται να κυκλοφορήσει στην αγορά πριν από τα τέλη του 2021. Η γαλλική κυβέρνηση την είχε προτρέψει επανειλημμένως να θέσει στη διάθεση άλλων εταιρειών τις αλυσίδες παραγωγής της, για να αυξηθεί η ποσότητα των εμβολίων που χρησιμοποιούνται ήδη. Χθες, τέλος, το γερμανικό υπ. Υγείας διέψευσε ρεπορτάζ της Handelsblatt, σύμφωνα με το οποίο το εμβόλιο της AstraZeneca έχει αποτελεσματικότητα μόλις 8% σε άτομα άνω των 65 ετών (το 8% ήταν το ποσοστό των ατόμων άνω των 65 που συμμετείχαν στις κλινικές δοκιμές, όχι το ποσοστό αποτελεσματικότητας). Ωστόσο το γερμανικό υπουργείο επανέλαβε τη γνωστή κριτική για τον σχεδιασμό των δοκιμών της εταιρείας και τον συγκριτικά μικρό αριθμό ηλικιωμένων που συμμετείχαν.

Ωθηση στις συνομιλίες στο ΝΑΤΟ

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Ολοκλήρωσε χθες τη διήμερη επίσκεψή του στις Βρυξέλλες ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Δένδιας. Στο πλαίσιο της νέας ατμόσφαιρας που έχουν δημιουργήσει οι κινήσεις αποκλιμάκωσης από πλευράς της Αγκυρας, η ελληνική πλευρά τόνισε στις συναντήσεις που είχε την ανάγκη να υπάρξει ένα κοινό πλαίσιο για τις διερευνητικές επαφές και περαιτέρω να γίνει σεβαστό από την Τουρκία το διεθνές δίκαιο - και ειδικά το Δίκαιο της Θάλασσας (η UNCLOS).

Στη συνάντηση του υπουργού Εξωτερικών χθες με τον Γενς Στόλτενμπεργκ, ο γ.γ. του ΝΑΤΟ καίριε τις συνεχιζόμενες συνομιλίες στο πλαίσιο του μηχανισμού απεμπλοκής μεταξύ στρατιωτικών εκπροσώπων των δύο πλευρών. «Είμαι χαρούμενος που βλέπω ότι οι εντάσεις έχουν υποχωρήσει σημαντικά από τότε που επισκέφθηκα την Αθήνα και την Αγκυρα, τον περασμένο Οκτώβριο, και ελπίζω να μπορέσουμε να αναπτύξουμε περαιτέρω αυτό τον μηχανισμό απεμπλοκής», είπε ο κ. Στόλτενμπεργκ. Ο γ.γ. του ΝΑΤΟ χαρακτήρισε τις διερευνητικές συνομιλίες μεταξύ των δύο πλευρών «ένα βήμα στη σωστή κατεύθυνση για την επίλυση των υποκείμενων ζητημάτων».

Μιλώντας για την κατάσταση στη Λιβύη, ο κ. Στόλτενμπεργκ τόνισε ότι η Συμμαχία παρακολουθεί πολύ στενά τις εξελίξεις και στηρίζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο πλαίσιο του Διευκρινιστικού Διαλόγου υπό την αιγίδα του ΟΗΕ. Ευχαρίστησε, τέλος, την Ελλάδα για τις σημαντικές συνεισφορές της στο ΝΑΤΟ, μεταξύ άλλων στις επιχειρήσεις στο Αφγανιστάν και στο Κό-

«Είμαι χαρούμενος που βλέπω ότι οι εντάσεις έχουν υποχωρήσει σημαντικά από τότε που επισκέφθηκα την Αθήνα και την Αγκυρα, τον περασμένο Οκτώβριο», ανέφερε ο γ.γ. του ΝΑΤΟ Γ. Στόλτενμπεργκ, που είχε συνάντηση με τον υπουργό Εξωτερικών Ν. Δένδια.

Ο μηχανισμός απεμπλοκής που απασχολεί τους στρατιωτικούς εκπροσώπους Ελλάδας και Τουρκίας, στην ατζέντα της συνάντησης Δένδια - Στόλτενμπεργκ.

σοβο. Ο κ. Δένδιας συναντήθηκε επίσης χθες με τη Βελγίδα ομόλογό του Σοφί Βιλιές, αλλά και με τον επικεφαλής του

επιτελείου και τη βασική σύμβουλο εξωτερικής πολιτικής του προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Σαρλ Μισέλ. Η κ. Βιλιές, σύμφωνα με ανακοίνωση του βελγικού υπουργείου Εξωτερικών, εξέφρασε τη στήριξη της χώρας της προς την Ελλάδα σχετικά με τις εντάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά ανέδειξε και την «εποικοδομητική διάθεση» που επιδεικνύει τις τελευταίες εβδομάδες η Αγκυρα.

Σύμφωνα με αξιωματούχο της Ε.Ε., στη συνάντηση με τους βασικούς συνεργάτες του κ. Μισέλ συζητήθηκαν η επανέναρξη των διερευνητικών επαφών

με την Τουρκία αλλά και οι εξελίξεις στα Δυτικά Βαλκάνια και η ευρύτερη κατάσταση στην περιοχή. Σχετικά με την Τουρκία, σημειώνει η ίδια πηγή, «είναι αναγκαία μια διαρκής και θετική δυναμική, που θα οδηγήσει σε μια διαδικασία μέσω της οποίας θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν όλα τα εκκρεμής ζητήματα στην Ανατολική Μεσόγειο». Η θετική ατζέντα, όπως αναφέρεται, θα μπορούσε να περιλαμβάνει και ζητήματα μετανάστευσης, εκσυγχρονισμού της τελωνειακής ένωσης και την επανέναρξη του τομεακού διαλόγου σε υψηλό επίπεδο.

Ισες αποστάσεις επιλέγει το Βερολίνο στα ελληνοτουρκικά

Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΑΟΥ

Την ανάγκη θετικής ατζέντας ανάμεσα σε Ε.Ε. και Τουρκία, ως μέρος της οποίας παρουσιάζεται και η επανέναρξη των διερευνητικών επαφών με την Ελλάδα, σημειώνει ο πρόεδρος της Γερμανίας στην Αγκυρα, Γιούργκεν Σουλτς, σε συνέντευξη του στη «Χουριέτ». Ο κ. Σουλτς λαμβάνει ίσες αποστάσεις από Ελλάδα και Τουρκία, σημειώνοντας ωστόσο την ανάγκη η Αγκυρα να επενδύσει στην αποκλιμάκωση. Ο κ. Σουλτς, πάντως, περιγράφει τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του περασμένου Δεκεμβρίου ως «θετική ατζέντα», ενώ υπογραμμίζει τον ρόλο της Γερμανίας στην αποκλιμά-

Συνέντευξη του πρόεδου της Γερμανίας στην Αγκυρα, Γ. Σουλτς, στην εφημερίδα «Χουριέτ».

κωση. «Η Τουρκία είναι ένας σημαντικός εταίρος για εμάς και έχουμε κάθε συμφέρον στις καλές σχέσεις, βασισμένες στην αμοιβαία εμπιστοσύνη», ανέφερε. Ενώ συμπλήρωσε ότι «ως κράτος-μέλος της Ε.Ε. μοιραζόμαστε τις ανησυχίες με τους εταίρους μας στην Ε.Ε., την Ελλάδα και την Κύπρο», αναφερόμενος στην περίοδο έντασης του Αυγούστου - Νοεμβρίου.

Ο κ. Σουλτς καίριε τις επανέναρξη των διερευνητικών, ωστόσο επισήμανε ότι «πρώτο καταστεί δυνατό να γίνουν αυθεντικά εποικοδομητικές συνομιλίες, πρέπει να ξαναχτιστεί η εμπιστοσύνη που έχει χαθεί». Αναφέρθηκε στην ανάγκη «σβαρού και προανατολισμένου σε αποτελέσματα διαλόγου, με βάση τον αμοιβαίο σεβασμό και το διεθνές δίκαιο» και εκτίμησε ότι τα θέματα στην ατζέντα των ελληνοτουρκικών είναι περίπλοκα, αλλά μπορεί να επιλυθούν. Δήλωσε επίσης πεπεισμένος ότι «αυτή η διαδικασία μπορεί να οδηγήσει σε μία λύση, αποδεκτή και από τις δύο πλευρές», ενώ σημείωσε ότι είναι ουσιώδες «η Τουρκία να συνεχίσει σε αυτή τη διαδικασία ακολου-

θώντας το μονοπάτι της βιώσιμης αποκλιμάκωσης με συνεπή και αξιόπιστο τρόπο». Επισήμανε ότι η Ε.Ε. είναι «έτοιμη να συνομιλήσει με την Τουρκία, ώστε να αναπτυχθούν περαιτέρω οι σχέσεις και να επιλυθούν υπαρκτές συγκρούσεις», ζήτησε από την Αγκυρα να απέχει από προκλήσεις στην Ανατ. Μεσόγειο και να λύσει τα θέματα μέσω του διαλόγου, ενώ εξέφρασε και την ανησυχία του για την κατάσταση στο Βαρόσι. Ο κ. Σουλτς αναφέρθηκε και στις πολύ στενές εμπορικές σχέσεις Τουρκίας - Γερμανίας. Οπως είπε, ο όγκος εμπορικών συναλλαγών ανάμεσα στις δύο χώρες ήταν 38 δισ. ευρώ το 2019, με τη Γερμανία να είναι η μεγαλύτερη αγορά για τις τουρκικές εξαγωγές.

Νέα κόκκινα δάνεια 8-10 δισ. φέρνει η πανδημία

Η ΤτΕ εκτιμά ότι τα υφιστάμενα μέτρα, όπως το νέο πτωχευτικό δίκαιο και ο «Ηρακλής», δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Ενήμερα σε ποσοστό άνω του 80% είναι τα δάνεια ύψους 21 δισ. ευρώ που έχουν μπει σε μορατώριουμ λόγω της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία. Πρόκειται για το 15% του εξυπηρετούμενου χαρτοφυλακίου των τραπεζών (το 12% του συνολικού χαρτοφυλακίου τους) και με δεδομένο ότι τα δάνεια αυτά έχουν σχετική περιορισμένη κάλυψη με προβλέψεις για πιστωτικό κίνδυνο (περίπου 3%), η προοπτική να «κοκκινίσουν» θα θέσει σε κίνδυνο την ευάλωτη κεφαλαιακή επάρκεια του τραπεζικού συστήματος.

Αυτό επισμαίνει στην Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας που δημοσίευσε η ΤτΕ, εκτιμώντας ότι, μετά μια απότομη μείωση του ΑΕΠ κατά περίπου 10% το 2020, η αύξηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι αναπόφευκτη

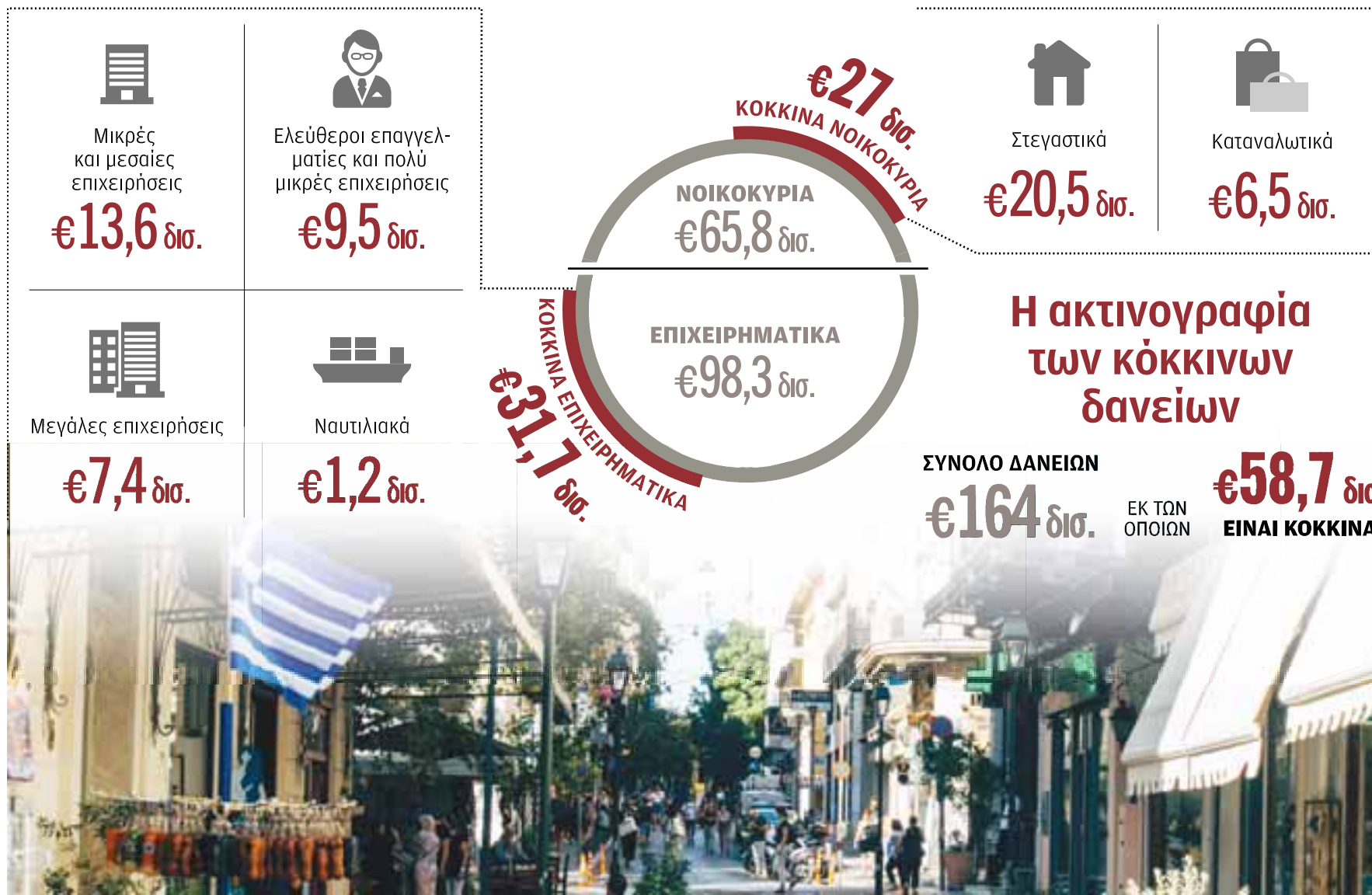
Μονόδρομος η bad bank, λέει η ΤτΕ στην Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

και το ύψος των νέων κόκκινων δανείων που θα αφήσει πίσω της η πανδημία υπολογίζεται σε 8-10 δισ. ευρώ.

Το ποσό αυτό θα επιβαρύνει περαιτέρω το ήδη υψηλό ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων που διαθέτουν οι ελληνικές τράπεζες και το οποίο ακόμη και μετά την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων τιλοποιήσεων, στο πλαίσιο του τρέχοντος μηχανισμού κρατικών εγγυήσεων «Ηρακλής», θα διαμορφωθεί στο 25% του χαρτοφυλακίου τους έναντι 2,9% που είναι ο μέσος όρος στην Ευρώζωνη.

Οι αναστολές

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΤτΕ, τα δάνεια με αναστολή πληρωμών είναι σε ποσοστό 60% προς επιχειρήσεις και 40% προς φυσικά πρόσωπα. Η διάρκεια της αναστολής για τα περισσότερα δάνεια είναι με λίξη στο τέλος του 2020 ή στις αρχές του 2021. Το ένα τρίτο των ρυθμίσεων αφορά τον κλάδο εστίασης και παροχής καταλύματος, το 17% το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, ενώ ακολουθούν ο κλάδος των μεταφορών και αποθήκευσης σε ποσοστό 12% και η μεταποίηση σε ποσοστό 12%.

ΠΗΓΗ: Τράπεζα της Ελλάδος

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είναι σαφές ότι «οι τράπεζες οφείλουν να αναγνωρίσουν στους ισολογισμούς τους τον αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο και να εξασφαλίσουν τα αναγκαία κεφαλαιακά αποθέματα για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν το ενδεχόμενο σημαντικής

αύξησης των μη εξυπηρετούμενων δανείων», υπογραμμίζει η ΤτΕ, τη στιγμή μάλιστα που το 34% των δανείων που βρίσκονται σε καθεστώς αναστολής πληρωμών ανήκει στην κατηγορία με σημαντική αύξηση πιστωτικού κινδύνου. Αυτό γιατί σημαντικό μέρος των αναστολών έχει δοθεί σε μικρομεσαίες και πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες χτυπήθηκαν από την πανδημία σε μια περίοδο που ήταν

σε φάση ανάκαμψης από την προηγούμενη κρίση, αλλά είχαν ακόμα ασθενή χρηματοοικονομικά μεγέθη.

Η προοπτική αυτή ενισχύεται από την ήδη κακή εικόνα των επιχειρήσεων, για τις οποίες ο δείκτης μη εξυπηρετούμενων δανείων με βάση τα στοιχεία του 9μηνου του 2020 διαμορφώνεται στο 47% για τις μικρομεσαίες και στο 55% για τις πολύ μικρές.

Η «Αργώ»

Για τον λόγο αυτό, η εμπροσθοβαρής αναγνώριση και επίλυση του προβλήματος των κόκκινων δανείων είναι «μονόδρομος», επισημαίνει η ΤτΕ, η οποία επιμένει στην πρότασή της για τη δημιουργία μιας εταιρείας διαχείρισης ενεργητικού (Asset Management Company - AMC) - «Αργώ» έχει ονομάσει το σχετικό project-, μέσω της οποίας θα αντιμετωπιστεί και το πρόβλημα

της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Η ΤτΕ εκτιμά ότι τα υφιστάμενα μέτρα, όπως το νέο πτωχευτικό δίκαιο και ο «Ηρακλής», δεν επαρκούν για την επίλυση του προβλήματος των κόκκινων δανείων.

Κεφαλαιακές απαιτήσεις

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της κεντρικής τράπεζας, οι τιλοποιήσεις θα επιφέρουν μείωση τριών μονάδων κατά μέσον όρο στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας των τραπεζών. Ο δείκτης μειώθηκε μεν έναντι του Δεκεμβρίου του 2019, αλλά, όπως παρατηρεί η ΤτΕ, διατηρήθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο και συγκεκριμένα στο 16,3%. Η αποτύπωση των νέων κόκκινων δανείων που θα προκύψουν από την πανδημία στους ισολογισμούς των τραπεζών, σε συνδυασμό με τη διενέργεια stress test την άνοιξη του 2021, τυχόν πρόσθετες εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις λόγω της σταδιακής εφαρμογής του Διεθνούς Προτύπου Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 και της εφαρμογής του προληπτικού μηχανισμού ασφαλείας, θα λειτουργήσουν επιβαρυντικά ως προς την κεφαλαιακή επάρκεια, τη στιγμή που οι τράπεζες, λόγω και της αρνητικής ή χαμηλής κερδοφορίας τους, δεν είναι σε θέση να δημιουργήσουν εσωτερικό κεφάλαιο για να απορροφήσουν τους νέους κραδασμούς. Την ίδια στιγμή, η αναβαλλόμενη φορολογία στα κεφάλαια των τραπεζών ανήλθε τον Σεπτέμβριο του 2020 σε 15,2 δισ. ευρώ και αντιπροσωπεύει το 54,5% των συνολικών εποπτικών κεφαλαίων. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των υπηρεσιών της ΤτΕ, το επόμενο έτος, χωρίς να ληφθούν υπόψη οποιεσδήποτε επιπτώσεις από την πανδημία, η συμμετοχή του αναβαλλόμενου φόρου στα εποπτικά κεφάλαια των τραπεζών θα προσεγγίσει το 75%.

Η αναγκαιότητα διαμόρφωσης μιας εμπροσθοβαρούς πολιτικής για τα κόκκινα δάνεια προβάλλεται και ενισχύεται και από το σχέδιο δράσης που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσδιορίζοντας τις κατευθυντήριες γραμμές στις οποίες θα πρέπει να κινηθούν τα κράτη-μέλη, σημειώνει η ΤτΕ.

ΝΕΑ ΧΡΟΝΙΑ ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Ανακάλυψε όλες τις ευκαιρίες ακινήτων από την Gordian

GoGordian

7777 5656 | gogordian.com

Νέα μέτρα για τη στήριξη της απασχόλησης

Τι σχεδιάζει η κυβέρνηση για να μην αυξηθεί η ανεργία μετά τη λήξη των προγραμμάτων προστασίας θέσεων εργασίας

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΟΥΡΑ

Μέχρι το φθινόπωρο, πιθανότατα τον Σεπτέμβριο, σκοπεύει να «απλώσει» η κυβέρνηση την απαγόρευση απολύσεων για όσες επιχειρήσεις συμμετάσχουν στον 6ο κύκλο του προγράμματος της επιστρεπτέας προκαταβολής, τον Μάρτιο. Θα είναι ίσως η τελευταία πράξη για την προστασία της απασχόλησης στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης από τον κορωνοϊό. Μέχρι τώρα, τα μέτρα λειτούργησαν σχετικά καλά για έναν από τους πιο ευαίσθητους τομείς των συνεπειών του κορωνοϊού. Περίπου 740.000 εργαζόμενοι είναι σε καθεστώς προστασίας έως το τέλος Μαρτίου, στο πλαίσιο της επιστρεπτέας 4, σύμφωνα με

Όσες επιχειρήσεις συμμετάσχουν στον 6ο κύκλο επιστρεπτέας προκαταβολής δεν θα μπορούν να απολύουν μέχρι το φθινόπωρο.

στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, ενώ η επιστρεπτέα 5, που μόλις έκλεισε, επεκτείνεται την προστασία έως το τέλος Ιουνίου. Παράλληλα, οι επιχειρήσεις που θέτουν εργαζόμενους σε αναστολή έχουν δεσμευθεί να τους διατηρήσουν στη συνέχεια για τουλάχιστον άλλο τόσο χρόνο όσο διαήκρεσε η αναστολή.

Η σταδιακή απόσυρση των μέτρων στήριξης, ωστόσο, που υπολογίζεται –κορωνοϊού επιτρέποντος– περίπου από τον Απρίλιο, ανησυχεί το οικονομικό επιτελείο, που δεν θα ήθελε να βρεθεί αντιμετώπιση με φαινόμενα μαζικών «λουκέτων» και ένα νέο κύμα ανέργων. Φόβοι που εντοπίζονται κυρίως στους τομείς του λιανικού και βελτίωσης του τουρισμού, όχι τόσο της βιομηχανίας, όπως διαμνύουν στελέχη του. Για το 2021, εξάλλου, ο στόχος

Δρομολογείται η επιδότηση «πάγιων δαπανών» επιχειρήσεων που είδαν τον τζίρο τους να μειώνεται και ήταν ζημιωμένες το 2020.

είναι να μειωθεί η ανεργία από το προβλεπόμενο 16,9% του 2020 στο 16%, σύμφωνα με τον προϋπολογισμό.

Ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας αισιοδοχεί, όπως διαμνύει σε συνομιλητές του, ότι αν υπάρξει κάποια αύξηση «λουκέτων», αυτή θα είναι παροδική και ότι συνολικά η εικόνα θα είναι θετική. «Σε περίοδο ανάκαμψης της οικονομίας, γιατί να αυξηθούν τα «λουκέτα»»; σχολιάζει.

Μια σειρά από νέες παρεμβάσεις και εργαλεία, που τώρα διαμορφώνονται, θα τεθούν σε εφαρμογή τους επόμενους μήνες να στηρίξουν τη διαδικασία αυτή μετάβασης από το σημερινό καθεστώς της σχεδόν πλήρους προστασίας στην αυριανή κανονικότητα χωρίς απώλειες στην απασχόληση. Σύμφωνα με όσα μεταφέρουν

πηγές του οικονομικού επιτελείου, αυτές περιλαμβάνουν:

1. Την επιδότηση «πάγιων δαπανών» επιχειρήσεων που είδαν τον τζίρο τους να μειώνεται και ήταν ζημιωμένες το 2020, σύμφωνα με τη δυνατότητα που δίνει το νέο προσωρινό πλαίσιο κρατικών ενισχυτικών της Ε.Ε. Ο κ. Σταϊκούρας ανακοίνωσε ότι ήδη ετοιμάζεται το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο. Σύμφωνα με πληροφορίες, το νέο εργαλείο θα είναι στοχευμένο σε επιχειρήσεις που κινδυνεύουν να κλείσουν λόγω των επιπτώσεων του κορωνοϊού και δεν καλύφθηκαν από τις επιστρεπτέες προκαταβολές. Κυρίως αφορά μεσαίες επιχειρήσεις.

2. Ένα ευρώ πρόγραμμα κατάρτισης, που θα χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και το ΕΣΠΑ. Ο νέος υπουργός

Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης φιλοδοξεί το πρόγραμμα να εξελιχθεί «γρήγορα και σωστά».

Ηδη συζητείται το θέμα με ΣΕΕ και ΓΣΕΕ, ώστε να υπάρξουν σχετικές παρεμβάσεις και στο θεσμικό πλαίσιο, με στόχο η κατάρτιση «να πιάσει τόπο». Υπολογίζεται ότι σε 2-3 μήνες τα προγράμματα θα ξεκινήσουν και ο κ. Χατζηδάκης σκοπεύει να συγκεντρωθούν κατά το δυνατόν σε έναν μόνο φορέα, τον ΟΑΕΔ.

3. Το πρόγραμμα «Γέφυρα 2» για την επιδότηση για 9 μήνες των δόσεων των επιχειρηματικών δανείων.

4. Το πρόγραμμα για τη δημιουργία 100.000 θέσεων εργασίας με κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών για 6 μήνες από το κράτος. Μέχρι στιγμής έχουν εξασφαλισθεί 18.000 προσλήψεις χάρη στο πρό-

γραμμα και επομένως απομένουν άλλες 82.000 για να ολοκληρωθεί.

Αναστολές πληρωμών

Παράταση των αναστολών φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων μετά τον Απρίλιο, που λήγουν κανονικά, εξετάζει, σύμφωνα με υψηλόβαθμη πηγή του, το οικονομικό επιτελείο στο πλαίσιο της ρύθμισης των χρεών λόγω κορωνοϊού. Η υφιστάμενη ρύθμιση προβλέπει εξόφληση των υποχρεώσεων σε 12 άτοκες ή 24 χαμηλότοκες δόσεις και ασκείται πίεση από τους ενδιαφερομένους να βελτιωθεί. Όμως, η κυβέρνηση αποφεύγει προς το παρόν τη συζήτηση για να μη δημιουργήσει προσδοκίες και «παγώσει» κάθε πληρωμή, ενώ οι θεομύτι είναι γνωστό ότι δεν ενθουσιάζονται με συνεχείς ρυθμίσεις οφειλών. Έτσι, η περαιτέρω παράταση προβάλλεται ως μια λύση ή μέρος λύσης. Τον Απρίλιο, εξάλλου, θα ανακοινωθούν και τα σχέδια για ενδεχόμενο «κούρεμα» ή άλλη διευκόλυνση για τους πρώτους κύκλους της επιστρεπτέας προκαταβολής.

Εν τω μεταξύ, όπως προέκυψε και από τις συζητήσεις με τα τεχνικά κλιμάκια των θεσμών στο πλαίσιο της 9ης μεταμνημονιακής αξιολόγησης την περασμένη εβδομάδα, ο προϋπολογισμός οριακά μόνο θα μπορεί να καλύψει το κόστος των μέτρων στήριξης με τις επεκτάσεις τους έως τον Απρίλιο. Πέραν των προβλεπόμενων 7,5 δισ. ευρώ, θα χρησιμοποιηθούν πόροι του React-EU και κάποια κονδύλια από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Κι αυτό παρά το γεγονός ότι στο επόμενο στάδιο οι αναστολές θα περιοριστούν σε συγκεκριμένους κλάδους που αντιμετωπίζουν πρόβλημα, γιατί διαφορετικά, όπως τονίζει στέλεχος του οικονομικού επιτελείου, «όλοι θα πάνε στη «μαύρη» εργασία».

Αν όμως υπάρξει και 3ο lockdown ή χρειαστεί παράταση των μέτρων στήριξης πέραν του Απριλίου, θα χρειαστούν πρόσθετοι πόροι.

Επιπλέον πόρους 2 δισ. από το πρόγραμμα SURE διεκδικεί η Ελλάδα

ΤΗΣ ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Δέση παλαιών αλλά και νέων μέτρων, με αυστηρότερους όμως όρους και προϋποθέσεις, περιλαμβάνει το σχέδιο του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης για την ομαλή μετάβαση στη νέα εργασιακή κανονικότητα. Αν και οι όποιες αποφάσεις θεωρούνται πρόωρες, με τον σχεδιασμό να ακολουθεί αφενός τις εισδητικές και λογιωλογικές με βάση την πορεία της πανδημίας, αφετέρου τον ρυθμό των εμβολιασμών όχι μόνο στη χώρα μας αλλά και στην υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση, ήδη στο τραπέζι των συζητήσεων έχουν κατατεθεί προτάσεις για την προώθηση ενεργητικών πλέον πολιτικών στήριξης της απασχόλησης. Μεταξύ αυτών είναι η σταδιακή μείωση των αποζημιώσεων από αναστολές σύμβασης, κυρίως σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε λειτουργία, και η προοδευτική αύξηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων στα δύο άλλα σημαντικά εργαλεία που ήδη είναι σε εφαρμογή, το πρόγραμμα «Συν-Εργασία» και η επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη προσωπικού. Μάλιστα, δεν αποκλείεται στα στοχευμένα και ανά κλάδο

μέτρα που θα λαμβάνονται να τίθενται και πολύ συγκεκριμένα κριτήρια, όπως το οικογενειακό εισόδημα ή η μείωση του τζίρου αλλά και ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων ανά επιχείρηση, προκειμένου οι επιχορηγήσεις να καταλήγουν σε αυτούς που πραγματικά το έχουν ανάγκη.

Ηδη, από τον Μάρτιο του 2020 που χτύπησε και τη χώρα μας η πανδημία του κορωνοϊού έως και το τέλος Δεκεμβρίου, το ελληνικό Δημόσιο παρείχε σε πάνω από 1,5 εκατ. μισθωτούς, ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους ειδικές παροχές - πρόνοιες με στόχο τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και την ενίσχυση των εισοδημάτων των εργαζόμενων, ύψους 3,5 δισ. ευρώ. Μάλιστα, όπως αποκάλυψε από το βήμα της Βουλής ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, ήδη η χώρα μας έχει καταθέσει αίτημα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να λάβει η Ελλάδα αδιάθετους πόρους από το πρόγραμμα SURE για τη συνέχιση των μέτρων στήριξης της απασχόλησης. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», πρόκειται για περίπου 2 δισ. ευρώ από αδιάθετους πόρους άλλων χωρών, τα οποία η χώρα μας φιλοδοξεί να προστεθούν στα ήδη 2,7 δισ. ευρώ που έχει λάβει έως

Κρατική επιχορήγηση σε εργαζόμενους - επαγγελματίες και ΕΦΚΑ το 2020 λόγω COVID 19

τον Φεβρουάριο και έχει διαθέσει στους Έλληνες εργαζόμενους κατά την πρώτη και δεύτερη φάση εξέλξης της υγειονομικής κρίσης. Συνολικά, σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία που παρουσιάζει σήμερα η «Κ»,

πραγματοποιήθηκαν πάνω από 5 εκατομμύρια πληρωμές, συνολικού ύψους 12,47 δισ. ευρώ. Βεβαίως, τη μερίδα του λέοντος έλαβαν οι μισθωτοί που τέθηκαν για κάποιους μήνες σε αναστολή σύμβασης. Συ-

νολικά διατέθηκαν σε αυτούς 1,9 δισ. ευρώ. Σε αυτά τα ποσά πρέπει να προστεθούν και οι πληρωμές για την κρατική συμμετοχή στο δώρο Πάσχα, ήτοι περίπου 105 εκατ. σε 710.000 μισθωτούς που απασχολούνται σε 185.605 επιχειρήσεις, καθώς και 152,6 εκατ. που αντιστοιχούν στην κρατική συμμετοχή στο δώρο Χριστουγέννων, τα οποία καταβλήθηκαν στους λογαριασμούς περισσότερων από 1 εκατ. μισθωτών. Ειδικά κατά το πρώτο, δύσκολο και συνάμα δραματικό –ως προς το σοκ που υπέστη η παγκόσμια κοινότητα και κατά συνέπεια και η ελληνική κοινωνία– πρώτο κύμα της πανδημίας, τα γρήγορα αντανάκαστικά της κυβερνήσεως φαίνεται πως δημιούργησαν ένα σημαντικό δίκτυο προστασίας προς τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι, κατά το διάστημα Μαρτίου - Μαΐου 2020 και το πρώτο, «σκληρό» lockdown, διατέθηκαν μόνο από το Υπουργείο Εργασίας για τις αναστολές συμβάσεων σε 1,3 εκατ. μισθωτούς περισσότερα από 860 εκατ. ευρώ. Κατά το ίδιο διάστημα, το υπουργείο Εργασίας κατέβαλε στον ΕΦΚΑ ποσό ύψους 490 εκατ., σφάζοντας κατά κυριολεξία την παρτίδα και τα έσοδα του ασφαλιστικού ταμείου.

Αυξήθηκε 11% η ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια

Οι χαμηλές θερμοκρασίες εντός και εκτός της χώρας και η ανάγκη για θέρμανση εκτόξευσαν τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ δημιούργησαν και ανοδικές τάσεις στις τιμές της εγκάρσιας χονδρεμπορικής αγοράς. Σύμφωνα με την εβδομαδιαία ανάλυση του ΙΕΝΕ, το παρασπασμένο επιταγή για τη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας αυξήθηκε σε ποσοστό 11% σε σύγκριση με την αντίστοιχη προηγούμενη εβδομάδα.

Όπως σημειώνεται, η σημαντική αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας στην εγχώρια αγορά ήταν αποτέλεσμα της απότομης πτώσης της θερμοκρασίας και της αύξησης των εξαγωγών προς τις αγορές της Δυτικής

Προκάλεσε ανοδικές τάσεις στις τιμές της εγχώριας χονδρεμπορικής αγοράς.

Ευρώπης, όπου οι τιμές διαμορφώθηκαν σε υψηλότερα επίπεδα από τις τιμές στο ελληνικό σύστημα. Στον αντίποδα, στη συγκράτηση των τιμών στην ελληνική αγορά συνέβαλαν τα υψηλά επίπεδα παραγωγής τόσο των μονάδων ΑΠΕ όσο και των υδροηλεκτρικών. Η εγχώρια εβδομαδιαία ζήτηση ηλεκτρισμού ξεπέρασε την 1 TWh, με το ωριαίο φορτίο να

Η ενίσχυση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας ήταν αποτέλεσμα της απότομης πτώσης της θερμοκρασίας και της αύξησης των εξαγωγών προς τις αγορές της Δυτικής Ευρώπης.

αυξάνεται κατά 594 MW συγκριτικά με την προηγούμενη εβδομάδα.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως η συνολική εβδομαδιαία ζήτηση στο Χρηματιστήριο Ενέργειας διαμορφώθηκε σε 1.191 GWh, λαμβάνοντας υπόψη και τις υψηλές εξαγωγικές ροές του ελληνικού συστήματος (168 GWh). Οι μονάδες ΑΠΕ, με μέση ημερήσια παραγωγή 45,8 GWh, είδαν τη συνεισφο-

ρά τους στο εβδομαδιαίο μείγμα καυσίμου να διαμορφώνεται στο 31% (μέσο εβδομαδιαίο μερίδιο στο μείγμα καυσίμου το 2020: 28%). Η εβδομαδιαία παραγωγή ξεπέρασε τις 320 GWh, ενισχυμένη κατά 0,7% σε σχέση με την πρώτη εβδομάδα του τρέχοντος έτους. Εξάλλου, οι υδροηλεκτρικές μονάδες κάλυψαν το 17% της ζήτησης, εγχόρτωντας στο σύστημα 175 GWh (αύξηση

ΧΡΥΣΙΑ ΛΙΑΓΓΟΥ

Αυστηρότερους όρους θέτουν οι τράπεζες για χορηγήσεις δανείων

Πο αυστηροί έγιναν οι πιστωτικοί κανόνες των τραπεζών της Ευρωζώνης για όλες τις κατηγορίες δανείων στο τέταρτο τρίμηνο του 2020, ενώ η ζήτηση δανείων από τις επιχειρήσεις συνεχίσει να μειώνεται, σύμφωνα με έκθεση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

Το καθαρό ποσοστό των τραπεζών που ανέφεραν πιο σφικτούς πιστωτικούς κανόνες για δάνεια ή πιστωτικές γραμμές προς επιχειρήσεις ήταν κάπως υψηλότερο σε σχέση με την προηγούμενη έκθεση. Οι πιστωτικοί κανόνες –δλαδή οι εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές των τραπεζών ή τα κριτήρια έγκρισης δανείων– για δάνεια προς τα νοικοκυριά έγιναν επίσης πιο σφικτοί, αλλά με βραδύτερο ρυθμό σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα του 2020.

Οι τράπεζες αναφέρθηκαν στην επιδείνωση των γενικών οικονομικών προοπτικών, στον αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο των δανειοληπτών και σε μία μικρότερη ανοχή στον κίνδυνο ως τους παράγοντες που οδήγησαν στη σύσφιξη των πιστωτικών κανόνων τους για δάνεια σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Για το πρώτο τρίμηνο του 2021, οι τράπεζες αναμένουν ότι οι πιστωτικοί κανόνες θα συνεχίσουν να γίνονται πιο αυστηροί για τις χορηγήσεις δανείων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Οι συνολικοί όροι των τραπεζών, που έχουν συμφωνηθεί στις συμβάσεις δανείων, έγιναν πιο σφικτοί στο τέταρτο τρίμηνο του 2020 για νέα δάνεια σε επιχειρήσεις, με πιο αυστηρές απαιτήσεις ενδεχόμενων και μεγαλύτερα επιτοκιακά περιθώρια, ιδιαίτερα για τα πιο επικίνδυνα δάνεια. Οι γενικοί όροι έγιναν αυστηρότεροι και για τα δάνεια προς τα νοικοκυριά.

Η ζήτηση δανείων ή χρήσις πιστωτικών γραμμών από τις επιχειρήσεις μειώθηκε περαιτέρω στο τέταρτο τρίμηνο του 2020, με ένα μεγαλύτερο ποσοστό τραπεζών να αναφέρει μείωση παρά αύξηση τους.

Η ζήτηση για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης συνεχίσει να συμβάλει σε μία αύξηση της ζήτησης, αν και η συμβολή αυτή ήταν μικρότερη σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2020. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από τα αποθεματικά ρευστότητας που δημιουργήθηκαν τα προηγούμενα τρίμηνα. Η ζήτηση για επενδυτικά δάνεια μειώθηκε για τέταρτο συνεχόμενο τρίμηνο. Η καθαρή ζήτηση για στεγαστικά δάνεια συνεχίσει να αυξάνεται στο τέταρτο τρίμηνο του 2020. Για τις καταναλωτικές πιστώσεις και τα άλλα δάνεια σε νοικοκυριά, ένα καθαρό ποσοστό των τραπεζών κατέγραψε μείωση της ζήτησης μετά μία περιορισμένη αύξηση της του προηγούμενου τρίμηνο.

Η καθαρή ζήτηση για στεγαστικά δάνεια και καταναλωτική πίστωση στήριχθηκε από το χαμηλό γενικό επίπεδο επιτοκίων, ενώ η χαμηλότερη καταναλωτική εμπιστοσύνη συνέχισε να περιορίζει τη ζήτηση. Για το πρώτο τρίμηνο του 2021, οι τράπεζες αναμένουν αύξηση της καθαρής ζήτησης επιχειρηματικών δανείων και καταναλωτικών πιστώσεων, ενώ αντίθετα αναμένουν μείωση της καθαρής ζήτησης στεγαστικών δανείων. Επίσης, ανέφεραν ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (NPLs) συνέβαλλαν στο να γίνουν πιο αυστηροί οι πιστωτικοί κανόνες και οι όροι για τα επιχειρηματικά και καταναλωτικά δάνεια στο δεύτερο εξάμηνο του 2020.

Ενισχύθηκαν μισθωτοί, κυρίως μέσω των αναστολών

Με το σταδιακό άνοιγμα των επιχειρήσεων και του τουρισμού, οι πληρωμές συνεχίστηκαν, αφηρούσαν όμως κυρίως τους ξενοδοχειακάλληλους και τους εποχικά απασχολούμενους. Ετσι, για μονομερείς δηλώσεις κατά το διάστημα Ιουνίου - Οκτωβρίου διατέθηκαν σε 317.772 άτομα 150 εκατ. ευρώ. Το ίδιο διάστημα, βέβαια, «έτρεξε» και το μέτρο των αναστολών, με το υπουργείο Εργασίας να καταβάλλει 260,2 εκατ. ευρώ σε συνολικά (για όλο το διάστημα των 5 μηνών) 562.020 άτομα. Ο Νοέμβριος και το δεύτερο lockdown συνοδεύθηκαν με αύξηση της ειδικής αποζημίωσης από 534 ευρώ για 30 ημέρες αναστολών, στα 800 ευρώ. Συνολικά, διατέθηκαν 450 εκατ. ευρώ σε 738.154 άτομα, ενώ τον Δεκέμβριο πληρώθηκαν για αναστολές συμβάσεων (που εspanήλθαν στα 534 ευρώ) 325,7 εκατ. ευρώ σε 645.054 άτομα. Το δεύτερο αυτό διάστημα, ο ΕΦΚΑ έλαβε από το υπουργείο Εργασίας επιπλέον 450 εκατ. ευρώ, καθώς το Δημόσιο έχει δεσμευθεί να καταβάλει τις ειδικές αποζημιώσεις στους εργαζόμενους, αλλά και τις ασφαλιστικές εισφορές στο ασφαλιστικό ταμείο. Παράλληλα, καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης καταβλήθηκαν και αποζημιώσεις -εφόσον παροχές, συνολικού ύψους 103 εκατ. ευρώ, σε 182.956 επιστήμονες και ελεύθερους επαγγελματίες, καθώς και επιπλέον 60 εκατ. ευρώ σε 82.186 ειδικές κατηγορίες απασχολούμενων (ηθοποιοί, γυμναστές, ξεναγοί κ.ά.). Συνολικά, μόνο από τις δράσεις του υπουργείου Εργασίας εκτιμάται ότι χρηματοδοτήθηκαν μισθωτοί σε 185.605 επιχειρήσεις, κυρίως μέσω του μέτρου των αναστολών συμβάσεων. Βέβαια, το ίδιο διάστημα και μάλιστα με συνεχείς βελτιώσεις «έτρεξε» και το πρόγραμμα «Συν-Εργασία», το οποίο όμως φαίνεται πως σε σύγκριση με τις αναστολές δεν έτιχε ιδιαίτερης προτίμησης. Ετσι, συνολικά φαίνεται πως έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα 66.071 εργαζόμενοι και έχουν δοθεί 59,6 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων 53,5 εκατ. αφορούν μισθωτούς και 6,1 τη συμμετοχή του κράτους στο δώρο Χριστουγέννων. Αυτή την εικόνα της περιορισμένης συμμετοχής φιλοδοξεί να αντιστρέψει το οικονομικό επιτελείο, εκτιμώντας ότι σταδιακά οι επιχειρήσεις θα πρέπει να περάσουν, από τις παθητικές, στις ενεργητικές πολιτικές στήριξης της απασχόλησης και των εισοδημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, άλλωστε, εντάσσονται και οι δράσεις για την αξιοποίηση των κεφαλαίων από το Ταμείο Ανάκαμψης, που στον τομέα της απασχόλησης περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μέτρα για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και ανέργων και την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Δεδομένης της απόφασης που αναμένεται να ληφθεί εντός της εβδομάδας από το Υπουργικό Συμβούλιο, για την αποκλιμάκωση των περιοριστικών μέτρων και την επανεκκίνηση της οικονομίας θα θέλαμε να τονίσουμε την αναγκαιότητα, τόσο από υγειονομικής όσο και από οικονομικής σκοπιάς, όπως όλα τα εμπορικά καταστήματα, είτε αυτά βρίσκονται σε εμπορικούς δρόμους είτε σε Εμπορικά Κέντρα, επαναλειτουργήσουν ταυτόχρονα.

Η απόφαση που λήφθηκε στις 10 Δεκεμβρίου 2020 για την αναστολή λειτουργίας μόνο των Εμπορικών Κέντρων, αποδείχθηκε εκ του αποτελέσματος λανθασμένη, αφού εξανάγκασε τους καταναλωτές να επισκεφθούν περιορισμένο αριθμό καταστημάτων, με αποτέλεσμα να παρατηρηθούν τεράστιες ουρές και να δημιουργηθεί απίστευτος συνωστισμός, τόσο στους εμπορικούς δρόμους όσο και στα καταστήματα που παρέμειναν ανοικτά.

Το πιο πάνω, θεωρούμε ότι ήταν ένας από τους κύριους λόγους της ραγδαίας επιδείνωσης της υγειονομικής εικόνας της χώρας μας. Πιο συγκεκριμένα, όταν στις 11 Δεκεμβρίου 2020 ανέστειλαν την λειτουργία τους τα εμπορικά κέντρα, τα ημερήσια κρούσματα ανέρχονταν περίπου στα 300-400 και το ποσοστό θετικότητας ήταν γύρω στο 3%. Εντός 2-3 εβδομάδων, όπου και διαφάνηκαν τα αποτελέσματα την εν λόγω απόφασης, ο αριθμός των κρουσμάτων αυξήθηκε δραματικά στα 600 -700 ημερησίως, με το ποσοστό θετικότητας να εκτοξεύεται πάνω από 5%.

Πέραν της επιδείνωσης της υγειονομικής εικόνας της χώρας μας, η εν λόγω απόφαση, στοχοποιούσε, χωρίς καμία απολύτως τεκμηρίωση, τα εμπορικά κέντρα και τις επιχειρήσεις που στεγάζουν. Συνεπακόλουθα δημιουργήθηκαν τεράστιες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία, αφού αναπόφευκτα αυτό οδηγεί στην πτώχευση σημαντικό αριθμό μικρομεσαίων κυπριακών επιχειρήσεων και στην ανεργία και εξαθλίωση 12.000 περίπου εργαζόμενους.

Την ίδια στιγμή, η πρωτόγνωρη αυτή απόφαση, δημιούργησε συνθήκες αθέμιτου ανταγωνισμού, καθώς όλα τα υπόλοιπα καταστήματα, ανεξαρτήτως εμβადού, συνέχισαν σε μία πολύ κρίσιμη περίοδο από απόψεως πωλήσεων, να λειτουργούν κανονικά.

Να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει καμία μελέτη και κανένα δεδομένο που να δεικνύει ότι τα Εμπορικά Κέντρα υπήρξαν εστίες μετάδοσης της ασθένειας. Αντίθετα, είναι πάρα πολλές οι δηλώσεις και οι αναφορές όλων των μελών της επιδημιολογικής ομάδας ότι οι κύριες εστίες εξάπλωσης ήταν οι συναθροίσεις σε οικίες, οι χώροι εστίασης, οι εργασιακοί χώροι, τα σχολεία κλπ.

Θα θέλαμε επίσης να σημειωθεί, ότι καμία άλλη χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει λάβει παρόμοια μέτρα που να περιλαμβάνουν την αναστολή της λειτουργίας των Εμπορικών κέντρων ενώ την ίδια στιγμή όλα τα υπόλοιπα εμπορικά καταστήματα ανεξάρτητα εμβადού να μπορούν να λειτουργούν κανονικά.

Οι δε Ευρωπαϊκές χώρες οι οποίες έχουν ξεκινήσει και πάλι την άρση των περιοριστικών μέτρων στηρίζουν την απόφαση τους για άνοιγμα επιχειρήσεων στον είδος κάθε επιχείρησης και στην κατά περίπτωση χρήση (δηλαδή χώροι εστίασης, εμπορικά καταστήματα, ινστιτούτα αισθητικής κτλ) και όχι στο που βρίσκεται η επιχείρηση (δηλαδή εμπορικούς δρόμους, Εμπορικά Κέντρα κτλ). Πρόσφατα παραδείγματα η Ελλάδα και η Ρουμανία ενώ είμαστε βέβαιοι ότι το ίδιο θα συμβεί και σε όλες τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, καθώς μέχρι σήμερα αυτή είναι η πρακτική και η πολιτική που ακολουθείτε τους τελευταίους 6 μήνες.

Είμαστε βέβαιοι ότι όλες οι αποφάσεις σας, ληφθείσες και μελλοντικές, λαμβάνονται με αποκλειστικό γνώμονα το καλό ολόκληρης της κοινωνίας και της πολιτείας. Για αυτό και σας παρακαλούμε θερμά όπως λάβετε υπόψιν όλα τα πιο πάνω πριν την λήψη της οποιασδήποτε απόφασης για το άνοιγμα ή μη των εμπορικών καταστημάτων.

Δραττόμαστε της ευκαιρίας να σας καταθέσουμε μια σειρά μέτρων τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν από τα εμπορικά Κέντρα, πέραν των καθορισμένων υγειονομικών πρωτοκόλλων, για περαιτέρω διασφάλιση της δημόσιας υγείας.

1. Πριν την επαναλειτουργία, όλοι οι εργαζόμενοι στα Εμπορικά κέντρα να υποβληθούν σε rapid test. Ο έλεγχος των εργαζόμενων να συνεχίσει και μετά την επαναλειτουργία με επανάληψη ελέγχου, μέσω rapid tests, ανά τακτά χρονικά διαστήματα.
2. Περιορισμός στον συνολικό αριθμό επισκεπτών των Εμπορικών Κέντρων, με αύξηση της αναλογίας σε, 1 άτομο ανά 15τμ. Για τα καταστήματα εντός των εμπορικών κέντρων να ισχύει ότι και για το σύνολο των εμπορικών καταστημάτων Παγκύπρια.
3. Καταμέτρηση των επισκεπτών στα εμπορικά κέντρα με τη χρήση συστήματος καταμέτρησης σε πραγματικό χρόνο.
4. Ενίσχυση του προσωπικού ασφάλειας και επιβεβαίωση της τήρησης των υγειονομικών μέτρων (χρήση μάσκας, αντισηπτικών και τήρηση αποστάσεων). Όπως και στην επιστολή μας ημερομηνίας 10 Δεκεμβρίου 2020, εάν κρίνεται απαραίτητο, είμαστε διατεθειμένοι να πληρώνουμε υπερωριακά την Αστυνομία Κύπρου, σε μία προσπάθεια επιπρόσθετης επιβεβαίωσης ότι όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα ακολουθούνται.

Επίσης, θα μπορούσαμε προς διευκόλυνση της πολιτείας και της κοινωνίας να παραχωρήσουμε χώρο, μέσα στα εμπορικά κέντρα, για σκοπούς εμβολιασμού.

Ευελπιστούμε ότι η πολιτική απόφαση που θα ληφθεί τις επόμενες ημέρες θα λαμβάνει υπόψιν όλα τα πιο πάνω δεδομένα βοηθώντας μας να αποφύγουμε πιθανόν πτωχεύρισμα ενώ την ίδια στιγμή αποφεύγουμε την δημιουργία συνθηκών αθέμιτου ανταγωνισμού.

Φέτος, η Κίνα αναμένεται να γίνει η πρώτη χώρα στην ιστορία όπου πραγματοποιούνται περισσότερες πωλήσεις μέσω από τα ψηφιακά κανάλια παρά από τα φυσικά καταστήματα.

5 τρις. δολ. παγκοσμίως η αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου το 2021

Παρότι το λιανικό εμπόριο αποτέλεσε έναν από τους κλάδους που επλήγησαν κατά την περυσινή χρονιά, όταν ξέσπασε η πανδημική κρίση, η στρόφιξη των καταναλωτών προς τις ηλεκτρονικές αγορές έδωσε μία «ανάσα» στις επιχειρήσεις, πολλές εκ των οποίων βγήκαν τελικά κερδοσύντες. Το πρόσημο από τις ηλεκτρονικές πωλήσεις ήταν πέρυσι θετικό, και, όπως διαφαίνεται, θα παραμείνει και κατά την τρέχουσα χρονιά. Έτσι, με ρυθμό 14,3% θα αναπτυχθεί φέτος η παγκόσμια αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου, προσεγγίζοντας σε απόλυτους αριθμούς τα 5 τρις. δολ. Ο συγκεκριμένος ρυθμός ανάπτυξης είναι χαμηλότερος σε σύγκριση με το 20,2% του 2019 και με το 27,6% που επιτεύχθηκε το

ψηφιακές συμπεριφορές τους και το 2021. Ωστόσο, ο ρυθμός ανάπτυξης του 2021 θα επιβραδυνθεί σε κάποιο βαθμό, παρά τον διαρκή ενθουσιασμό για το ηλεκτρονικό εμπόριο», αναφέρει το eMarketer στην έκθεση «Global Ecommerce Update 2021». Μέχρι το 2018, οι παγκόσμιες πωλήσεις ηλεκτρονικού εμπορίου δεν είχαν ξεπεράσει τα 3 τρις. δολάρια. Το ορόσημο τον 4 τρις. δολ. επιτεύχθηκε το 2020, ενώ το φράγμα των 5 τρις. υπολογίζεται ότι θα ξεπεραστεί έως το 2022, οπότε η αγορά αναμένεται να σκαρφαλώσει στα 5,4 τρις. Επίσης, οι πωλήσεις του ηλεκτρονικού εμπορίου αναμένεται έως το 2024 να ξεπεράσουν τα 6 τρις. δολ. Σύμφωνα με τους αναλυτές, το 2020, το 18% όλων των λιανικών πωλήσεων πραγματοποιήθηκε μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου, με το ποσοστό αυτό να αγγίζει το 21,8% το 2024.

Οι online λιανικές πωλήσεις εκτιμάται ότι θα αυξηθούν φέτος κατά 611 δισ. δολ.

2020. Ωστόσο μεταφράζεται σε αύξηση των online λιανικών πωλήσεων κατά 611 δισ. δολ το 2021, ένα διόλου ευκαταφρόνητο ποσό. Αυτό αποτυπώνουν στοιχεία του eMarketer, τα οποία αναδημοσιεύει ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδος. Ειδικότερα, το 2020 εκτιμάται ότι η αξία των λιανικών ηλεκτρονικών πωλήσεων διευρύνθηκε κατά 27,6% και υπερβή τα 4,28 τρις. δολ. Η επίδοση αυτή διέφευσε τις αρχικές εκτιμήσεις των αναλυτών, που ήθελαν τον ρυθμό ανάπτυξης του παγκόσμιου e-commerce να επιβραδυνθεί και να κινείται στα επίπεδα του 16,5% ελέω πανδημίας. Όπως αναφέρει και το eMarketer, η συγκριτικά καλύτερη επίδοση της αγοράς του ηλεκτρονικού εμπορίου αποδεικνύει πόσο εύκολα οι καταναλωτές μετέβησαν από τα φυσικά καταστήματα στο ψηφιακό κανάλι αγορών.

«Αναμένουμε ότι οι καταναλωτές θα διατηρήσουν πολλές από τις νέες

Οι Κινέζοι

Μαζική στρόφιξη προς τα ψηφιακά καταστήματα έχουν κάνει οι Κινέζοι αγοραστές. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των αναλυτών, η Κίνα θα συνεχίσει να μετράει όλο και περισσότερους καταναλωτές που στρέφονται προς τον ψηφιακό κόσμο για να πραγματοποιήσουν τις αγορές τους.

Το e-commerce στην Κίνα θα φτάσει σε αξία τα 2,8 τρις. δολ. το τρέχον έτος (το 56,8% του συνόλου παγκοσμίως). Φέτος, μάλιστα, η Κίνα αναμένεται να γίνει η πρώτη χώρα στην ιστορία που πραγματοποιεί περισσότερες πωλήσεις μέσω από τα ψηφιακά κανάλια παρά από τα φυσικά καταστήματα (το 52,1% της αξίας των λιανικών πωλήσεων θα προέλθει από το ηλεκτρονικό εμπόριο). Όπως σημειώνει ο ΣΕΠΕ, το 2020 και στις 32 εθνικές αγορές που καλύπτει η έκθεση του eMarketer παρατηρήθηκε τουλάχιστον διψήφιος ρυθμός αύξησης του ηλεκτρονικού εμπορίου. Ενδεικτικά, το λιανικό ηλεκτρονικό εμπόριο της Αργεντινής αυξήθηκε κατά 79% το προηγούμενο έτος, ενώ το 71,1% ήταν μόνο στη Σιγκαπούρη.

Θετικά μηνύματα από τη βιομηχανία

Θετικά μηνύματα έστειλε η βιομηχανία στο τέλος του 2020, όπως διαπιστώνει η Eurobank στο εβδομαδιαίο δελτίο της που κυκλοφόρησε χθες. Όπως επισημαίνει, ο κλάδος, μετά την απότομη κάμψη –σε όρους παραγωγής– που σημείωσε τον Απρίλιο, ανέκαμψε, τον Νοέμβριο, παρά το δεύτερο lockdown, ο δείκτης παραγωγής στη βιομηχανία προσέγγισε τα επίπεδα του Ιανουαρίου 2020.

Σύμφωνα με τους αναλυτές της τράπεζας, το αποτέλεσμα αυτό έδωσε ένα βαθμό ερμηνεύεται από τη σχετικά καλή επίδοση των εξαγωγών εμπορευμάτων. Παρόμοια πορεία, επισημαίνεται, ακολούθησε και ο δείκτης παραγωγής στη μεταποίηση, όπου τον Νοέμβριο σημειώθηκε υψηλό 10 μηνών. Οι αναλυτές σημειώνουν ότι λόγω της παράτασης του δεύτερου lockdown, σε σχέση με τον αρχικό προγραμματισμό, αλλά και της υψηλής συνεισφοράς των πετρελαιοειδών στην αύξηση της συνολικής παραγωγής στη βιομηχανία, τον Νοέμβριο, δεν αποκλείεται να καταγραφεί διόρθωση στα στοιχεία του Δεκεμβρίου 2020. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, το μερικό και βραχυβίο άνοιγμα της αγοράς, υπό τη μορφή παράδοσης/παραλαβής εκτός καταστήματος (click away) μπορεί να είχε θετική επίδραση στα επίπεδα παραγωγής. Ένα πρόσθετο θετικό στοιχείο, το οποίο επισημαίνουν οι αναλυτές, αναφορικά

Ο δείκτης παραγωγής στη μεταποίηση σημείωσε υψηλό 10 μηνών τον Νοέμβριο.

με την ανάκαμψη της ελληνικής βιομηχανίας, μετά το πρώτο lockdown, είναι η ενίσχυση του βαθμού χρησιμοποίησης του εργοστασιακού δυναμικού από 64,8% τον Μάιο σε 74,2% τον Δεκέμβριο του 2020.

Κατά τους αναλυτές, τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι η ελληνική βιομηχανία παρουσίασε σχετικά ανθεκτικότητα στον δεύτερο γύρο των περιοριστικών μέτρων. Επιπλέον, αποδεικνύουν ότι η επίδραση του κορωνοϊού στους επιμέρους κλάδους της οικονομίας είναι ασύμμετρα.

Επιμένουν να ψωνίζουν μέσω Διαδικτύου παρά τις καθυστερήσεις

Τα προβλήματα παράδοσης προϊόντων δεν πτοούν τους «ψηφιακούς» καταναλωτές

ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Τα κλειστά μέχρι πριν από λίγες ημέρες καταστήματα, ο φόβος του συγκρωτισμού με άλλους ανθρώπους, αλλά και η μεγαλύτερη εξοικείωση ολόένα και περισσότερων καταναλωτών με τις ηλεκτρονικές αγορές διατηρούν το ηλεκτρονικό εμπόριο σε υψηλά επίπεδα από πλευράς πωλήσεων.

Μάλιστα, το ποσοστό όσων κάνουν ηλεκτρονικές αγορές αυξάνεται, παρά το γεγονός ότι παραμένει χαμηλό το ποσοστό όσων δηλώνουν ικανοποιημένοι από την εξυπηρέτηση που είχαν. Το 50% δε όσων κάνουν τις αγορές τους μέσω Διαδικτύου θα συνεχίσει να ψωνίζει διαδικτυακά ακόμη και μετά το άνοιγμα των φυσικών καταστημάτων.

Σύμφωνα με την τελευταία εξαμηνιαία έρευνα για το ηλεκτρονικό εμπόριο, που πραγματοποίησε ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Λιανικής Πώλησης Ελλάδας (ΣΕΛΠΕ) σε συνεργασία με το Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Εμπορίου (ELTRUN) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, το 61% των χρηστών Διαδικτύου έχει πραγματοποιήσει τουλάχιστον μία ηλεκτρονική αγορά το τελευταίο 15νθήμερο (σ.σ. η έρευνα πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2020), ποσοστό πολύ υψηλότερο σε σύγκριση με αυτό που είχε καταγραφεί στην προηγούμενη έρευνα (δημοσιοποιήθηκε τον Ιούνιο) και ήταν 51%. Υπενθυμίζεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό διαμορφώθηκε σε 30% στις αρχές του πρώτου lockdown, έφτασε το 44% τον Απρίλιο του 2020, ενώ το 2019 ήταν μόλις 21%.

Τρόφιμα

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει το γεγονός ότι παρατηρείται πολύ μεγάλη αύξηση των

Τι προτίθενται να αγοράσουν οι καταναλωτές μέσω Διαδικτύου

ηλεκτρονικών αγορών τροφίμων, κατηγορία που προ COVID-19 συγκέντρωνε πολύ χαμηλά ποσοστά, καθώς και των ηλεκτρονικών παραγγελιών έτοιμου φαγητού, κάτι που γίνεται είτε με τις εφαρμογές που έχουν αναπτύξει μόνοι τους εταιρείες του κλάδου εστίασης, είτε μέσω των ηλεκτρονικών πλατφορμών (efood, Wolt, BOX και delivery.gr). Ειδικότερα, το 14% των χρη-

στών Διαδικτύου δήλωσε ότι έχει παραγγείλει ηλεκτρονικά το τελευταίο 15νθήμερο τρόφιμα, ενώ το 45% έτοιμο φαγητό. Τον Μάιο τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 12% και 33%. Η αύξηση αυτή σχετίζεται πιθανώς και με την καλύτερη εξυπηρέτηση σε ό, τι αφορά την παράδοση των προϊόντων, με τη βελτίωση να είναι πολύ μεγάλη σε σύγκριση με την άνοιξη του 2020, ειδικά

«Βουτιά» 76,3% των τουριστικών εσόδων το 11μνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2020

Το ταξιδιωτικό ισοζύγιο το ενδεκάμηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2020 εμφάνισε πλεόνασμα 3,514 δισ. ευρώ, έναντι πλεονάσματος 15,406 δισ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος. Μείωση κατά 13,638 δισ. (-76,3%) παρουσίασαν οι ταξιδιωτικές εισπράξεις, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 4,247 δισ. Η μείωση των εισπράξεων, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οφείλεται στην πτώση της εισερχόμενης ταξιδιωτικής κίνησης κατά 76,3%, καθώς η μέση διαμονή ανά ταξιδιώτη αυξήθηκε κατά 2,7%.

Ανήλθαν μόλις σε 4,247 δισ. ευρώ - Η ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων μειώθηκε κατά 72,9%.

Στο ενδεκάμηνο οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από τη Γερμανία, τη μεγαλύτερη αγορά για τον ελληνικό τουρισμό μαζί με τη βρετανική, μειώθηκαν κατά 61,4% και διαμορφώθηκαν σε 1,132 δισ., ενώ οι εισπράξεις από τη Γαλλία παρουσίασαν πτώση

Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μειώθηκε κατά 76,3% και διαμορφώθηκε στα 7,278 εκατ. ταξιδιώτες, έναντι 30,656 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

κατά 66,3% στα 366 εκατ. Από τις χώρες εκτός Ε.Ε.-27, μείωση κατά 70,7% κατέγραψαν οι εισπράξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο, οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 745 εκατ. ευρώ, ενώ από τις ΗΠΑ παρουσίασαν

πτώση κατά 93,0% στα 82 εκατ. Οι εισπράξεις από τη Ρωσία μειώθηκαν κατά 96,9% στα 13 εκατ.

Η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση τον Νοέμβριο διαμορφώθηκε μόλις στις 176.000

ταξιδιώτες, μειωμένη κατά 81,1% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2020, η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση μειώθηκε κατά 76,3% και διαμορφώθηκε στα 7,278 εκατ. ταξιδιώτες, έναντι 30,656 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Ειδικότερα, η ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων μειώθηκε κατά 72,9%, ενώ αυτή μέσω οδικών σταθμών κατά 83,7%. Η κίνηση από τις χώρες της Ζώνης του Ευρώ μειώθηκε κατά 68,6%. Η ταξιδιωτική κίνηση από τη Γερμανία παρουσίασε πτώση κατά 61,9% και διαμορφώθηκε σε 1,516 εκατ. ταξιδιώτες, ενώ αυτή από τη Γαλλία μειώθηκε κατά 69,5% και διαμορφώθηκε στις 466.000. Η κίνηση από το Ηνωμένο Βασίλειο παρουσίασε πτώση κατά 69,4% στο 1,061 εκατ. ταξιδιώτες, από τις ΗΠΑ μειώθηκε κατά 90,9% και διαμορφώθηκε στις 104.000, ενώ η κίνηση από τη Ρωσία μειώθηκε κατά 95,7% στις 25.000 άτομα. Οι καθαρές εισπράξεις από την παροχή ταξιδιωτικών υπηρεσιών αντιστάθμισαν κατά 20,7% το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών και συνέβαλαν κατά 49,8% στο σύνολο των καθαρών εισπράξεων από υπηρεσίες.

Η. ΜΠΕΛΛΟΣ

Επενδύσεις 9 δισ. δολαρίων από Έλληνες εφοπλιστές

Επενδύσεις σε καινούργια και μεταχειρισμένα πλοία της τάξεως των 9 δισ. δολαρίων ξεκίνησαν το τελευταίο δεκάμηνο Έλληνες εφοπλιστές. Παρήγγελλαν σε ναυπηγεία 85 νεότευκτα πλοία συνολικής χωρητικότητας 13,2 εκατομμυρίων DWT έναντι ποσού της τάξεως των 5,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε για την «Κ» ο ναυλομεσιτικός οίκος Golden Destiny. Παράλληλα, σύμφωνα με στοιχεία της Allied Shipbroking, αγόρασαν από τη δευτερογενή αγορά μεταχειρισμένων άλλα 233 πλοία έναντι 3,59 δισεκατομμυρίων δολαρίων. Συνολικά απέκτησαν 318 ποντοπόρα ε-

Παραγγελίες 85 νεότευκτων πλοίων και αγορές 233 μεταχειρισμένων.

μπορικά πλοία, ενώ, σύμφωνα με την Allied, πούλησαν 175 πλοία ιδιοκτησίας τους έναντι 2,55 δισεκατομμυρίων δολαρίων στη δευτερογενή για περαιτέρω χρήση και άλλα 57 πλοία έναντι της αξίας τους σε σίδερο (scrap).

Η έντονη επενδυτική δραστηριότητα εντάσσεται στον κλασικό κύκλο ανανέωσης και εκσυγχρονισμού του ελληνικού εμπορικού στόλου, του μεγαλύ-

Η έντονη επενδυτική δραστηριότητα των Ελλήνων πλοιοκτητών εντάσσεται στον κύκλο ανανέωσης και εκσυγχρονισμού του ελληνικού εμπορικού στόλου, του μεγαλύτερου παγκοσμίου για μία ακόμη χρονιά.

τερου παγκοσμίου για μία ακόμη χρονιά. Η Ελλάδα παραμένει παγκοσμίως η χώρα με τη μεγαλύτερη πλοιοκτησία.

Μολονότι ο πληθυσμός της Ελλάδας αντιπροσωπεύει μόνο το 0,16% του παγκόσμιου πληθυσμού, οι Έλληνες πλοιοκτήτες κατέχουν το 20,67% της παγκόσμιας χωρητικότητας και το 54,28% της χωρητικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό σημαίνει η ετήσια έκθεση της Ένωσης Ελ-

λών Εφοπλιστών, υπογραμμίζοντας πως οι Έλληνες πλοιοκτήτες υπερδιπλασίασαν τη μεταφορική ικανότητα του στόλου τους στο διάστημα 2007-2019. Οι Έλληνες πλοιοκτήτες έχουν επενδύσει σε μεγάλο βαθμό σε νέα και ενεργειακά αποδοτικά πλοία, με τη μέση ηλικία του ελληνικού στόλου (9,17 έτη) να είναι χαμηλότερη από τη μέση ηλικία του παγκόσμιου στόλου (9,61 έτη). Το ελληνικό νηολόγιο έχασε όμως

μερίδιο αγοράς για μία ακόμη χρονιά και συρρικνώθηκε κατά 5,7%, στα 38 εκατομμύρια GT (ολική χωρητικότητα), σύμφωνα με τα στοιχεία του Lloyd's List Intelligence στα τέλη Οκτωβρίου. Η ελληνική σημαία δεν αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ένα πέμπτο του ελληνικού στόλου. «Ενώ η σημαία έχει φτάσει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, μια νέα προτοβουλία της κυβέρνησης μπορεί να της δώσει την ευκαιρία να ανακάμψει», σχολιάζει το Lloyd's List. Και θυμίζει πως το περασμένο καλοκαίρι η κυβέρνηση εισήγαγε νομοθεσία που επιτρέπει στις ναυτιλιακές εταιρείες να απασχολούν χαμηλόβαθμο πλήρωμα με διενθεις συμβάσεις συνδικάτων, με στόχο να αποκαταστήσει τη χαμένη ανταγωνιστικότητα της ελληνικής σημαίας.

Ιδιαίτερα επιθετική στις επενδύσεις της για την απόκτηση περισσότερων εμπορικών πλοίων εμφανίζεται η Κίνα, η οποία αγόρασε 179 ποντοπόρα από τη δευτερογενή αγορά, ενώ προέβη επίσης σε πολλές νέες ναυπηγήσεις. Αντιθέτως, η Γερμανία εμφανίζεται καθαρός πωλητής μεταχειρισμένων πλοίων, με την εκποίηση 111 ποντοπόρων και την αγορά μόλις 31. Σημαντική είναι και η αποειρήνηση της ιαπωνικής εφοπλιστικής κοινότητας, που εμφανίζεται ως ο δεύτερος μεγαλύτερος πωλητής πλοίων με 161 ποντοπόρα και δεν περιλαμβάνεται καν στην πρώτη δεκάδα των αγοραστών μεταχειρισμένων.

Βυθίστηκε η ακτοπλοΐα το 2020, χάθηκε τζίρος 300 εκατ. ευρώ

Οι ζημιές φτάνουν τα 120 εκατ., τι προτείνει το ΙΟΒΕ για να ξεπεραστεί η κρίση

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Μόνιμη μείωση του ΦΠΑ στην ακτοπλοΐα στο 13%, ενισχύσεις για ναυπηγήσεις πλοίων νέας τεχνολογίας και επενδύσεις σε εναλλακτικά καύσιμα, αποζημίωση πλοίων από το Δημόσιο με βάση τα πραγματικά έξοδα, αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και βελτίωση των λιμενικών υποδομών είναι τα βασικότερα από τα μέτρα που προτάσσει ως αναγκαία για την επιβίωση και ανάπτυξη της ελληνικής ακτοπλοΐας το Ι-δρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ).

Η συμβολή στο ΑΕΠ

Μελέτη του με τίτλο «Η επιβατηγός ναυτιλία στην Ελλάδα την περίοδο 2016-2020: Επίδοσεις, συμβολή στην οικονομία και προοπτικές», που παρουσιάστηκε χθες

Ενισχύσεις για ναυπηγήσεις πλοίων νέας τεχνολογίας και μόνιμη μείωση του ΦΠΑ στο 13%, στο πακέτο των μέτρων που προτείνει το ΙΟΒΕ.

Τρίτη, υπολογίζει πως οι απώλειες τζίρου το 2020 από την πανδημία έφτασαν τα 300 εκατομμύρια ευρώ και οδήγησαν σε ζημιές 120 εκατομμυρίων, ανακόπτοντας τη θετική πορεία που είχε ο κλάδος την προηγούμενη πενταετία. Σύμφωνα όμως με τη μελέτη, η συνολική συνεισφορά της επιβατηγού ναυτιλίας, σε όρους ΑΕΠ, εκτιμάται σε 13,6 δισ. ή 7,4% του συνολικού ΑΕΠ της χώρας (στοιχεία 2019). Σε όρους απασχόλησης ανέρχεται σε 332.000 θέσεις εργασίας (ή 8,5% της συνολικής), ενώ η συνεισφορά στα δημόσια έσοδα εκτιμάται σε περίπου 3 δισ. και τα εισοδήματα από μισθούς των εργαζομένων σε 1,8 δισ.

Η επιβατική κίνηση στις γραμμές εσωτερικού εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά 55% το 2020 σε σχέση με το 2019, ενώ στα ο-

Πόσο εκτιμάται ότι μειώθηκε η κίνηση επιβατών και οχημάτων εξαιτίας της πανδημίας

ΣΕ ΕΚΑΤ.	2019	2020 ΕΚΤΙΜΗΣΗ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
Γραμμές εσωτερικού			
Επιβάτες	19,00	8,55	-55%
Ι.Χ. οχήματα	2,43	1,46	-40%
Φ/Γ οχήματα	0,54	0,43	-20%
Αδριατική			
Επιβάτες	1,50	0,47	-69%
Ι.Χ. οχήματα	0,32	0,13	-58%
Φ/Γ οχήματα	0,37	0,34	-8%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

χήματα (Ι.Χ. και φορτηγά) κατά 36%. Αντίστοιχα, στην αγορά της Αδριατικής η αρνητική επίδραση ήταν πιο έντονη στην επιβατική κίνηση, καθώς εκτιμάται ότι ήταν χαμηλότερη κατά 69%, σε αντίθεση με την κίνηση φορτηγών οχημάτων που περιορίστηκε κατά 8%. Η αβεβαιότητα για την εξέλιξη της πανδημίας στο άμεσο μέλλον και ο βαθμός που θα επηρεάσει την τουριστική κίνηση μεσοπρόθεσμα αποτελούν τους κυριότερους κινδύνους, υπογραμμίζει το ΙΟΒΕ.

Επιπλέον, η μετάβαση σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και η υιοθέτηση μέτρων που απορρέουν από την εθνική πολιτική για την ενέργεια και το κλίμα τη δεκαετία 2020-2030 επηρεάζουν τη λειτουργία του κλάδου της επιβατηγού ναυ-

τιλίας. Η υποχρεωτική από τις αρχές του 2020 συμμόρφωση με τη νέα διεθνή περιβαλλοντική νομοθεσία για εφοδιασμό όλων των πλοίων με καύσιμα μικρής περιεκτικότητας σε θείο (max 0,5%) οδηγεί σε αύξηση του κόστους των καυσίμων. Κατά συνέπεια, ασκείται αρνητική επίδραση στο λειτουργικό κόστος των επιχειρήσεων, γεγονός που επηρεάζει την ανταγωνιστικότητα του κλάδου.

Παλαιά πλοία

Μεσοπρόθεσμα, η συμμόρφωση στους περιβαλλοντικούς κανονισμούς που έχουν τεθεί δημιουργεί την ανάγκη για επίσηυση της ανανέωσης του στόλου. Σχεδόν τα μισά πλοία είναι ηλικίας από 20 έως 29 έτη, ενώ 2 στα 5 πλοία του στόλου χρησιμο-

ποιούνται για περισσότερα από 30 χρόνια, υποδεικνύοντας την αναγκαιότητα σταδιακής απόσυρσης των παλαιότερων πλοίων και αντικατάστασής τους με νεότευκτα.

Τέλος, οι υψηλοί συντελεστές του ΦΠΑ που εφαρμόζονται στα εισιτήρια επηρεάζουν αρνητικά τη διαμόρφωση του μεταφορικού κόστους.

Ο ΦΠΑ για επιβάτες μειώθηκε στο 13% στο πλαίσιο της στήριξης της οικονομίας λόγω της πανδημίας, με την ισχύ του μέτρου να έχει επεκταθεί έως τις 30 Απριλίου 2021. Η επαναφορά του στο 24% θα έχει ως αποτέλεσμα την επιστροφή της χώρας στη δεύτερη υψηλότερη θέση της Ε.Ε. όταν στην Ιταλία -χώρα με συγκρισιμό όγκο επιβατικής κίνησης μέσω θαλάσσης στην Ε.Ε.- είναι στο 10%.

Ενισχύσεις 22 δισ. για την ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Τα βήματα που απομένουν ώστε να ξεκινήσει μέσα στο 2021 η υλοποίηση του masterplan, για τη μετάβαση στη μετά τον λιγνίτη εποχή, παρουσίασε κατά την ομιλία της στην πρωτοκρονική εκδήλωση του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου η γενική γραμματέας Ενέργειας Αλεξάνδρα Σδούκου.

Η συντονιστική επιτροπή υπό τον κ. Κωστή Μουσουρούλη, εργάζεται εντατικά για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης 2021-2027, καθώς και την κατάρτιση των εδαφικών σχεδίων, που αποτελούν προϋπόθεση για να «εξελκιδώσουν» τα κονδύλια του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, ύψους 5 δισ. ευρώ, από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους, είπε η κ. Σδούκου. «Στόχος μας είναι να είμαστε η πρώτη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που θα καταθέσει τα εδαφικά σχέδια δίκαιης μετάβασης» είπε, ενώ επεσήμανε ότι ψηλά στην ατζέντα του ΥΠΕΝ βρίσκεται η ολοκλήρωση, σε συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και της δέσμης φορολογικών-αναπτυξιακών κινήτρων που θα επιταχύνουν την υλοποίηση επενδύσεων, αλλάζοντας το αναπτυξιακό μοντέλο σε Δυτική Μακεδονία και Μεγαλόπολη.

Όσον αφορά την υλοποίηση του σχεδιασμού για την ενεργειακή μετάβαση της χώρας, η κ. Σδούκου σημείωσε πως «χρησιμοποιούμε επενδύσεις, για την προσέλκυση των οποίων απαιτούνται τομείς που θα κάνουν τις επενδύσεις σε ΑΠΕ πιο εύκολες και πιο ασφαλείς», τονίζοντας επίσης ότι σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η προώθηση της δεύτερης φάσης α-πλοποίησης και επιτάχυνσης της αδειοδοτικής διαδικασίας, η οποία θα ολοκληρωθεί το α' εξάμηνο του 2021, με έμφαση στις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας.

Υπενθύμισε ότι, μέχρι σήμερα, από διάφορα «σημεία εισόδου» υποβολής αιτήσεων για έργα ΑΠΕ (μικρά,

Πρόκειται για επιδοτήσεις και δάνεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση, με τα 11 δισ. να προέρχονται από το Ταμείο Ανάκαμψης.

μεσαία, μεγάλα ή στρατηγικά) έχουν αθροιστεί περίπου 75 GW, που βρίσκονται σε κάποιο στάδιο αδειοδότησης. Επίσης, στον τελευταίο κύκλο υποβολής αιτήσεων για βεβαίωση παραγωγού στη ΡΑΕ, υποβλήθηκαν σχεδόν 2.000 αιτήσεις για νέα έργα ΑΠΕ, συνολικής ισχύος άνω των 45 GW, όταν οι στόχοι του του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) προβλέπουν μόλις 9 GW έως το 2030.

Μιλώντας στην ίδια εκδήλωση, ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Προώθηση του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής, Μαργαρίτης Σχοινάς, τόνισε ότι οι επιδοτήσεις και τα δάνεια, που έχουν προϋπολογιστεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για να στηρίξουν την ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας, φτάνουν τα 22 δισ. ευρώ. Επί της ουσίας -υπογράμμισε ο ίδιος- πρόκειται για ένα ολόκληρο ΕΣΠΑ, με τα 11 δισ. ευρώ να προέρχονται από το Ταμείο Ανάκαμψης και να αφορούν την περίοδο έως το 2026.

ΤΟ Νο1 ΠΡΩΙΝΟ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ 06:00 - 10:00

ΤΑΣΟΣ ΤΡΥΦΩΝΟΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΧΩΡΙΣ ΚΟΣΤΟΣ

cyta mobile | vodafone

LOVE 100.7 FM
98.1 & 105.7

DEE JAY 93.5 RADIO

Breakfast

ΜΕ ΤΟΝ ANTHONY 642 ΚΑΙ ΤΗΝ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 06:00-10:00

epic

Great network. Great value.

LISTEN LIVE
www.mydeejay.com.cy

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ		
	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	712,25	0,57
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	2297,02	-0,1
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2692,06	0,2
FTSE ΜΜΕ	0	0
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	5078,26	0,01
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	7955,06	0,48
FTSE Πρώτων Υλών	3901,8	-1,95
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1541,82	-0,35
FTSE Τεχνολογίας	853,96	0,37
FTSE Τηλεπικοινωνιών	3187,48	2,3
FTSE Τραπεζών	534,21	-0,29
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	404,32	-0,29
FTSE Τροφίμων και Ποτών	11467,36	1,02
FTSE Υγείας	0	0
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	2056,81	0,52
FTSE Χημικών	9664,28	-0,44
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	892,1	-0,71
FTSE Χ.Α. LargeCap	1859,92	0,57
FTSE Χ.Α. MidCap	1137,3	0,72
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	461,79	0,57

▲ 54

▼ 45

► 32

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	18.442.568	37,36%
ΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.077.695	14,34%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	4.893.475	9,91%
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	4.268.315	8,65%
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.763.790	5,60%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.229.829	4,52%
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	1.753.386	3,55%
ΤΡΟΦΙΜΑ	1.136.950	2,30%
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	1.117.066	2,26%
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.002.709	2,03%
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	996.657	2,02%
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	630.579	1,28%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	337.263	0,68%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	308.332	0,62%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	302.619	0,61%
ΥΔΡΕΥΣΗ	258.798	0,52%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	213.237	0,43%
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	174.376	0,35%
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	168.800	0,34%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	133.978	0,27%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.149.011	2,33%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	49.359.432	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΙΝΤΕΡΓΡΑΦ Α.Α.Ε.Γ.Α. (ΚΟ)	4,240	21,84%	ΕΛΙΝΟΪΛ (ΚΟ)	1,770	-5,35%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,310	6,94%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,423	-3,46%
ΙΝΤΕΛΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	2,500	3,31%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,974	-2,30%
ΚΕΚΡΩΦ (ΚΟ)	3,175	3,08%	ΙΝΤΡΑΚΟΜ HOLDINGS (ΚΟ)	0,789	-1,87%
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	1,644	2,75%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	15,280	-0,91%
MERMEREN (ΕΛΠ)	60,800	2,70%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	6,580	-0,90%
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	2,300	2,68%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	5,750	-0,86%
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,475	1,64%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	3,600	-0,83%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	4,980	1,63%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,450	-0,77%
ΑΒΑΣ (ΚΟ)	0,607	1,51%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	0,570	-0,70%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.002.145,63
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	6.355.198,54
ALPHA BANK (ΚΟ)	6.311.549,49
ΟΤΕ (ΚΟ)	4.893.475,15
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	3.856.390,42
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.445.773,96
ΔΕΗ (ΚΟ)	2.133.398,32
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	2.038.607,68
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	1.928.641,72
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	1.753.385,56
ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	4,72%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,52%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,44%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,35%
UNIBIOS (ΚΟ)	0,34%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	0,31%
ΙΝΤΕΛΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	0,30%
PAPERPACK (ΚΟ)	0,27%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	0,26%
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,26%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΑΕΓΕΑΝ ΑΙΡΛΙΝΕΣ	8	-2,44
ΑΔΜΗΕ	2,1	1,2
ALPHA BANK	1,7	1,19
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	3,04	1,54
COCACOLA HBC	29,7	0,34
EUROBANK ERGASIAS	0,88	2,94
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	6,55	1,08
CENERGY HLD	1,39	1,17
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,75	0,32
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	8,43	-1,29
ΟΤΕ	12,81	0,63
JUMBO	16,73	0
LAMDA DEVELOPMENT	7,55	0,8
MOTOR OIL	20,92	-0,29
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	9,99	-0,1
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	2,8	3,24
ΟΠΑΠ	9,58	-0,21
ΟΛΠ	23,75	0
ΔΕΗ	2,91	0
ΤΙΤΑΝ	18,8	0,21
VIHALCO	3,92	1,82
SARANTIS	8,1	-0,86
TERNA ENERGY	7,43	-0,13
FOURLIS	5,39	3,06
ΕΛΛΑΚΤΩΡ Α.Ε.	1,92	0,31

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.

51.425,35
(εκατ. ευρώ)0,57%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

49.323,37
(χιλ. ευρώ)-32,02%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

24.959,94
(χιλ. τεμάχια)-40,67%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	162	525	4.107
FTSE/Χ.Α. Large Cap	162	525	4.107
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.944	38.880	331.717
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	40	234	6.014
ALPHA BANK (ΚΟ)	399	9.398	75.461
ΑΤΤΙΚΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	2	16	380
COSA-COLA HBC AG (ΚΟ)	6	24	149
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	23	161	6.471
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	40	447	3.718
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	89	2.481	47.584
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	3	4	234
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	13	511
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	78	412	5.975
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	12	46	2.037
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	8	23	2.175
ΙΝΤΡΑΚΟΜ HOLDINGS (ΚΟ)	3	8	1.369
JUMBO (ΚΟ)	20	48	950
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	21	63	1.508
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	1	71	52.823
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	14	40	1.640
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	36	98	4.750
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	455	8.136	32.612
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	12	28	2.233
ΟΤΕ (ΚΟ)	60	165	5.671
ΟΛΠ (ΚΟ)	2	7	343
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	462	16.057	60.325
ΔΕΗ (ΚΟ)	125	731	11.837
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	7	40	314
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	5	6	625
VIHALCO SA/NV (ΚΑ)	17	123	4.008
Δικαιώματα σε Δείκτες	7	12	1.240
FTSE/Χ.Α. Large Cap	7	12	1.240
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	846
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	526
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	20
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	20
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	27
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	253
Συνολική Δραστηριότητα	2.113	39.417	337.910

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 26 Ιανουαρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΗ	ΑΝΩΤΑΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7360	0,7380	0,7368	-0,5090	5,080	0,7320	0,7360	0,7360	-0,27
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,7300	0,7440	0,7392	-1,0710	59,156	0,7310	0,7380	0,7400	0,00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3960	0,3960	0,3960	-0,3870	2,580	0,3980	0,4080	0,3960	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0130		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,1000	0,1000	0,1000	0,5000	4,500	0,0945	0,1000	0,1000	5,26
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,1050	0,1120		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3600	1,3800	1,3605	-0,9520	5,122	1,3500	1,3700	1,3600	-0,73
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3500	1,3800		
ΚΩΣΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0,0500	0,0515	0,0500	0,0120	7,855	0,0450	0,0515	0,0515	3,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,0000	0,1130		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0025	0,0020	0,0510	23,289	0,0015	0,0025	0,0025	66,67
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΠΑ	MALLOUPPAS & PAPAPOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,2180	0,2500		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0,0000	0,0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ *						1,0400	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0950	0,0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0,0175	0,0175	0,0175	0,1330	9,123	0,0155	0,0000	0,0175	9,38
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0820	0,0990		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0625	0,0625	0,0624	0,5410	29	0,0515	0,0615	0,0625	9,65
ΛΟΣΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5100	0,0000		
ΝΤΟΛ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,8900	0,9500		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,1000	0,1070		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΠΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,3740	0,3800	0,3763	-0,9680	12,500	0,3740	0,3900	0,3800	-1,55</

«Δεν υπήρχαν αυτιά να ακούσουν»

Οι ολυμπιονίκες της ιστιοπλοΐας Τάκης Μάντης και Παύλος Καγιαλής μιλούν στην «Κ» και αποκαλύπτουν

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Η καταγγελία της Σοφίας Μπεκατώρου έκανε κοινό την κοινή γνώμη σε κάποια από τα κακώς κείμενα της ελληνικής ιστιοπλοΐας. Το ίδιο χρονικό διάστημα, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, οκτώ ιστιοπλόοι προετοιμάζονται να αγωνιστούν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο. Ανάμεσα σε αυτούς και οι «χάλκινοι» ολυμπιονίκες μας Τάκης Μάντης - Παύλος Καγιαλής, τους οποίους ο ολυμπιακός τίτλος δεν έγινε ομπρέλα για να τους προστατεύσει, αντιθέτως, ίσως, δημιούργησε περισσότερα προβλήματα.

«Δεν μας το δίνει»

Οι ολυμπιονίκες μας μετείχαν μέχρι και την Πέμπτη, ύστερα από πρόσκληση της ιταλικής ομοσπονδίας, σε καμπ προετοιμασίας μαζί με αθλητές από Αγγλία, Γαλλία, Ισραήλ κ.α., αλλά έξι

«Ψυχολογική βία ασκείται ανέκαθεν από μέλη του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, αλλά πώς μπορούσαμε να το αποδείξουμε;»

μήνες πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες το σκάφος που έχει αγοραστεί στο όνομά τους από την Ολυμπιακή Επιτροπή βρίσκεται «φυλακισμένο» στις αποθήκες της Ομοσπονδίας.

«Το παραγγείλαμε τον Αύγουστο του 2018 και ήρθε το περασμένο φθινόπωρο. Η Ομοσπονδία αρνείται να μας το δώσει. Ακόμα και σήμερα να παραγγέλναμε ένα καινούργιο, θέλει 1,5 χρόνο για να έρθει.

Αυτό που υπάρχει, τον Μάρτιο πρέπει να μπει σε κοντέινερ για να πάει στο Τόκιο. Ποιος θα πάρει την ευθύνη εάν γίνει ένα ατύχημα με ένα σκάφος που δεν έχει τεστάρει; Εάν αυτό δεν είναι μορφή βίας, τι είναι; Εμείς σε έξι μήνες θα φοράμε το εθνόσημο. Θέλουμε να κάνουμε όλη την Ελλάδα

«Ξέρω πολλά πράγματα για μέλη του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, αλλά κάτι τέτοιο δεν περίμενα να ακούσω ποτέ», λέει ο Τάκης Μάντης (αριστερά), που με τον Παύλο Καγιαλή κατέκτησαν το χάλκινο μετάλλιο στο Ρίο.

υπερήφανη και μας βάζουν εμπόδια», αποκαλύπτουν στην «Κ» οι δύο ολυμπιονίκες.

Τριάντα χρόνια στην ιστιοπλοΐα, ο Παύλος Καγιαλής έχει συνδέσει τη

ζωή του με το υγρό στοιχείο. Γνωρίζει πρόσωπα και πράγματα, αλλά δεν μπορεί να ξεπεράσει ακόμα το σοκ που ένωσε όταν έμαθε την ιστορία της Σοφίας Μπεκατώρου. «Ξέρω πολλά πράγ-

ματα για μέλη του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας, αλλά κάτι τέτοιο δεν περίμενα να ακούσω ποτέ για τον δικό μας χώρο, γιατί είναι ένας υγιής χώρος, εάν ε-ξαιρέσεις 10-15 άτομα μεμονωμένα.

Δεν θα μου περνούσε ποτέ από το μυαλό ότι στο «σπίτι» μας θα είχαμε ένα τέτοιο περιστατικό. Η ψυχολογική βία προς τους αθλητές και τους προπονητές ήταν κάτι που υπήρχε ανέκαθεν από μέλη του Δ.Σ. της ΕΙΟ. Το γεγονός ότι δεν έχουν μιλήσει πολλοί από αυτούς ήταν γιατί δεν υπήρχε τρόπος να αποδείξουμε την ψυχολογική βία. Θα ήθελα να σας πω και ένα άλλο περιστατικό: στις εκδηλώσεις για τις βραβεύσεις των κορυφαίων της ΕΙΟ το 2017 είχαμε πάρει χρυσό στο Παγκόσμιο Κύπελλο και δεν μας βράβεισαν και το 2018 που είχαμε έρθει 2οι στο Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα και στην εκδήλωση είχαν πάει οι φίλοι μας για να δουν να μας τιμούν, όχι μόνο δεν μας ανέφεραν, αλλά όταν τους το επισημάναμε μας είπαν και ψευτές. Δεν είναι αυτό μορφή ψυχολογικής βίας;».

«Ισόβιες» διοικήσεις

Ο νέος αθλητικός νόμος θα φέρει αλλαγές στις «ισόβιες» διοικήσεις των ομοσπονδιών. Κάθε πρόεδρος θα μπορεί να κάνει μόνο τρεις θητείες (12 χρόνια). Οι κορυφαίοι ιστιοπλόοι των 470 θεωρούν ότι θα βοηθήσει για να πάψουν να υπάρχουν πολλά από τα σημερινά κακώς κείμενα.

«Δεν γίνεται να υπάρχουν διοικήσεις ομοσπονδιών για 20-30 χρόνια. Οι θέσεις στα Δ.Σ. είναι εθελοντικές. Δηλαδή κάποιος είναι εθελοντής για 30 χρόνια; Μέσα σε δύο τετραετίες μπορεί κάποιος να επιδείξει το έργο του. Πρέπει οι διοικήσεις να ανανεώνονται ώστε να μπαίνουν μέσα νέοι άνθρωποι με νέες ιδέες.

Στα 30 χρόνια θα μπορούσαν να είχαν περάσει τέσσερις διοικήσεις που θα είχαν βάλει το διαφορετικό «λίθαράκι» τους», υπογράμμισε ο Παύλος Καγιαλής, και προτρέπει τους ανθρώπους να μιλήνε: «Πιστεύω ότι θα υπήρχε μεγάλη αλλαγή στον αθλητισμό και, γενικότερα, στην κοινωνία εάν ο κόσμος άρχιζε να μιλάει αλλά, και το τονίζω: όταν κάποιος μιλάει, οι άλλοι θα πρέπει να ακούν. Ίσως τόσα χρόνια κάποιος δεν μιλάει γιατί δεν υπήρχαν άνθρωποι να ακούσουν».

Κάποιοι μεγάλοι σύλλογοι έχουν σκληρύνει τη στάση τους στις διαπραγματεύσεις με την UEFA.

Στο κενό οι βλέψεις για κλειστή ευρωπαϊκή λίγκα

Χαμένη υπόθεση φαντάζει πλέον το σχέδιο κάποιων μεγάλων ευρωπαϊκών συλλόγων για τη δημιουργία κλειστής λίγκας, στα πρότυπα της Ευρωλίγκας στο μπάσκετ, αφού με μαστίγιο και καρότο οι ποδοσφαιρικές και πολιτικές αρχές της Ευρώπης σε συνεργασία με τη FIFA φαίνεται να εξουδετερώνουν το πλάνο ενός ανεξάρτητου πρωταθλήματος. Μετά το ματίγιο των απειλών από τις ομοσπονδίες και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έρχεται και το καρότο ενός ανανεωμένου Τσάμπιονς Λιγκ.

Το σχέδιο του περασμένου φθινοπώρου για τη δημιουργία μιας Ευρωπαϊκής Σούπερ Λίγκας επανήλθε στη δημοσιότητα, καθώς κάποιοι μεγάλοι σύλλογοι έχουν σκληρύνει τη στάση τους στις διαπραγματεύσεις με την UEFA για την επόμενη τριετία των ευρωπαϊκών διοργανώσεων, μετά το 2023-24. Έτσι, την περασμένη εβδομάδα προέκυψε και η κοινή δήλωση FIFA και πειρωτικών συνομοσπονδιών με απειλές κατά των παικτών που θα συμμετάσχουν στην ΕΣΛ, αλλά και το ύποπτο συγκυρία δημοσίευμα στους «Τάιμς» του Λονδίνου περί εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ που θα αποκομίζει κάθε σύλλογος. Η απειλή των ομοσπονδιών και η ενόχληση και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που εκφράστηκε από τις δηλώσεις του αρμόδιου Επιτρόπου Μαργαρίτη Σχοινιά στην επιθεώρηση Politico αλλά και στην EPT για τη δημιουργία ολιγοπωλίου εις βάρος των εθνικών πρωταθλημάτων, έκαναν τη Μάντισερ Γιουνάτεντ να απορρίψει την ΕΣΛ και έδωσαν απρόσμενη ώθηση στο σχέδιο της UEFA για το νέο Τσάμπιονς Λιγκ.

Αυτό προβλέπει διοργάνωση 36 ομάδων που θα δίνουν 10 αγώνες κατά το ελβετικό σύστημα στο σκάκι, αντιμετωπίζοντας πότε ισχυρούς και πότε λιγότερο ισχυρούς αντιπάλους βάσει της βαθμολογίας της UEFA και οι 16 πρώτοι θα μπαίνουν στα νοκ άουτ. Το σχέδιο αφορά την περίοδο 2025-2034 και θα οριστικοποιηθεί τον Μάρτιο.

ΣΠΟΡ FM 95.0 ΑΚΟΥΝ ΟΙ ΑΝΤΡΕΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΡΕΣ

ΤΡΙΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΡΙΚ	20.2
ΣΠΟΡ FM	14.2
ΚΑΝΑΛΙ 6	14.1
ΡΑΔΙΟ ΠΡΩΤΟ	13.6
SUPER SPORT FM	13.6
MIX FM	12.2
SUPER FM	10.6
ΑΝΤΙ	10.3
DEE/AY RADIO	9.6
ΣΦΕΡΑ RADIO	9.6
ΚΛΙΚ FM	9.1
ACTIVE	8.7
KISS FM	8.3
ΔΙΕΣΗ	8.2
POLITIS	7.9
ASTRA	7.8

Επίσημη έρευνα ακροατικότητας
Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2020
ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΗΛΙΚΙΕΣ 13 - 80

Listen Live Radio Live

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0
ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

Σάββας Κοσιάρης

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00

opap bet

Αναθύουν οι Χρίστος Ζαβός, Πανίκος Κωνσταντίνου και Γιώργος Σαββίδης

Listen Live Radio Live

24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0
ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Οι προνομιούχοι του εμβολιασμού

Καθίσταται προαπαιτούμενο για εύρεση εργασίας, αλλά και... συντρόφου

Του JONAH ENGEL BROMWICH
THE NEW YORK TIMES

Το εμβόλιο κατά της COVID-19 δεν θα έπρεπε, θεωρητικά, να είναι το «μεγάλο έπαθλο». Μία προγραμματισμένη και ορθώς δομημένη εμβολιαστική εκστρατεία όφειλε να δώσει απόλυτη προτεραιότητα στους υγειονομικούς και τα πιο ευάλωτα μέλη της κοινότητας.

Αντιθέτως, η καθυστέρηση και η ευκαιριακή διάθεση των ούτως ή άλλως περιορισμένων εμβολιαστικών δόσεων ενδέχεται να δημιουργήσει μια νέα, προσωρινή τάξη προνομιούχων, που περιλαμβάνει άτομα από κάθε τομέα επαγγελματικής δραστηριότητας, από

Σε διαδικτυακές εφαρμογές γνωριμιών, όπως η OkCupid, όσοι χρήστες ανακοινώνουν ότι έχουν εμβολιαστεί γίνονται διπλάσια δημοφιλείς.

Ινδονήσιους «influencers» και διασημότητες μέχρι δημοσιογράφους, που είτε λόγω εργασίας είτε λόγω τύχης κατάρτησαν να εμβολιαστούν.

Η εταιρεία πολυτελών ταξιδιών Knightsbridge Circle του Λονδίνου ανακοίνωσε ότι θα αρχίσει να πωλεί έναντι 11.260 ευρώ το άτομο τη δυνατότητα εμβολιασμού στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα στους άνω των 65 ετών, καθώς και σε οποιονδήποτε μπορεί να πιστοποιήσει ότι έχει υποκείμενα νοσήματα. Το κόστος αυτό, όμως, καλύπτει μόνο το εμβόλιο και τα παρελκόμενα έξοδα. Για τις ταξιδιωτικές δαπάνες και τη διαμονή ο ενδιαφερόμενος καλείται να βάλει βαθιά το χέρι του στην τσέπη. Για όσους αδράζουν την ευκαιρία,

το κέφι ξεκινά μετά τον εμβολιασμό. Ήδη, πολλοί προγραμματίζουν πολυτελείς διακοπές, με τα αφρικανικά σαφάρι να αποτελούν την πιο δημοφιλή επιλογή. Ασφαλώς, πριν συμβεί αυτό, θα πρέπει να παραμείνουν στα ΗΑΕ για να κάνουν και τη δεύτερη δόση. Καθώς πολλές από τις πιο κοσμικές εκδηλώσεις παγκοσμίας, όπως οι ιπποδρομίες του Ασκот, το Γκραν Πρι του Μονακό και το τουρνουά τένις του Γουίμπλετον, είναι ακόμα αμφίβολο αν θα πραγματοποιηθούν, μεγάλο μέρος των προνομιούχων του εμβολίου θα πάρουν τον δρόμο τους νωρίτερα από ό,τι συνήθως για τη Μεσόγειο και τα πολυτελή θέρετρα της: Σεν Τροπέ, Μύκονος, Ιμπίζα και Αλικαρνασσός (Μποντρούμι) θα έχουν την τιμητική τους. Η «επέλαση των εμβολιασμένων» σημαίνει ότι ο τομέας της φιλοξενίας σε όλα αυτά τα κράτη θα προχωρήσει σε μαζικές προσλήψεις εργαζομένων, οι οποίοι επίσης θα πρέπει να έχουν εμβολιαστεί κατά της COVID-19. Έτσι, το εμβόλιο, από υγειονομική αναγκαιότητα θα εξελιχθεί σε προαπαιτούμενο για την αγορά εργασίας.

Ο εμβολιασμός, άλλωστε, θεωρείται πλεονέκτημα όχι μόνο για την αγορά εργασίας, αλλά και στις διαδικτυακές εφαρμογές εύρεσης συντρόφου. Ενδεικτικά, σε μία από αυτές, την OkCupid, όσοι ανακοινώνουν ότι έχουν εμβολιαστεί γίνονται διπλάσια δημοφιλείς συγκριτικά με εκείνους που παραδέχονται ότι δεν έχουν καμία πρόθεση να εμβολιαστούν.

Όσο ευχάριστη και αν είναι η έλευση των εμβολίων όσοι για οποιονδήποτε λόγο έχουν την τύχη να εμβολιαστούν πρώτοι οφείλουν να αποφεύγουν την άφρονα συμπεριφορά και να αυτοπεριοριστούν μέχρι να συγκεντρωθούν περισσότερα στοιχεία σχετικά με την ανοσία έναντι του κορωνοϊού και την αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού που έχει εμβολιαστεί. Μόνο έτσι θα αποτραπούν τα χειρότερα σενάρια.

Βρετανική εταιρεία πολυτελών ταξιδιών θα αρχίσει να πωλεί έναντι 11.260 ευρώ τη δυνατότητα εμβολιασμού στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Κορωνο-προσφορές εστιατορίων στο Ντουμπάι

Τέσσερα εστιατόρια στο Ντουμπάι προσφέρουν εκπτώσεις σε όσους κατοίκους έχουν εμβολιαστεί κατά του κορωνοϊού. Τα εστιατόρια «Publique, Reform Social, Grill και Ultra Brasserie», του ομίλου Gates Hospitality, ανακοίνωσαν πως κάτοικοι του εμιράτου θα λάβουν 10% έκπτωση στον λογαριασμό τους αν έχουν ήδη κάνει την πρώτη δόση του εμβολίου και 20% αν έχουν κάνει και τις δύο. Για να τύχουν της έκπτωσης, οι πελάτες θα πρέπει να επιδεικνύουν αποδεικτικό ότι εμβολιάστηκαν. Στην πρωτοβουλία αυτή εντάχθηκε και το «Bistro des Arts», του ίδιου ομίλου. Με το μήνυμα «Σκορπίστε αγάπη, όχι κορωνοϊό», η προσφορά έχει αναρτηθεί στις σελίδες των εστιατορίων στο Instagram, προκαλώντας ποικίλες αντιδράσεις από τους πολίτες και τους χρήστες των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. «Η απόφασή μας είναι να συμπαραστήσουμε στις Αρχές Υγείας του Ντουμπάι στις προσπάθειές τους να καταπολεμήσουν την πανδημία και να ενθαρρύνουμε τους

Εμβολιασμός στο Ντουμπάι, όπου πάνω από 2 εκατ. κάτοικοι έχουν ήδη λάβει την πρώτη δόση.

Εκπτώσεις σε όσους επιδεικνύουν πιστοποιητικό ότι έχουν εμβολιαστεί, 10% με την πρώτη δόση και 20% με τη δεύτερη.

πολίτες να κάνουν τις δύο δόσεις» λέει ο Ναϊμ Μαντάντ, ιδρυτής του Gates Hospitality. «Στόχος είναι να ενθαρρύνουμε τους ανθρώπους να πάνε να εμβολιαστούν και να δώσουμε κίνητρα σε άλλους να επιτελέσουν το χρέος τους στη μάχη κατά της εξάπλωσης του ιού. Το εμβόλιο υποστηρίζεται από γιατρούς και από τον ΠΟΥ. Εμείς το μόνο που θέλουμε είναι να κάνουμε τη δουλειά μας υπεύθυνα», δήλωσε. Τα εστιατόρια έχουν επιβεβαιώσει ότι θα ακολουθήσουν τις νέες οδηγίες της κυβέρνησης για τις κοινωνικές αποστάσεις. Σύμφωνα

με αυτές, ο αριθμός των ατόμων που επιτρέπεται να κάθονται στο ίδιο τραπέζι στα εστιατόρια του Ντουμπάι μειώθηκε στους επτά και μόνο τέσσερις άνθρωποι επιτρέπεται να κάθονται μαζί στα καφέ. Επίσης, η μικρότερη δυνατή απόσταση μεταξύ των τραπέζιων αυξήθηκε από δύο σε τρία μέτρα. Ο κριτικός εστιατορίων με το ψευδώνυμο FoodSheikh σχολίασε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ότι τα εστιατόρια «γίνονται δημιουργικά με τις εκπτώσεις τους», ενώ η Σαμάνθα Γουντ, ιδρύτρια της ιστοσελίδας κριτικής εστιατορίων FoodDiva.net, τη χαρακτήρισε «αμφιλεγόμενη στρατηγική». Η food blogger Ανίσα Ράι συνέστησε προσοχή, καθώς οι εμβολιασμένοι εξακολουθούν να μπορούν να μεταδίδουν τον ιό. Πάνω από 2 εκατ. κάτοικοι έχουν ήδη εμβολιαστεί από τον πληθυσμό των περίπου 10 εκατ. του Ντουμπάι, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, κατατάσσοντας τη χώρα στη δεύτερη θέση, μετά το Ισραήλ, αναφορικά με το ποσοστό εμβολιασμένου πληθυσμού.

Αγγλοι και Σκωτσέζοι οι πρωταθλητές κόσμου στη μέθη

ΛΟΝΔΙΝΟ. Αγγλοι και Σκωτσέζοι κατάρτησαν την πρώτη θέση σε ένα διεθνές πρωτάθλημα για το πόσο συχνά οι άνθρωποι μεθάνε τόσο ώστε να χάνουν την ισορροπία τους και να αποκοιτάνε δυσκολίες στην ομιλία.

Η Παγκόσμια Έρευνα για τα Ναρκωτικά (GDS) για το 2020 δείχνει ότι το πρόβλημα της κατανάλωσης αλκοόλ στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι πολύ πιο επικίνδυνο από τη χρήση οποιουδήποτε άλλου ναρκωτικού, με πάνω από το 5% ατόμων κάτω των 25 ετών να έχουν ζητήσει νοσοκομειακή θεραπεία έπειτα από μέθη, σε σύγκριση με τον παγκόσμιο μέσον όρο του 2%.

Το ποσοστό εισαγωγών στα νοσοκομεία του Ηνωμένου Βασιλείου λόγω μέθης ήταν υψηλότερο από εκείνο των χρηστών οποιουδήποτε άλλου ναρκωτικού που αναφέρεται στην έκθεση, εκτός από την ηρωίνη. Η κατανάλωση αλκοόλ ήταν πολύ πιο διαδεδομένη, με το 94% των ερωτηθέντων να δηλώνει ότι έπινε αλκοόλ, σε σύγκριση με το 2,3% που έκανε χρήση ηρωίνης.

Στην έρευνα ερωτήθηκαν 110.000 άνθρωποι παγκοσμίως – 5.283 στο Ηνωμένο Βασίλειο – από τον Νοέμβριο του 2019 έως τον Φεβρουάριο του 2020, πριν από την πανδημία του κορωνοϊού. Επαναλήφθηκε το πόρισμα του περασμένου έτους, ότι δηλαδή οι Βρετανοί μεθούν πιο συχνά συγκριτικά με άλλες χώρες, και τα ευρήματα του επόμενου έτους ήταν πιο ισχυρά, επειδή η έρευνα προδιόριζε τι θα ωρούσε μέθη.

Από τους ερωτηθέντες ζητήθηκε να πουν πόσες φορές είχαν πιει τόσο ώστε «οι σωματικές και ψυχικές σας ικανότητες να έχουν μειωθεί σε σημείο όπου επηρέαστηκε η ισορροπία/ομιλία σας, δεν μπορούσατε να εστιάσετε καθαρά και η συνομιλία και οι συμπεριφορές σας ήταν προφανώς ξένες προς τους οικείους σας». Σκωτσέζοι και Αγγλοι δήλωσαν ότι είχαν μεθύσει κατά

μέσον όρο πάνω από 33 φορές τον τελευταίο χρόνο. Αυτό ήταν το υψηλότερο ποσοστό και των 25 χωρών που μελετήθηκαν και περισσότερο από το διπλάσιο του ποσοστού αρκετών ευρωπαϊκών χωρών, όπως η Πολωνία, η Ουγγαρία, η Γερμανία, η Ελλάδα και η Ισπανία. Ο παγκόσμιος μέσος όρος ήταν πάνω από 20 φορές, με τον χαμηλότερο αριθμό να απαντάται στην Κολομβία – 6,5 φορές. Μόλις το 7% των Βρετανών δήλωσε νηφάλιο τους τελευταίους 12 μήνες.

Κατά μέσον όρο, το 32,8% παγκοσμίως δήλωσε ότι μετάνιωσε που ήπιε σε τέτοιο βαθμό, με τους Αγγλους να είναι οι λιγότερο μετανωμένοι. Στην Αγγλία μετάνιωσε μόνο το 31% και στη Σκωτία το 33,8%, σε σύγκριση με το 88,3%

Το πρόβλημα της κατανάλωσης αλκοόλ στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι πολύ πιο επικίνδυνο από τη χρήση οποιουδήποτε άλλου ναρκωτικού.

των Κολομβιανών.

Το εύρημα, κατά την έκθεση, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό. «Δεδομένου ότι για τους περισσότερους η μέθη είναι εθελοντική, είναι εντυπωσιακό ότι το ένα τρίτο των περιπτώσεων το μετανιώνει. Προηγούμενη έρευνα του GDS δέδειξε ότι οι περισσότεροι, όταν μεθούν, είναι πιθανό να καταναλώνουν σχεδόν ολόκληρο τον εβδομαδιαίο προϋπολογισμό τους σε μία ημέρα, εκθέτοντας τους εαυτούς τους σε ατυχήματα, τραύματα και καταστολή του ανοσοποιητικού συστήματος, κάτι ιδιαίτερα ανησυχητικό, εξαιτίας της πανδημίας».

THE GUARDIAN

Κατά μέσον όρο, το 32,8% παγκοσμίως δήλωσε ότι μετάνιωσε που ήπιε σε τέτοιο βαθμό, με τους Αγγλους να είναι οι λιγότερο μετανωμένοι.

Γιατρέ, να κάνω το εμβόλιο κατά της COVID-19 ή όχι;

Του ΝΙΚΟΥ ΣΙΑΦΑΚΑ*

Αυτές τις μέρες σε κάθε τηλεφώνημα από συγγενείς, φίλους και αρρώστους μετά τις ευχές έπεφτε και η ερώτηση για το εμβόλιο!

– Γιατρέ μου, να κάνω το εμβόλιο; Αλλά μη με παρεξηγήσεις, ούτε ψευδοπιστώσεις είμαι ούτε οπαδός των συνωμοσιολόγων, αλλά απλώς λίγο διστακτικός.

– Ευτυχώς, γιατί αν ανήκες στους πρώτους, τους «ξερόλες», θα ήταν αδύνατο να κουβεντιάσουμε το ζήτημα λογικά.

– Να εμπιστευθώ ένα εμβόλιο που βρέθηκε μέσα σε λίγους μήνες, ενώ εγώ ήξερα ότι για να εφευρευθεί ένα εμβόλιο χρειάζονται μερικά χρόνια;

– Σωστά τα λες για το παρελθόν, όμως η βιοϊατρική επιστήμη από τότε έκανε τεράστια άλματα, κυρίως στις μοριακές-κυτταρικές τεχνικές που αναλύουν το DNA μέσα σε λίγες ώρες. Το DNA της COVID-19 ανακαλύφθηκε πολύ γρήγορα μετά την εμφάνιση της πανδημίας, τον Φεβρουάριο του 2020, και έτσι άνοιξε ο δρόμος για την παρασκευή των εμβολίων.

– Καλά για το DNA, αλλά αυτό το περιεγμένο mRNA (αγγελιαφόρο RNA) θα το βάλω μέσα στα κύτταρά μου και δεν θα βλάψει το δικό μου DNA;

– Πολύ καλά η ερώτησή σου και θα προσπαθήσω να την απαντήσω όσο πιο απλά μπορώ. Το mRNA, όπως λέει και το όνομά του, είναι μια αγγελιαφόρος ουσία που «διδάσκει» τα κύτταρα να παράγουν μια συγκεκριμένη πρωτεΐνη, μόλις δε παραχθεί η πρωτεΐνη, ο αγγελιαφόρος διαλύεται και μάλιστα ποτέ δεν μπαίνει στον

πυρήνα του κυττάρου που βρίσκεται το DNA.

– Τι κάνει δηλαδή αυτό το εμβόλιο της Pfizer με το mRNA του;

– Με λίγα λόγια, για να μη σε ζαλιζώ με επιστημονικούς όρους και πειράματα, το mRNA του εμβολίου, όταν μπει στα κύτταρά μας, τα κάνει να παράγουν μια ειδική πρωτεΐνη του ιού. Αυτή την πρωτεΐνη την αναγνωρίζει το αμυντικό-ανοσοποιητικό μας σύστημα σαν ξένη/εχθρική και αμέσως αναπτύσσει αντι σώματα για να την πολεμήσει. Όταν ο ιός, που στην επιφάνειά του είναι γεμάτος από αυτή την πρωτεΐνη, εισέλθει στον οργανισμό μας, τα αντισώματα που δημιουργήθηκαν μέσω του εμβολίου τον αναγνωρίζουν και τον καταστρέφουν.

– Καλά όλα αυτά τα θεωρητικά, αλλά δεν σε τρομάζει, γιατρέ μου, που το εμβόλιο εγκρίθηκε τόσο γρήγορα;

– Όπως σου ανέφερα, η παγκόσμια επιστημονική συνεργασία είναι σήμερα αξιοθαύμαστη και μέσα στο μικρό αυτό χρονικό διάστημα δεν ανακάλυψε μόνο ένα αλλά αρκετό αριθμό εμβολίων. Ακόμη, γνωρίζω πολύ καλά ότι τα αποτελέσματα των δοκιμών για την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά τους τα παρακολουθούσαν οι αρμόδιες υγειονομικές υπηρεσίες τόσο στις ΗΠΑ όσο και στην Ευρώπη βήμα βήμα και έτσι κερδήθηκε πολύτιμος χρόνος έως την τελική έγκριση.

– Ναι, αλλά δοκιμάστηκαν σε αρκετό αριθμό ανθρώπων ή μόνο σε πειραματόζωα;

– Ναι, σε σημαντικό αριθμό ανθρώπων και με τη σωστή μεθοδολογία του placebo που κάνουμε για όλα τα φάρμακα. Για να σου φύγει κάθε ενδοιασμός ως προς την

Μέχρι σήμερα, έχουν εμβολιαστεί πάνω από 10 εκατομμύρια άνθρωποι στον πλανήτη, χωρίς να παρουσιάσουν σοβαρές παρενέργειες.

ασφάλεια του εμβολίου, σου λέω ότι μέχρι τώρα που μιλάμε, έχουν εμβολιαστεί περισσότερα από 10 εκατομμύρια άνθρωποι στον πλανήτη, χωρίς να παρουσιάσουν σοβαρές παρενέργειες. Ακόμη, μέχρι να έρθει η ώρα να εμβολιαστείς στον ιό και θα πρέπει να φοράς μάσκα και να εφαρμόζεις όλα τα άλλα γνωστά προστατευτικά μέτρα.

– Αν κάνω το εμβόλιο, για πόσο καιρό θα είμαι προστατευμένος;

– Αυτό δεν το γνωρίζει κανείς με ακρίβεια, υπολογίζεται όμως ότι θα είναι αποτελεσματικό το λιγότερο για τους επόμενους 12 μήνες.

– Μερικοί λένε, γιατί να κάνω το εμβόλιο αφού θα μου προκαλέσει περίπου την ίδια νόσο με τον ιό;

Δεκατρείς απαντήσεις σε ερωτήματα που απασχολούν καθημερινά. «Αγαπημένε μου φίλε, ελπίζω να σε βοηθήσω να πάρεις τη σωστή απόφαση».

– Αυτό είναι τελείως λάθος, ο ιός σκοτώνει, το εμβόλιο το πολύ να σου κάνει λίγο πόνο στο σημείο της ένεσης, λίγο πυρετό ή και πονοκέφαλο για 2-3 μέρες. Μόνο αν στο παρελθόν είχες παρουσιάσει σοβαρή αλλεργική αντίδραση θα πρέπει να προσέξεις και από ό,τι θυμάμαι, εσύ δεν ήσουν ποτέ αλλεργικός.

– Ορισμένοι λένε ότι το εμβόλιο θα βάλει στον οργανισμό μας μικροσίπ και θα μας παρακολουθούν μέσω του δικτύου 5G.

– Προφανώς, αυτός είναι ο μεγάλος μύθος των συνωμοσιολόγων που χρειάζεται κοινωνιολογική ή ίσως ψυχιατρική ανάλυση. Εγώ κατηγορηματικά σου λέω ότι δεν υπάρχει καμία τέτοια περίπτωση, άλλωστε αν χρησιμοποιείς το Διαδίκτυο, π.χ. Facebook, οι εταιρείες αυτές γνωρίζουν περισσότερα για σένα από ό,τι νομίζεις.

– Εντάξει για τους συνωμοσιολόγους και τα «σφύρα», αλλά γιατί υπάρχει σημαντικός αριθμός ανθρώπων που είναι διατακτικοί στο να εμβολιαστούν, μεταξύ των οποίων και υγειονομικοί;

– Σωστή η παρατήρησή σου και δυστυχώς δεν έχω να σου δώσω σαφή απάντηση. Εκείνο που ξέρω, όπως και εσύ,

είναι ότι υπάρχει ένα σαφές αντιεμβολιαστικό κίνημα παγκοσμίως που νομίζω ότι ξεκίνησε από μια λανθασμένη δημοσίευση που συνδύασε τα εμβόλια με τον αυτισμό. Η μελέτη αυτή αποσύρθηκε, αφού αποδείχθηκε το τεράστιο λάθος της, αλλά δυστυχώς η ρετσινιά έμεινε. Έτσι, θα έλεγα ότι η επιστήμη δεν προσπαθεί μόνο να βρει τα κατάλληλα εμβόλια και να σώσει εκατομμύρια ζωές, έχει και ένα δεύτερο έργο, να πείσει για την ασφάλειά τους. Από ό,τι φαίνεται, το δεύτερο είναι και το δυσκολότερο. Θυμίζω ότι η ανακάλυψη των εμβολίων, που μαζί με τα αντιβιοτικά ήταν οι θρίαμβοι της ιατρικής, έσωσαν δισεκατομμύρια ανθρώπινες ζωές και εξαφανίσαν νοσήματα, όπως η ευλογιά, η ιλαρά και η πολιομυελίτιδα από προσώπου γης. Όσο για τους υγειονομικούς που αρνούνται να εμβολιαστούν, εγώ προσωπικά τους θεωρώ επικροτούς του όρκου του Ιπποκράτη και νομίζω ότι προσβάλλουν τη μνήμη των χιλιάδων συναδέλφων μας που έδωσαν τη ζωή τους στη μάχη κατά του κορωνοϊού, χωρίς να είχαν την ευκαιρία να εμβολιαστούν.

Αγαπημένε μου φίλε, ελπίζω να σε βοηθήσω να πάρεις τη σωστή απόφαση και να μη γίνεις συνεργός στο μεγαλύτερο λάθος της ανθρωπότητας που θα κοστίζει εκατοντάδες εκατομμύρια ζωές αν δεν εμβολιαστούν όλοι μας.

– Ευχαριστώ γιατρέ μου, τελικά θα εμβολιαστώ. Εσύ τι θα κάνεις, δεν μου είπες;

– Φυσικά και θα εμβολιαστώ. Και εγώ και όλη μου η οικογένεια.

* Ο κ. Νίκος Σιαφάκας είναι ομότιμος καθηγητής Πνευμονολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Σε νέα ιστορικά υψηλά βρέθηκε η Wall Street

Ο Τζο Μπάιντεν, λίγο μετά την ορκωμοσία του ως 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ, εξέδωσε μια σειρά προεδρικών διαταγμάτων, ορισμένα εκ των οποίων καταργούν σημαντικά μέτρα του απερχόμενου προέδρου Ντόναλντ Τραμπ, με τα κυριότερα από αυτά να ανοίγουν τον δρόμο για την επιστροφή της χώρας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και στη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή. Σε ό,τι αφορά το μεταναστευτικό, ο νέος πρόεδρος κατήργησε το προεδρικό διάταγμα με το οποίο ο Ντόναλντ Τραμπ απαγόρευε την είσοδο πολιτών ορισμένων χωρών στις ΗΠΑ, κυρίως μουσουλμανικών, διέκοψε τις εργασίες οικοδόμησής του τειχούς στα σύνορα με το Μεξικό, ενώ παράλληλα υπέβαλε στο Κογκρέσο νομοσχέδιο, προσφέροντας σε περίπου 700.000 ανθρώπους που είχαν φθάσει ως παιδιά παράνομα στις ΗΠΑ, τους λεγόμενους Dreamers, τη δυνατότητα υπηκοότητας. Για τον έλεγχο της εξήλιψης της επιδημίας, ο Τζο Μπάιντεν υπέγραψε διάταγμα που καθιστά υποχρεωτική τη χρήση μάσκας στα ομοσπονδιακά κτίρια για τους ομοσπονδιακούς υπαλλήλους, ενώ με άλλο διάταγμα του παρατείνεται το μορττόριουμ για τις εξώσεις, τις κατασχέσεις και την αποπληρωμή φοιτητικών ομοσπονδιακών δανείων ως συνδρομή στους ανθρώπους που έχουν πληγεί από την πανδημία. Τα διατάγματα αυτά έρχονται σε συνέχεια της εξαγγελίας του νέου προέδρου, λίγες ημέρες νωρίτερα, για ένα νέο δημοσιονομικό πακέτο, ύψους 1,9 τρις. δολ., που περιλαμβάνει νέα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας, μεταξύ άλλων, άμεση οικονομική βοήθεια σε νοικοκυριά και επέκταση/αύξηση επιδομάτων ανεργίας.

Εν αναμονή περαιτέρω δημοσιονομικής στήριξης στη μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως, τα διεθνή χρηματιστήρια υποδέχθηκαν με κέρδη την αλλαγή σεζίδας στη διακυβέρνηση των ΗΠΑ, με τη Wall Street να σημειώνει νέα ιστορικά υψηλά την Πέμπτη. Στις αγορές συναλλάγματος, το θετικό επενδυτικό κλίμα επηρέασε αρνητικά το δολάριο. Σε αυτό το περιβάλλον, η ισοτιμία ευρώ/δολ. σημείωσε υψηλό 1,2189 την Παρασκευή, καταγράφοντας κέρδη περίπου 1% σε εβδομαδιαία βάση, παρά τα ασθενή προκαταρκτικά στοιχεία του πρόδρομου δείκτη PMI για τον μήνα Ιανουάριο στην Ευρώπη και τις αρνητικές εξελίξεις στο μέτωπο του κορωνοϊού, που έχουν υποχρεώσει τις κυβερνήσεις σε διάφορες χώρες της Ευρώζωνας να προχωρήσουν σε επέκταση ή ακόμη και αυστηροποίηση των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Θετική επίδραση για το ευρώ είχε ίσως και η εκτίμηση της αγοράς, σύμφωνα με την ερμηνεία που δόθηκε στο περιεχόμενο της επίσημης ανακοίνωσης της ΕΚΤ που δημοσιεύθηκε μετά τη λήξη της συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής την Πέμπτη, ότι σε περίπτωση διατήρησης εννοικών συνθηκών χρηματοδότησης στη διάρκεια της πανδημίας, ενδεχομένως δεν χρειαστεί να χρησιμοποιηθεί στο ακέραιο το συνολικό ποσό του προγράμματος PEPP.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαίων της Eurobank.

Εξοδο στις αγορές τον Φεβρουάριο προετοιμάζει ο ΟΔΔΗΧ

Ο πρώτος στόχος είναι η βελτίωση του αξιόχρεου της Ελλάδας με κινήσεις «έξυπνης» διαχείρισης του χρέους

της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Χωρίς έπαυση, στον χρόνο που πρέπει και ανάλογα με τις διαθέσιμες επενδυτών είναι το... μότο του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ), σε ό,τι αφορά την ερώτηση για την επόμενη κίνηση της Ελλάδας στις αγορές, την πρώτη για το 2021.

Η πολύ καλά σχεδιασμένη κίνηση-ματ του οργανισμού την περασμένη εβδομάδα, με την ανταλλαγή κρατικών ομολόγων με ελληνικές συστημικές τράπεζες, η οποία ήταν win-win και για τις δύο πλευρές, έδωσε το περιθώριο να μην υπάρξει κάποια βιαστική απόφαση εν μέσω και των αναταραχών που έχουν προκαλέσει στην αγορά ομολόγων οι πολιτικές εξελίξεις στην Ιταλία.

Παράλληλα, αύξησε και τα ταμειακά διαθέσιμα του ελληνικού Δημοσίου, που αποτελεί και το μεγάλο «όπλο» της Ελλάδας στην τρέ-

Τις τελευταίες δύο εβδομάδες, οι εξελίξεις στην Ιταλία έχουν προκαλέσει πιέσεις στα ομόλογα της περιφέρειας.

χουσα κρίση εν μέσω πανδημίας και έως ότου αποκτήσει την «επενδυτική βαθμίδα». Έτσι, ο ΟΔΔΗΧ πέτυχε δύο στόχους του, στέλνοντας και ισχυρά σήμα στις αγορές ότι η Ελλάδα δεν έχει πρόβλημα χρηματοδότησης και ρευστότητας.

Στόχος

Ο πρώτος και βασικός στόχος σε οποιαδήποτε κίνηση του ΟΔΔΗΧ είναι η βελτίωση του αξιόχρεου της Ελλάδας με κινήσεις σωστές και «έξυπνης» διαχείρισης του χρέους. Στους στόχους ωστόσο του οργανισμού, ο οποίος είναι και στην επιτροπή παρακολούθησης που επιβλέπει την εξέλιξη των τιπολοποιήσεων υπό το σχέδιο «Ηρακλής», είναι να προχωράει σε κινήσεις μέσω των οποίων βελτιώνεται και η θέση των ελληνικών τραπεζών σε ό,τι αφορά το επίπεδο των κόκκινων δανείων, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στο εν λόγω σχέδιο.

Από τον περασμένο Δεκέμβριο ο ΟΔΔΗΧ λειτουργεί έτσι σαν... broker, ανταλλάσσοντας και μεταφέροντας μεταξύ των ελληνικών τραπεζών ελληνικά ομόλογα διαφόρων διάρκειών, με βάση το ομόλογο 30ετούς διάρκειας (λήξης 2050) που εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2020 με στόχο το swap τίτλων με την Εθνική Τράπεζα. Έτσι και την προηγούμενη εβδομάδα το ελληνικό Δημόσιο προχώρησε σε ανταλλαγή ομολόγων με τις δύο συστημικές τράπεζες, Πειραιώς και Εθνική, με το re-opening του 30ετούς ομολόγου καθώς και με το «άνοιγμα»

Οι αναλυτές εκτιμούν ότι ο ΟΔΔΗΧ στην επόμενη κίνησή του θα επιλέξει την «ασφάλεια» ενός νέου 10ετούς ομολόγου.

διαφόρων άλλων εκδόσεων ομολόγων διάρκειας 7 έως 22 ετών, μεταξύ των οποίων τα 7ετή, τα 10ετή και τα 15ετή ομόλογα που εκδόθηκαν το προηγούμενο έτος.

Με τον τρόπο αυτό, το ελληνικό Δημόσιο αντίληψε 2,09 δισ. ευρώ, με τα ταμειακά διαθέσιμα να αυξάνονται στα 34,5 δισ. ευρώ, ενώ σύμφωνα με πηγές της αγοράς, το επιτόκιο της επανέκδοσης του 30ετούς διαμορφώθηκε στο 1,3%-1,4% που αποτελεί και ιστορικά χαμηλό επίπεδο, το οποίο μπορεί να διαμορφώσει μια βάση εκκίνησης για την απόδοση που μπορεί να έχει μία έκδοση ανάλογης διάρκειας στο εγγύς μέλλον. Αυτό σημαίνει πως αυτόματα βελτιώνεται το προφίλ βιωσιμότητας του χρέους, με το κόστος εξυπηρέτησης να παραμένει σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Έτσι, με μία κίνηση –όπως ανακινώθηκε– μειώθηκε το χρέος της γενικής κυβέρνησης κατά περίπου 620 εκατ. ευρώ και επιτεύχθηκε

επέκταση της μέσης σταθμικής φυσικής διάρκειας (από περίπου 7,5 έτη σε περίπου 29,4 έτη) χρέους ονομαστικής αξίας 650 εκατ. ευρώ. Την ίδια στιγμή, οι ελληνικές συστημικές τράπεζες σημείωσαν κέρδη μέσω των οποίων ενίσχυσαν περαιτέρω τα κεφάλαιά τους. Σημειώνεται πως, πλέον, οι τέσσερις συστημικές τράπεζες έχουν καταγράψει κέρδη άνω του 1 δισ. ευρώ μέσω swap ελληνικών ομολόγων από τις αρχές του 2020 έως σήμερα.

Σε ό,τι αφορά τα επόμενα βήματα του ΟΔΔΗΧ, δεν υπάρχει, συνεπώς, κανένας λόγος βιασύνης. Όπως είδαμε τις τελευταίες δύο εβδομάδες, οι εξελίξεις στην Ιταλία έχουν τεστάρει τις αρχές της ΕΚΤ στις υψηλότερες αποδόσεις των ομολόγων, ειδικά της πιο ευάλωτης περιφέρειας, οι οποίες αν και διατηρούνται σε χαμηλά επίπεδα, έχουν «τομπήσει» αρκετά (το ελληνικό 10ετές είναι στο 0,68% από 0,57%). Επίσης, μετά και τη συνεδρίαση

της ΕΚΤ την περασμένη Πέμπτη, η αγορά δείχνει πως... βρήκε άλλον ένα λόγο να ανησυχεί.

Το γεγονός ότι η Κριστίν Λαγκάρντ υπογράμμισε πως μπορεί και να μη χρειαστεί να χρησιμοποιηθεί όλο το μέγεθος του PEPP του 1,85 τρις. ευρώ, προκάλεσε ανησυχίες για μείωση του ρυθμού αγορών assets αργότερα μέσα στο έτος, και έβαλε στο τραπέζι την πιθανότητα ακόμη και για απότομο τέλος του έκτακτου προγράμματος, ασκώντας πιέσεις στα ομόλογα της περιφέρειας, ειδικά στα ελληνικά και στα ιταλικά.

Πάντως, ο ΟΔΔΗΧ αναμένεται να μείνει συνεπής με το σχέδιό του για μία έξοδο στις αγορές κάθε τρίμηνο, και έτσι η πρώτη του 2021 δεν αρχει και αναμένεται έως τις αρχές Φεβρουαρίου. Η ακριβής ημέρα της εξόδου θα καθοριστεί ξεκάθαρα από το κλίμα στην αγορά και από τις διαθέσιμες των επενδυτών. Σε ό,τι αφορά τη διάρκεια, οι αναλυτές... κλίνουν προς την ασφάλεια ενός νέου 10ετούς.

«Είχαμε εκτιμήσει πως η Ελλάδα θα βγει στις αγορές με ένα νέο 10ετές ομόλογο την προηγούμενη εβδομάδα, αλλά με την ιδιωματική τοποθέτηση μέσω του 30ετούς δεν χρειάζεται να γίνει κάποια κίνηση άμεσα. Ο ΟΔΔΗΧ πιθανότατα θα περιμένει μέχρι τον Φεβρουάριο –έτσι είναι απλώς θέμα χρόνου, και το βασικό μας σενάριο είναι για ένα νέο 10ετές, αν και με την έντονη ζήτηση που υπάρχει για μακροπρόθεσμους τίτλους, δεν αποκλείω την έκδοση νέου 25ετούς ή και 30ετούς τίτλου», όπως σημειώνει στην «Κ» ο Τζεφς Πίτερ Σόρρενεν, επικεφαλής αναλυτής της Danske Bank.

Οι επιλογές

Για τον ΟΔΔΗΧ όλα είναι πιθανά, τόσο για μια βραχυπρόθεσμη έκδοση, όσο και για έναν πιο μακροπρόθεσμο τίτλο. Στόχος του για φέτος παραμένει η βελτίωση της ελληνικής καμπύλης, καλύπτοντας τα σημεία που υπάρχουν «κενά», καθώς και η επέκταση της διάρκειάς της. Αυτό σημαίνει πως θα επιχειρηθούν βραχυπρόθεσμες εκδόσεις (5ετία, 7ετία ή «άνοιγμα») προηγούμενων βραχυπρόθεσμων εκδόσεων) καθώς και πιο μακροπρόθεσμες.

Εκτός από το 10ετές που θεωρείται βέλπιο, η 15ετία θεωρείται μία καλή επιλογή, όπως έχει δείξει και η «συμπεριφορά» των επενδυτών στον αντίστοιχο τίτλο που εκδόθηκε το 2020. Η έκδοση ενός 20ετούς ομολόγου είναι επίσης στο «τραπέζι» και κερδίσει έδαφος, ωστόσο το εγχείρημα ενός νέου 30ετούς τίτλου είναι πιο δύσκολο, με πηγές της αγοράς να αναφέρουν πως απαιτείται πολύ προσεκτική προετοιμασία. Αυτό δεν σημαίνει πως έχει αποκλειστεί, και εάν οι συνθήκες της αγοράς το «επιβάλλουν» και υπάρχει «μάνι» για τους ελληνικούς τίτλους, τότε είναι ένα σενάριο το οποίο θα εξεταστεί.

Μικρές ζημιές στο ΧΑΚ την Τρίτη

Μικρές ζημιές παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο συνεχίζοντας την πτωτική πορεία από την περασμένη Παρασκευή. Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 56,20 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 0,16%. Πτώση, σε ποσοστό 0,30%, παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος έκλεισε στις 33,36 μονάδες. Η αξία των συναλλαγών περιορίστηκε στις €74.655. Ανάμεικτη εικόνα παρουσίασαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες. Οριακά κέρδη παρουσίασε η Κύρια Αγορά με 0,08%, ενώ ο τομέας των Ξενοδοχείων παρουσίασε κέρδη 0,97%. Η Εναλλακτική Αγορά υποχώρησε σε ποσοστό 0,67%, ενώ οι Επενδυτικές Εταιρείες δεν παρουσίασαν μεταβολή. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €43.726 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,74). Ακολούθησαν οι μετοχές της Petrolina (Holdings) Public με €7.500 (πτώση 2,91% - τιμή κλεισίματος €1,00), της Logicom Public LTD με €6.968 (πτώση 0,73% - τιμή κλεισίματος €1,36), της Τοιμεντοποιίας Βασιλικού

με €5.898 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,18) και της The Cyprus Cement Public Company με €4.704 (πτώση 1,55% - τιμή κλεισίματος €0,38).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, πέντε κινήθηκαν ανοδικά, πέντε πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 72.

Εξάλλου, σε συνέχεια σχετικών ανακοινώσεων της εταιρείας Αθανάσιος Δ. Κουκουτάρης Α.Ε.Β.Ε. (ΝΕΑ Αγορά), το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε ότι το εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο της, το οποίο ανερχόταν σε €6.300.000 διαιρεμένο σε 21.000.000 μετοχές, ονομαστικής αξίας €0,30, έχει καταλήξει μετά από τη μείωση της ονομαστικής αξίας κατά €0,10 με ανάλογη επιστροφή κεφαλαίου στους μετόχους με καταβολή μετρητών και τη συνεπακόλουθη αύξηση της ονομαστικής αξίας της μετοχής κατά €0,25, σε €9.450.000, διαιρεμένο σε 21.000.000 μετοχές ονομαστικής αξίας €0,45. Η αλλαγή αυτή θα έχει ισχύ από την Παρασκευή, 29 Ιανουαρίου 2021, αναφέρεται.

Μειωμένα κατά 7,6 δισ. ευρώ τα φορολογικά έσοδα το 2020

Η υγειονομική κρίση βύθισε τα έσοδα από φόρους το προηγούμενο έτος, οι εισπράξεις των οποίων υπέστησαν μείωση της τάξης των 7,6 δισ. ευρώ. Η καραντίνα, οι αναστολές συμβάσεων των εργαζομένων και η μείωση της προκαταβολής φόρου για τα νομικά πρόσωπα ήταν οι βασικοί λόγοι της καθίζησης των εσόδων, εξέλιξη η οποία, όπως δείχνουν τα στοιχεία, θα συνεχισθεί και κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Συγκεκριμένα, τα έσοδα από ΦΠΑ ήταν μειωμένα κατά 3 δισ. ευρώ σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις. Στόχος ήταν να εισπραχθούν περί τα 18,2 δισ. ευρώ, ενώ στα ταμεία εισήλθαν περί τα 15 δισ. ευρώ, δηλαδή οι απώλειες ανήλθαν στα 3,2 δισ. ευρώ. Μόνο από τα πετρελαιοειδή οι απώλειες έφθασαν τα 600 εκατ. ευρώ, ενώ το μεγαλύτερο τμήμα των απωλειών προέρχεται από την εστίαση και το λιανεμπόριο. Μειωμένες ήταν και οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης. Πέρυσι εισπράχθηκαν 6,463 δισ. έναντι αρχικού στόχου 7,213 δισ. Στον φόρο εισοδήματος οι απώλειες έφθασαν τα 3,654 δισ. Τα φυσικά πρόσωπα πλήρωσαν φόρους 9,788 δισ. έναντι στόχου 11,327, δηλαδή μει-

ωμένα κατά 1,539 δισ. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στη μειωμένη παρακράτηση φόρου εξαιτίας των αναστολών συμβάσεων. Τα νομικά πρόσωπα πλήρωσαν λιγότερα 1,956 δισ. ευρώ, γεγονός που αποδίδεται στη μειωμένη έως και 100% προκαταβολή φόρου αλλά και στους μειωμένους συντελεστές φορολόγησής των κερδών. Σημειώνεται ότι φέτος ο φόρος εισοδήματος καταβάλλεται σε οκτώ μηνιαίες δόσεις. Αυτό σημαίνει ότι το πρώτο δίμηνο του έτους θα εισπραχθούν φόροι 900 εκατ. από την έβδομη και όγδοη δόση του φόρου. Μετά την αναθεώρηση των μεγεθών του προϋπολογισμού το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ύψους 18,195 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για πρωτογενές έλλειμμα 19,624 δισ. ευρώ και πρωτογενούς πλεονάσματος 5,017 δισ. ευρώ για την ίδια περίοδο το 2019. Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν στα 70,169 δισ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 604 εκατ. ευρώ ή 0,9% έναντι του στόχου (70,774 δισ. ευρώ) κυρίως λόγω του τακτικού προϋπολογισμού. Η προσωρινή εικόνα

των κυριότερων πληρωμών των μέτρων κατά της πανδημίας έχει ως εξής:

- α) Δαπάνη αποζημιώσεων ειδικού σκοπού λόγω της πανδημίας COVID-19 (μισθωτών και επιστημόνων) ύψους 2,202 δισ. ευρώ.
- β) Δαπάνη έκτακτες επιχορηγήσεις προς τον ΕΦΚΑ και τον ΕΟΠΥΥ για την κάλυψη υστερήσεων εσόδων από τις μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές λόγω της πανδημίας, ύψους 943 και 263 εκατ. ευρώ, αντίστοιχα.
- γ) Επιστροφές προκαταβολή ύψους 4,551 δισ. ευρώ (κατά το μέρος που εκτελείται από τον τακτικό προϋπολογισμό).
- δ) Εκτακτες επιχορηγήσεις προς ΟΤΑ ύψους 145 εκατ. ευρώ αποκλειστικά για μέτρα COVID-19.
- ε) Μέτρα μέσω του ΠΙΔΕ όπως η δαπάνη για την αποζημίωση ειδικού σκοπού επιχειρήσεων και αυτοαπασχολούμενων ύψους 495 εκατ. ευρώ, η επιστροφές προκαταβολή ύψους 998 εκατ. ευρώ, η δράση ΤΕΠΙΧ II ύψους 768 εκατ. ευρώ και η σύσταση ταμείου εγγυοδοσίας επιχειρήσεων λόγω της πανδημίας COVID-19 ύψους 1.780 εκατ. ευρώ.

Οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού για την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2020 ανήλθαν στα 70,169 δισ.

Deloitte.

Ο πλήρης οδηγός
Φορολογικές Πληροφορίες 2021
μόλις κυκλοφόρησε!

Κατεβάστε τον
σε ελληνικά
και αγγλικά

